

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ

အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုကဏ္ဍ

ပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ

၂၀၁၅-၂၀၁၉

Myanmar Ministry of Commerce

မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

International Trade Centre

နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုဗဟိုဌာန

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ

အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုကဏ္ဍ

ပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ

၂၀၁၅-၂၀၁၉

Myanmar Ministry of Commerce

မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

International
Trade
Centre

နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုဗဟိုဌာန

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာသည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြု မဟာဗျူဟာ စာတမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာနှင့်ပတ်သက်၍ စုံစမ်းမေးမြန်းလိုလျှင် အောက်ပါလိပ်စာသို့ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက် နိုင်ပါသည်-

မြန်မာကုန်သွယ်မှုနှင့်တင်ရေးအဖွဲ့
စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန
ရုံးအမှတ် (၃)၊ ဇေယျဌာနီလမ်း၊ နေပြည်တော်
တယ်လီဖုန်း - +၉၅ ၆၇ ၄၀၈၄၉၅
ဖက်စ် - +၉၅ ၆၇ ၄၀၈၄၂၄
အီးမေးလ် - nesmyanmar@gmail.com

ဤမဟာဗျူဟာအား တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်စေ၊ အားလုံးကိုဖြစ်စေ ပုံစံတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် သို့မဟုတ် နည်းလမ်းတစ်ခုခုဖြင့် ပြန်လည် ထုတ်ဝေခြင်း၊ ဖြန့်ချိခြင်း သို့မဟုတ် တစ်ဆင့်ပေးပို့လွှဲပြောင်းခြင်းကို ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၊ စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ဆောင်ရွက်ခွင့်မရှိပါ။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာကို နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုဗဟိုဌာန(ITC)၏ လုပ်ငန်းစဉ်၊ နည်းလမ်းနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာအကူအညီများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ပြုစုဖော်ထုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤစာအုပ်တွင် ပါဝင်သောအမြင်အာဘော်များသည် ITC၏ တရားဝင်အယူအဆ၊ သုံးသပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြ ထားခြင်းမရှိပါ။ ဤစာတမ်း အား ITCမှ တရားဝင်တည်းဖြတ် ပြင်ဆင်ထားခြင်းမဟုတ်ပါ။

အဆင်အပြင် - Jesus Ales – www.sputnix.es
ဓာတ်ပုံများ - © ITC

နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုဗဟိုဌာန(ITC) သည် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ကုလသမဂ္ဂတို့၏ ပူးတွဲအေဂျင်စီဖြစ်သည်။

လိပ်စာ - ITC54-65၊ rue de Montbrillant ၁၂၀၂ ဂျီနီဗာ၊ ဆွစ်ဇာလန်
စာတိုက်သေတ္တာ - ITC Palais des Nations ၁၂၁၁ ဂျီနီဗာ ၁၀၊ ဆွစ်ဇာလန်
တယ်လီဖုန်း - + ၄၁-၂၂ ၇၃၀ ၀၁၁၁
ဖက်စ် - + ၄၁-၂၂ ၇၃၃ ၄၄၃၉
အီးမေးလ် - itcreg@intracen.org
အင်တာနက် - <http://www.intracen.org>

အသိအမှတ်ပြုဖော်ပြချက်

အောက်ပါ အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ပို့ကုန်ဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာပုံစံများသည် မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ(National Export Strategy- NES)တွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍ တစ်ခုအနေဖြင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည်။NESသည် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ ပံ့ပိုးမှု၊ စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီး ဌာန၏ ဦးဆောင်မှု၊ ဂျာမန်ပြည်ထောင်စုအစိုးရ စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန(BMZ)၏ ဂျာမန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့အစည်း(GIZ)နှင့် ပူးပေါင်း၍ ဘဏ္ဍရေးဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့ ကူညီမှုနှင့် နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုဗဟိုဌာန(International TradeCentre-ITC)တို့၏ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အကူအညီ များဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းပံ့ပိုးပေးမှု

- ဒေါက်တာမောင်အောင်၊စီးပွားရေးပညာရှင်

မြန်မာကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့-

- ဦးအောင်စိုး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်(NESဦးဆောင်သူ)
- ဒေါ်နော်မူတာကပေါ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
- ဒေါ်သီတာဝင်းဌေး၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး
- ဒေါ်မြမြစိန်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး

ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန-

- ဒေါ်ရွှေစင်ကို၊လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး

အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲရေးကဏ္ဍလုပ်ငန်းအဖွဲ့ တာဝန်ခံညှိနှိုင်းရေးမှူး

- ဒေါ်စန်းစန်းဝင်း၊ လက်ထောက်အထွေထွေမန်နေဂျာ၊ မြန်မာကုန်ပစ္စည်းစစ်ဆေးရေးနှင့် စမ်းသပ်ရေးလုပ်ငန်း (MITS)

နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုဗဟိုဌာန(ITC)

- Mr. Charles Roberge, Associate Adviser, Export Strategy
- Mr.Robert Kafafian, International Consultant
- Ms. Marnie Mcdonald, Document Coherence and Consistency

ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲရေးကဏ္ဍဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်များ

ဒေါက်တာထွန်းဇော်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ အစားအသောက်နှင့်ဆေးဝါး ကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာန(FDA)	ဒေါက်တာဝါဝါမိုး၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး၊ သုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာန
ဒေါက်တာအောင်မြင့်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး၊ စက်မှုဝန်ကြီးဌာန	ဦးသက်နိုင်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန
ဦးနေဆန်း၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ မြန်မာကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေး အဖွဲ့၊ စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန	ဦးကျော်စိုး၊ အထွေထွေမန်နေဂျာ၊ MITS
ဦးကျော်သူ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး၊ စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန	ဒေါက်တာအေးကျော်၊ မန်နေဂျာ၊ Myanmar Food Processor and Exporters Association
ဒေါ်မေသန်းချစ်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး၊ အသေးစားစက်မှုလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၊ သမဝါယမဝန်ကြီးဌာန	ဦးအုန်းသန်း၊ Chief Executive, Myanmar Rubber Planters and Producers Association
ဒေါ်ဖြူဖြူဝင်း၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး၊ စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန	ဒေါ်စန်းစန်းဝင်း၊ လ/ထ ထွေဂျာ / Coordinator, MITS
ဒေါက်တာမြတ်မြတ်စိုး၊ ဌာနမှူး၊ ဓာတ်သတ္တု သုတေသနဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်ရေးဗဟိုဌာန၊ နည်းပညာ တိုးတက်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်ရေးဌာန	ဒေါ်အေးမြင့်ဦး၊ လ/ထ ထွေဂျာ ၊ MITS
ဒေါ်နီလာသိန်း၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး၊ စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီး ဌာန	ဦးဌေးရွှေ၊ လ/ထ ထွေဂျာ ၊ MITS
ဦးဇော်ဝင်း၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး၊ စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန	ဦးအောင်ကျော်ထူး၊ Business Manager, Societe Generale De Surveillance
ဦးကျော်လွင်၊ လ/ထညွှန်ကြားရေးမှူး၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန	ဦးဇော်မျိုးကျော်၊ Managing Director, United World Industries Co., Ltd.
	ဦးမောင်မောင်မြင့်၊ လ/ထ ထွေဂျာ ၊ Oversea Merchandise Inspection Co., Ltd.

မာတိကာ

လုပ်ငန်းစဉ်အကျဉ်းချုပ်

နိဒါန်း

ယခုကျွန်ုပ်တို့မည်သည့်နေရာတွင် ရောက်ရှိနေသနည်း

- လက်ရှိအခြေအနေ
- အဖွဲ့အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာရှုမြင်သုံးသပ်ချက်များ
- ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အစပျိုးဆောင်ရွက်မှုများ
- တရားဥပဒေဆိုင်ရာနှင့် ဥပဒေပြုရေးမူဘောင်
- ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များ

ကျွန်ုပ်တို့ မည်သည့်နေရာကို ဦးတည်ပြီးသွားလိုပါသနည်း

- အနာဂတ်ရှုမြင်ချက်- ရှေ့သို့မျှော်ကြည့်ခြင်း

မည်သို့ရောက်အောင်သွားမည်နည်း

- မဟာဗျူဟာ ဦးတည်ချက်များ
- ညှိနှိုင်း ပူးပေါင်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှု၏ အရေးပါပုံ

အသေးစိတ်လုပ်ငန်းစီမံချက်

စာစုစာရင်း

ပုံများ

ပုံ(၁) စံချိန်စံညွှန်းဌာနကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန်အတွက် အဆိုပြုချက်

ပုံ(၂) မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းISOသက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးမှု

ဇယားများ

- ဇယား(၁) စံချိန်စံညွှန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရေးအတွက် အမျိုးသားအဆင့်ဦးစားပေး နယ်ပယ်များ
- ဇယား(၂) - မြန်မာနိုင်ငံ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ဆောင်ရွက်ပေးသည့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ
- ဇယား(၃) - မြန်မာ့ အရည်အသွေးဆိုင်ရာမူဝါဒ အထောက်အကူပြုကွန်ရက်ရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၏ဆောင်ရွက် ချက်များကို အကဲဖြတ်ခြင်း
- ဇယား(၄) - မြန်မာ့အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်ရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကွန်ရက်ရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အကဲဖြတ်ခြင်း
- ဇယား(၅) - မြန်မာနိုင်ငံရှိအရည်အသွေးပိုင်းဆိုင်ရာ စီးပွားရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကွန်ရက်ရှိအဖွဲ့အစည်း များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အကဲဖြတ်ခြင်း
- ဇယား(၆) - မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရည်အသွေးပိုင်းဆိုင်ရာ မြို့ပြလူမှုအဖွဲ့အစည်းကွန်ရက်ရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အကဲဖြတ်ခြင်း
- ဇယား(၇) - မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ TSI များပေါ်အမြင် - လွှမ်းမိုးမှုနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများကို နှိုင်းယှဉ်ချက်
- ဇယား(၈) မြန်မာနိုင်ငံရှိ စားသောက်ကုန်များကို စစ်ဆေးပေးသည့် ဓာတ်ခွဲခန်းများ

ပုံစံများ

- ပုံစံ(၁) အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်များ
- ပုံစံ(၂) အရည်အသွေးနှင့် ကုန်သွယ်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
- ပုံစံ (၃) စံချိန်စံညွှန်းဌာနနှင့် စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာဌာနခွဲများ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ
- ပုံစံ(၄) - အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ ထုတ်ကုန်ကဏ္ဍများရှိ လုပ်ငန်းစုများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အဓိက နိုင်ငံတကာ သက်သေခံ လက်မှတ်များ
- ပုံစံ(၅) - SPSမူဘောင်
- ပုံစံ (၆) - မြန်မာနိုင်ငံရှိ အပင်နှင့် တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးကို ထိန်းချုပ်သောဥပဒေများ
- ပုံစံ(၇) - FDAရှိ စည်းမျဉ်းများ
- ပုံစံ (၈) - ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနတွင်ဆောင်ရွက်နေသည့် စည်းမျဉ်းများ
- ပုံစံ (၉) - မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရည်အသွေးဆိုင်ရာကဏ္ဍကို အကျိုးသက်ရောက်စေသည့် မူဝါဒဆိုင်ရာ ပြဿနာများ
- ပုံစံ(၁၀) - မြန်မာနိုင်ငံရှိအရည်အသွေးဆိုင်ရာကဏ္ဍအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသောအဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာပြဿနာများ
- ပုံစံ(၁၁) - မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရည်အသွေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအပေါ် သက်ရောက်နေသောပြဿနာများ

လုပ်ငန်းစဉ်အကျဉ်းချုပ်

ဤစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသော လေ့လာဆန်းစစ်ချက်များနှင့် မဟာဗျူဟာများမှာ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားပို့ကုန် မဟာဗျူဟာ(National Export Strategy-NES)၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ခေတ်သစ်ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း ချဲ့ထွင်မှုအတွက် ကုန်စည်များကိုနည်းပညာပိုင်းနှင့် မိမိတို့သဘောအရလိုက်နာရန်လိုအပ်သည့်စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန်နှင့် အစားအစာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ တိရစ္ဆာန်နှင့်အပင်များ ကျန်းမာရေးတို့ကို အာမခံပေးနိုင်မည့် ခိုင်မာသောအရည်အသွေးဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုကဏ္ဍတစ်ရပ် လိုအပ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရည်အသွေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွင်း စိန်ခေါ်မှုများသည် ပို့ကုန်တင်ပို့သူများ အခွင့်အလမ်းသစ်များကို အပြည့်အဝအသုံးပြုနိုင်ရန်နှင့်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကို တိုးမြှင့်နိုင်ရန်အတွက်များစွာနှောင့်နှေးစေခဲ့သည်။ ဤစိန်ခေါ်မှုများ ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစုများအနေဖြင့်ပိုမိုခိုင်မာသော ပို့ကုန်ဆက်သွယ် တင်ပို့မှုကိုတည်ဆောက်နိုင်ကာ ဝယ်လိုအားပိုမိုကြီးမားသော ဈေးကွက်သစ်များသို့ ကုန်စည်များကို စတင်၍တင်ပို့ နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ထို့ကြောင့်NESရှိအဓိကဦးစားပေးကဏ္ဍများ၏ ဆောင်ရွက်မှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ပိုမိုခိုင်မာ သော အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုကဏ္ဍတစ်ရပ် ပေါ်ထွက်လာမှုအပေါ်တွင် အထူးပင်မူတည်နေမည် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရည်အသွေးပိုင်းဆိုင်ရာ လက်ရှိအခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံရှိအမျိုးသားအဆင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာနည်းပညာအခြေခံအဆောက်အအုံများ၏ ချို့တဲ့မှုကို လူသား အရင်းအမြစ်၊ ပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများလုံလောက်မှုမရှိသောစံချိန်စံညွှန်းများသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာဘာသာရပ်နယ်ပယ်များတွင် အထူးသိသာစွာ တွေ့မြင်နိုင်သည်။စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ချက်များမှာ ခေတ်မမီတော့ဘဲ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုမှုမရရှိသေးပါ။ ထို့ပြင်အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးနိုင်မှုလည်း အနည်းငယ်သာရှိသေးသည်။ သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးနိုင်သည့်စွမ်းရည်လည်း မဖွံ့ဖြိုးသေးချေ။ ဓာတ်ခွဲခန်းများ ၏ စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်မှုအနည်းငယ် ပို၍ကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းကိုအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်း သတ်မှတ်ရေးအဖွဲ့/အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလျှပ်စစ်နည်းပညာဆိုင်ရာကော်မရှင် (ISO/IEC) 17025:2005၏ စမ်းသပ် တိုင်းတာရေး ဓာတ်ခွဲခန်း၏ ယေဘုယျလိုအပ်ချက်များနှင့် ပြည့်စုံကြောင်းတရားဝင်အသိအမှတ်ပြုမှုရရှိထားသည့် မွေးမြူရေး၊ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန(ယခုလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန) ဓာတ်ခွဲခန်း ရှိနေခြင်းက ထင်ရှားသည့် သာဓကဖြစ်သည်။ ကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများက အခြားဓာတ်ခွဲခန်း အတော်များများသည်လည်း အနည်းငယ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ၍ လုပ်ဆောင်ပေးသွားပါက တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိနိုင်သည်ဟု ခန့်မှန်းထားကြသည်။ ထို့အပြင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ဓာတ်ခွဲခန်းများသည်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိ မဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးရန် တဖြည်းဖြည်းပေါ်ထွက် လာနေကြသည်။

အမျိုးမျိုးသော အခက်အခဲများကြားမှ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၎င်း၏ အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ(QM)စွမ်းရည်များကို အားကောင်းခိုင်မာစေရန် ရည်ရွယ်၍ အဆင့်အတော်များများကို ဆောင်ရွက်နေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အရည်အသွေး ဆိုင်ရာ မူဝါဒသစ်တစ်ခုကို နိုင်ငံတကာတွင် ကျင့်သုံးနေသည့် အကောင်းဆုံးဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီစေရန် အပြင်ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့(WTO)၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြင့်ပါကိုက်ညီစေရန် ရေးဆွဲလျက်ရှိသည်။ စံချိန်

စံညွှန်းဌာန(Standards Department)ကို စံချိန်စံညွှန်းတိုးတက်ရေးဌာနခွဲ၊ စံချိန်စံညွှန်းကိုက်ညီရေးဌာနခွဲနှင့်တိုင်းတာမှု သိပ္ပံဌာနခွဲတို့ကိုထည့်သွင်း၍ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းအပြင်စံချိန်စံညွှန်းများကို ခေတ်နှင့်အညီဖြစ်စေရေးအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာကော်မတီ (၁၉) ခုကို ဖွဲ့စည်းသွားရန် မူဝါဒတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲခဲ့သည်။ စံချိန်စံညွှန်းသစ်များ သည် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီစေရန်အတွက် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအကြား အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သိသာထင်ရှားသော တိုးတက်မှုများရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ပြည်ပပို့ကုန်ဈေးကွက်သို့ နိုင်ငံတကာအသိအမှတ်ပြုအရည်အသွေးမီ ထုတ်ကုန်များ တင်ပို့နိုင်ရန်အတွက် အခက်အခဲ များစွာကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်သည်။

ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုဆိုင်ရာ အကန့်အသတ်များ

အရည်အသွေးထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွင်အောက်ဖော်ပြပါ စိန်ခေါ်မှုများကို တွေ့ရှိရသည်-

မူဝါဒဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ -

- အမျိုးသားအဆင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မူဝါဒမရှိခြင်း
- တိုင်းတာမှုနည်းစနစ်များ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း
- စံချိန်စံညွှန်းများ ခေတ်မီမှုမရှိခြင်း
- အပြန်အလှန်အသိအမှတ်ပြုထားသည့် သဘောတူစာချုပ် အရေအတွက် ပြည့်စုံမှုမရှိခြင်း(MRAs)
- အမျိုးသားအဆင့် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်း နည်းပါးခြင်း(NAB)

အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ -

- ဓာတ်ခွဲခန်း၏ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်း အကန့်အသတ်ရှိခြင်း
- QMမူဘောင်အတွင်း၌ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အရင်းအမြစ်ခွဲဝေမှုမရှိခြင်း
- နယ်စပ်ဒေသများ၌စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိခြင်း
- ထိရောက်သော ခြေရာကောက်ဆောင်ရွက်ခြင်းစနစ်မရှိခြင်း
- နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများကိုအခြေခံသည့် ကောင်းမွန်သောရေထွက်ပစ္စည်း မွေးမြူရေးကျင့်စဉ် (GAQP)၊ ကောင်းမွန်သော စိုက်ပျိုးရေးကျင့်စဉ်(GAP)၊ ကောင်းမွန်သော ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကျင့်စဉ်(GMP)နှင့် ကောင်းမွန် သော သန့်ရှင်းရေးကင်းမှုကျင့်စဉ်(GHP)တို့အတွက် အရည်အသွေးပြည့်မီသည့် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးသူများ နှင့် စစ်ဆေးသူများမရှိခြင်းထုတ်ကုန်များကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးသည့် အစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ရာ တွင် ကန့်သတ်ချက်များရှိနေခြင်း

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစုဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ -

- လယ်သမားများနှင့်ကုန်သည်များအပိုင်းတွင် အရည်အသွေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်သည့် လုံလောက် သော အသိပညာမရှိခြင်း
- GMPကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ လျှောက်ထားနိုင်ခြင်း
- ဝယ်ယူ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီအောင် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များက မစွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း

အနာဂတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ရွေးချယ်ရန်နည်းလမ်းများ

ပိုမိုကောင်းမွန်သောအရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲရေးစွမ်းဆောင်နိုင်မှုက မြန်မာ့ပို့ကုန်တန်ဖိုးကွင်းဆက်အပေါ်တွင် ကျယ်ပြန့်သောအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်ပိုမိုခိုင်မာသည့် ရေရှည်ပို့ကုန် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှု လွယ်ကူစေခြင်းနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစုများအား ဝယ်လိုအားပိုမိုကောင်းမွန်သော ဈေးကွက်သစ်များသို့ ထုတ်ကုန်များ တင်ပို့နိုင်ရန် ကူညီပေးခြင်းတို့အပြင် ဤစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် မဟာဗျူဟာမြောက် ရွေးချယ်မှုများက မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပိုမိုတည်ငြိမ်ခိုင်မာသည့် လူမှုစီးပွားဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများသို့ ဦးတည်စေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဖော်ထုတ်ရရှိသည့်ကိစ္စရပ်များပေါ်အခြေခံ၍ အရည်အသွေးဆိုင်ရာအထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် အောက်ဖော်ပြပါ မျှော်မှန်းချက်ကို ချမှတ်ထားသည် -

“မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ပြီး ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများကို ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာမှအသိအမှတ်ပြုစေသည့် ခိုင်မာသော အမျိုးသားအဆင့်အရည်အသွေးအခြေခံအဆောက်အအုံ ဖြစ်ပေါ်လာရေး”

မဟာဗျူဟာများအကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် လမ်းပြမြေပုံ

လုပ်ငန်းအတွက် မျှော်မှန်းချက်နှင့် အဓိဆောင်ရွက်ရန်အချက်များကို မဟာဗျူဟာ၏ လုပ်ငန်းစီမံချက် (Plan of Action-PoA)အား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းမှတစ်ဆင့် ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ PoAတွင် အောက်ဖော်ပြပါ မဟာဗျူဟာ ဦးတည်ချက် လေးခုပါဝင်ပြီး ဦးတည်ချက်တစ်ခုချင်းစီတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရည်အသွေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်း တွင်ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို တိကျစွာရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည် -

- နိုင်ငံတကာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ အကောင်အထည်ဖော်ရန် မူဝါဒများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် အပင်ပိုးမွှားရောဂါကင်းရှင်းရေး အစီအမံများကို ပြန်လည်သုံးသပ်၍ ခေတ်မီတိုးတက်စေရေး ဆောင်ရွက်ရန်၊
- ကုန်ထုတ်လုပ်သူများနှင့် စားသုံးသူများအကြား ပွင့်လင်းမြင်သာ၍ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် ကုန်သွယ်မှု အထောက်အကူပြုသည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းမူဘောင်ကို အဆင့်မြှင့်တင်၍ ကုန်သွယ်မှုပြည့်ဝစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊
- လယ်သမားများ၊ ကုန်ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများ၊ ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ကုန်သည်များအနေဖြင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ကျင့်စဉ်ကောင်းများကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် အရည်အသွေး ဘေးကင်းလုံခြုံ စိတ်ချမှုရှိစေပြီး အရည်အသွေး၏ အရေးကြီးပုံကို အသိပညာနှင့် ဗဟုသုတပေး၍ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန်၊
- အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိကညှိနှိုင်းဆွေးနွေးတွဲဖက်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ဒေသတွင်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးတွဲလုပ်ဆောင်ခြင်းတို့ကိုမြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲခြင်း အခြေခံအဆောက်အအုံတွင် ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ တိုးတက်လာစေရန်၊

ယင်းဦးတည်ချက်များ အောင်မြင်ရေးအတွက် ဆက်စပ်နေသည့် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများအပြင် ငွေကြေးနှင့် နည်းပညာ ထောက်ပံ့ပေးနေသည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏

စဉ်ဆက်မပြတ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ မဟာဗျူဟာ၏ လုပ်ငန်းစီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဦးဆောင်အခန်းကဏ္ဍမှ ဆောင်ရွက်သွားမည့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရွေးချယ်သတ်မှတ်ထားပြီးဖြစ်ပြီး မဟာဗျူဟာကို အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်သည်။ အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်နေသည့် အဖွဲ့အစည်းများကလည်း ယင်းဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်းများကို ကူညီထောက်ပံ့ပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ ပို့ကုန်လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်းစီက ဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များကို မဟာဗျူဟာလုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားပြီးဖြစ်သည်။

ထို့အပြင်အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာကို အသေးစိတ်စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့တွင်အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိကပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန်အတွက် မြန်မာ့ကုန်သွယ်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီ (Myanmar Trade Development Committee - MTDC) ကို တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာ့ကုန်သွယ်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီသည် မဟာဗျူဟာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်နေသူများမှတစ်ဆင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုနှင့် ရင်းမြစ်များကို အကောင်းဆုံးခွဲဝေဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် မဟာဗျူဟာလုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ ဤမူဘောင်အတွင်း၌ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်လည်း MTDC ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နယ်ပယ်အတွင်းတွင်ရှိပြီး အထောက်အကူပြုကဏ္ဍဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်းနှင့် နီးကပ်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

ပုံစံ(၁)- အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်များ

အောက်တွင် ဖော်ပြထားချက်များသည် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်များဖြစ်သည် -

မြန်မာနိုင်ငံ အရည်အသွေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်း၏ လက်ရှိအခြေအနေ

ဤကဏ္ဍတွင်မြန်မာနိုင်ငံပို့ကုန်တင်ပို့မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်အရည်အသွေးကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်မှုများကို ဆွေးနွေးတင်ပြထားပြီး အမျိုးသားအဆင့်မူဘောင်အပေါ်ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်ကိုဖော်ပြထားသည်။ ဤသုံးသပ်ချက်က မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရည်အသွေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်း၏ ဆောင်ရွက်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုတို့ကို ကျယ်ပြန့်စွာ ခွဲခြားသုံးသပ်ရန်အတွက် အခြေခံတစ်ရပ်အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဖြစ်သည်။

ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များ

ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း (ပံ့ပိုးပေးသည့်ဘက်) နှင့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစု (လိုအပ်သည့်ဘက်) အဆင့်နှစ်မျိုးလုံးတွင် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ နည်းပညာအခြေခံအဆောက်အအုံများ၏ ထိရောက်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုတို့သည် လက်ရှိတွင် ကန့်သတ်မှုများရှိနေသည်။ ဤကျယ်ပြန့်မှုများပြားသော ကန့်သတ်မှုများကြောင့် မြန်မာ့ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ နိုင်ငံတကာဈေးကွက်များသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ရန်အတွက် အဟန့်အတားများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ပြိုင်ဆိုင်နိုင်စွမ်းဆိုင်ရာ

ကန့်သတ်ချက်များအခန်းတွင်ဤအရေးကြီးသော စိန်ခေါ်မှုများနှင့်လက်ရှိနှင့်အလားအလာရှိသော ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များအပေါ် ၎င်းတို့၏အကျိုးသက်ရောက်မှုများအကြောင်းကို ဆွေးနွေးတင်ပြထားသည်။

ကုန်သွယ်မှု အထောက်အကူပြုကွန်ရက်(TSN)စိစစ်လေ့လာခြင်း

ကုန်သွယ်မှု အထောက်အကူပြု အဖွဲ့အစည်းများ(TSIs)သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းတွင် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ဖြန့်ဝေရေးကို ဆောင်ရွက်ပေးနေသည့် အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည်။ ဤTSIများအပေါ် သက်ရောက်သည့် ထိရောက်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကွာဟချက်များကို စိစစ်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မူဘောင်တစ်ရပ်လုံး၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုကို သေချာအောင်စိစစ်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အရေးကြီးသောအချက်ဖြစ်သည်။ TSNများကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအခန်းမှ TSIတစ်ခုချင်းစီ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဘဏ္ဍာငွေစဉ်ဆက်မပြတ်ရရှိနိုင်မှု၊ လူသားအရင်းအနှီးနှင့် အကြံပြုထောက်ခံချက်များ စသည့် ရှုထောင့်လေးမျိုးဖြင့် အကဲဖြတ်ထားသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်တွင် TSIများအား၎င်းတို့၏ ဖောက်သည်၏ လိုအပ်ချက်များအားတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအပေါ်အခြေခံ၍ အကဲဖြတ်ခြင်းကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် အထောက်အကူပြုကဏ္ဍ TSN၏ အားသာချက်များနှင့် အားနည်းချက်များပါဝင်သည့် စုပေါင်းရုပ်ပုံကားချပ်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

မြန်မာ့အရည်အသွေးကဏ္ဍအတွက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များကို စိစစ်လေ့လာခြင်း

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ဆောင်သူများနှင့် ၎င်းတို့၏ အစပျိုးလုပ်ဆောင်မှုများကို အဓိက တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသဖြင့် အထောက်အကူပြုကဏ္ဍနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များကို သိရှိနားလည်ရန် လိုအပ်သည်။ တပြိုင်တည်းတွင် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့် ကွာဟချက်များကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ဤအခန်းက အရည်အသွေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအတွက် လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ဆောင်ချက်များကို စိစစ်ဖော်ပြထားသည်။

မည်သို့ရောက်အောင်သွားမည်နည်း

ဤအခန်းတွင် မဟာဗျူဟာ၏အဓိကမဟာဗျူဟာမြောက်ရည်ရွယ်ချက်များကို ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြထားပြီး ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးဖော်ပြထားသည်။ ဤအကြောင်းအရာများတွင် အထောက်အကူပြုကဏ္ဍအတွက် မျှော်မှန်းချက်၊ မဟာဗျူဟာမြောက် ဦးတည်ချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲမှုမူဘောင်တို့ ပါဝင်သည်။

ရှင်းလင်းဆွေးနွေးချက်များနှင့် သဘောထားမှတ်ချက်များသည် ပြည်ပသရုပ်ခွဲသုတေသနဌာနများ၏ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် ကျင်းပခဲ့သည့် အမျိုးသားအဆင့် ဆွေးနွေးပွဲများအပေါ်တွင် အခြေခံထားခြင်းဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ အတည်ပြုချက်ရရှိပြီးပါက အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာသည် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကမှ ပါဝင်သူများ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မူဘောင်တိုးတက်ရေးအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အဓိကလမ်းပြမြေပုံအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။

နိဒါန်း

ဤစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်နှင့် မဟာဗျူဟာများသည် မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားပို့ကုန် မဟာဗျူဟာ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ အစားအစာများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် အပင်နှင့်တိရစ္ဆာန် တို့၏ကျန်းမာရေးအပါအဝင် ထိရောက်စွမ်းဆောင်နိုင်ပြီး နိုင်ငံတကာမှအသိအမှတ်ပြုထားသည့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံ တစ်ခုရှိနေခြင်းက မြန်မာနိုင်ငံပို့ကုန်များကို နိုင်ငံတကာဈေးကွက်များသို့ ထိရောက်စွာ ဝင်ရောက်ခွင့်ရရှိရုံသာမက အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ၏အဓိကဦးစားပေးကဏ္ဍများ၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုနှင့် ပို့ကုန် တင်ပို့မှုဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်မှုအတွက် အဓိကအဆုံးအဖြတ်ပေးမည့်အရာလည်းဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိအရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အစည်းများ မြှင့်တင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများစွာရှိသော်လည်း စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်မှုစနစ်များ၊ ကိုက်ညီမှုရှိမရှိ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးနိုင်မှု၊ စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု ဆိုင်ရာအခြေခံအဆောက်အအုံများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ သိရှိနားလည်မှုနှင့်မြန်မာနိုင်ငံမှ သက်သေခံလက်မှတ်များကို နိုင်ငံတကာမှအသိအမှတ်ပြုမှု ရရှိရေးတည်ဆောက်ရန်အပါအဝင် စုစည်းညီညွတ်သည့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ နည်းပညာအခြေခံအဆောက်အအုံကို ယခုထိဖွံ့ဖြိုးအောင်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်နေသေးသည်။ ဤနယ်ပယ်များ အတွင်း တိုးတက်ရန်ဆောင်ရွက်မှုများကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော်လည်း စုပေါင်း၍အပြန်အလှန်ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်အမှန်တကယ် ခေတ်မီသောအခြေခံအဆောက်အအုံကို ဖန်တီးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပို့ကုန်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှု ကိုအကူအညီပေးရန်အတွက် အရှိန်မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ရှင်းလင်း၍ရလဒ်ကိုဦးတည်သည့် ဆောင်ရွက် ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများ၏ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများ မရှိပါက မြန်မာနိုင်ငံကို လုံးဝအသွင်ကူးပြောင်းရန်ခက်ခဲနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ဆိုလိုသည်မှာတက်ကြွပြီး ခေတ်မီသောကုန်သွယ်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေခံအဆောက်အအုံတစ်ခု လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

အဆိုပါကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အရည်အသွေးဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာလမ်းပြမြေပုံကို ထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော်ရန် မှာအလွန် အရေးကြီးလာသည်။ ဤစာအုပ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရည်အသွေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်း တိုးတက်လာစေရန် အတွက် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှစ်ခုစလုံး၏ မျှော်မှန်းချက်များနှင့် မဟာဗျူဟာမြောက်ဦးတည်ချက်များကို ဖော်ပြ ထားသည်။ အရေးကြီးသော ကိစ္စရပ်များကိုဖြေရှင်းရန် စုပေါင်းအားထုတ်မှု မရှိပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုန်သွယ်ရေး သည် (စံချိန်စံညွှန်းများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်SPSဆိုင်ရာဆောင်ရွက်မှုများ) ကဲ့သို့သော အခြေခံနည်းပညာဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ လုံလောက်မှု မရှိဘဲ ပြည်ပဈေးကွက်များသို့ ဝင်ရောက်ရန် အဓိကကျသော စိန်ခေါ်မှုများကို ဆက်လက်ရင်ဆိုင်နေရဦးမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဤမဟာဗျူဟာမှ အကြံပြုထားသည့်အတိုင်း အဖွဲ့အစည်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာ အဆင့်များတွင် ကျယ်ပြန့်စွာဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ခြင်းမှတစ်ဆင့် လက်ရှိစိန်ခေါ်မှု များကို လျော့နည်းပပျောက်စေရန်အတွက် သိသာထင်ရှားသော အလားအလာရှိပါသည်။

သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာရှုမြင်သုံးသပ်ချက်

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံအဆောက်အအုံများ(QMI)၏ အရင်းအမြစ်သည် ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အသုံးချသုတေသနအဖွဲ့အစည်း ထူထောင်ခဲ့သည့်ကာလမှ စတင်ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဗဟိုသုတေသနအဖွဲ့အစည်းဟု ခေါ်တွင်လာသည့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အသုံးချသုတေသန အဖွဲ့အစည်းသည် စတင်တည်ထောင်စဉ်ကတည်းကနည်းပညာနှင့် သိပ္ပံသုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အမျိုးသားစီးပွားရေးမြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ခြင်းစသည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နေသည့် တစ်ခုတည်းသော အစိုးရ ဌာနဖြစ်သည်။

ဤအဖွဲ့အစည်းတွင် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၌ တည်ထောင်ခဲ့သည့် စံချိန်စံညွှန်းဌာန (Standard Department)အပါအဝင် နည်းပညာဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုဌာနများစွာ ရှိခဲ့သည်။ ဤဌာနကို စံချိန်စံညွှန်းဌာနခွဲ၊ တိုင်းတာမှုသိပ္ပံ ဓာတ်ခွဲခန်းနှင့် စံချိန်စံညွှန်းများဆိုင်ရာ စာကြည့်တိုက်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခဲ့ပြီး QMဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် အရေးအကြီးဆုံးအခန်းကဏ္ဍမှ စတင်ပါဝင်ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။

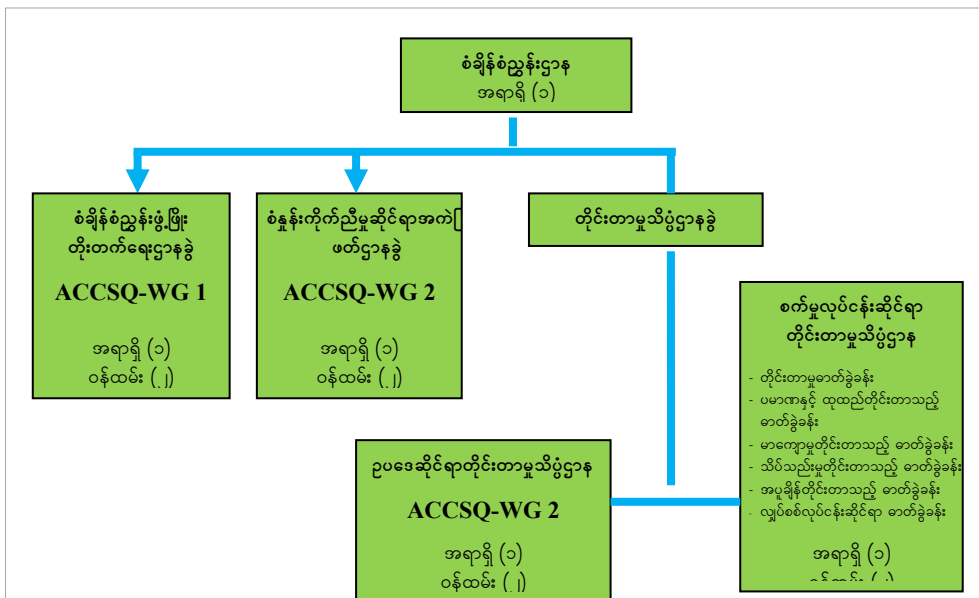
၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနကိုတည်ထောင်၍ မြန်မာ့သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဥပဒေကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီးအထောက်အကူပြုကဏ္ဍများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အကူပြုခဲ့သည်။ အဆိုပါ အထောက်အကူပြုကဏ္ဍများတွင် ယခင် ဗဟိုသုတေသနအဖွဲ့အစည်း၊ ၎င်းနောက် မြန်မာ့သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ သုတေသနဌာန(MSTRD)(ယခု သုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာန) သည်လည်းအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေသစ်အရMSTRDသည်အလေးချိန်နှင့်အတိုင်းအတာများ၊ ကိရိယာများနှင့် စက်ပစ္စည်းများ၊ ကုန်ကြမ်းများနှင့် ကုန်ချောများ၏ စံချိန်စံညွှန်းများ တိကျမှန်ကန်စေရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ထိုသို့သိသာထင်ရှားသော တိုးတက်မှုများရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် ပိုမိုခိုင်မာအားကောင်းစွာ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် အရည်အသွေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကိုထပ်မံတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ် မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိပြီးဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ WTO၏စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအပြင် နိုင်ငံတကာတွင်ကျင့်သုံးနေသည့် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းများနှင့် ကိုက်ညီသည့်အမျိုးသား အရည်အသွေးမူဝါဒတစ်ရပ်ကို လက်ရှိအချိန်တွင် ဖော်ထုတ် လျက်ရှိသည်။ မူဝါဒသစ်တွင် ပါဝင်သည့် အဓိက ဥပဒေနှစ်ခုမှာ စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာဥပဒေနှင့် တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေတို့ဖြစ်ကြသည်။ အဆိုပါဥပဒေများသည်လက်ရှိတွင် မူကြမ်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်းအဆင့်များတွင်သာ ရှိနေသေးသည်။ စံချိန်စံညွှန်းဌာနကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်အတူ ဤဥပဒေများကိုလည်း စတင်အသုံးပြုသွား မည်ဖြစ်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအသစ်တွင် စံချိန်စံညွှန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဌာနခွဲ၊ စံနှုန်းကိုက်ညီမှုဆိုင်ရာအကဲဖြတ်ဌာနခွဲနှင့်

တိုင်းတာမှုသိပ္ပံနည်းကျတို့ပါဝင်မည်ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဓာတ်ခွဲခန်းများဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့ပေးမည့် ဥပဒေ ဆိုင်ရာတိုင်းတာမှုသိပ္ပံနည်းကျအပြင် စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှုသိပ္ပံနည်းကျမျိုးစလုံး ပါဝင်လာမည်ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းများစွာကို လုပ်ဆောင်ရန်ကျန်ရှိနေသော်လည်း ပို့ကုန်တင်ပို့သည့်ဈေးကွက်သို့မြန်မာနိုင်ငံမှ နိုင်ငံတကာ အသိအမှတ်ပြု အရည်အသွေးမီထုတ်ကုန်များ တင်ပို့နိုင်ရေးအတွက် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မူဝါဒအသစ်က အဓိက အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

ပုံ (၁)- စံချိန်စံညွှန်းဌာနကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန်အတွက် အဆိုပြုချက်

ရင်းမြစ်-UNIDO(မြန်မာစံချိန်စံညွှန်းများဌာန) (၂၀၁၃)၊ မြန်မာ-ကုန်သွယ်ရေးအတွက် အမျိုးသားအရည်အသွေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံတိုင်ဆိုင်ရေးမစ်ရှင်(Mission Report)စာမျက်နှာ-၁

ပုံစံ(၂) အရည်အသွေးနှင့် ကုန်သွယ်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး

မကြာသေးမီ ဆယ်စုနှစ်များအတွင်းက အကောက်ခွန်နှုန်းထားများ သိသာစွာကျဆင်းလာခဲ့ပြီး ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များသည် အကောက်ခွန်မဟုတ်သော အတားအဆီးများ တိုးမြှင့်လာခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့လာရသည်။ ယနေ့ခေတ် စားသုံးသူများသည် အရည်အသွေးမြင့် ထုတ်ကုန်များကိုသာဝယ်ယူလိုကြသဖြင့် အစိုးရများကလည်းသွင်းကုန်များ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံမှု၊ အရည်အသွေးနှင့်ကိုက်ညီမှုတို့ကို အာမခံချက်ပေးနိုင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးလာကြသည်။ ထို့ကြောင့်ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ထုတ်ကုန်များနိုင်ငံတကာဈေးကွက်နှင့် အစိုးရများ၏ နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီစေရန်ပိုမို၍လိုအပ်လာခြင်းနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေကြရသည်။ ခေတ်သစ်ပြည်ပပို့ကုန် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဝယ်လိုအားကောင်းသော ဈေးကွက်သစ်များသို့ဝင်ရောက်ရန်သာမက သုံးစွဲသူများ၏ယုံကြည်မှုရရှိစေရန်အတွက်ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်များနှင့် သေချာစွာကိုက်ညီမှုရှိစေအောင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

QMသည်အရည်အသွေးဆိုင်ရာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ အရည်အသွေး အာမခံချက်နှင့် အရည်အသွေးတိုးတက်ရေး (MS ISO 8402, 1994)ကဲ့သို့သော အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ၊ ဦးတည်ချက်များနှင့် တာဝန်များကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများအားလုံး၏ လုပ်ဆောင်ချက်အားလုံးကိုဆိုလိုသည်။ ၎င်းတွင် အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုကို အရည်အသွေးနှင့်ပတ်သက်၍ ညွှန်ကြားရန်နှင့်ထိန်းသိမ်းပေးရန် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ပေးမည့် လုပ်ဆောင်ချက်များလည်းပါဝင်သည်။(ISO 9000:2005 3.2.8)

အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုကဏ္ဍလုပ်ငန်းတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက် ၄ ချက်ပါဝင်ပါသည် -

- အရည်အသွေးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းသည် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ဦးတည်ချက်များချမှတ်ခြင်း၊ လိုအပ်သော ဆောင်ရွက် ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ဦးတည်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးရန် ဆက်စပ်ရင်းမြစ်များပေါ်တွင် အခြေခံထားသည့် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။(ISO 9000: 2005 3.2.9)
- အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်ရေးသည်အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းအပေါ်တွင် အခြေခံ သော အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ (ISO 9000:2005 3.2.10)
- အရည်အသွေးအာမခံချက်သည် အရည်အသွေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များကို ပြည့်စုံစေရမည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်ပေး သည့်အပေါ်တွင် အခြေခံထားသည့် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။(ISO 9000:2005 3.2.11)
- အရည်အသွေးတိုးတက်မှုသည် အရည်အသွေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုများ တိုးတက် လာနေခြင်းပေါ်တွင် အခြေခံထားသည့် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဖြစ် သည်။(ISO 9000:2005 3.2.12)

ယခုကျွန်ုပ်တို့မည်သည့်နေရာတွင် ရောက်ရှိနေသနည်း

လက်ရှိ အခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာတွင်အလျင်မြန်ဆုံးကြီးထွားလာနေသည့် ဈေးကွက်အချို့နှင့် နီးကပ်စွာတည်ရှိနေသော်လည်း အမျိုးသား အရည်အသွေးဆိုင်ရာအခြေခံအဆောက်အအုံ (National Quality Infrastructure-NQI)အနေဖြင့် ကုန်စည်များအားနည်းပညာပိုင်းအရနှင့် ဆန္ဒအလျောက်လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန်သတ်မှတ်ထားသည့် စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်ပါကိုက်ညီမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိသေးသည့်အတွက် ပို့ကုန်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုတွင် နှောင့်နှေးလျက် ရှိသည်။ အရည်အသွေးဆိုင်ရာအထောက်အကူပြုကဏ္ဍမလုံလောက်ခြင်းက ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် အခွင့်အလမ်းသစ်များတွင် အပြည့်အဝရယူရန်နှင့် ပို့ကုန်တိုးချဲ့တင်ပို့ရန် ဆောင်ရွက်မှုများကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။

မကြာသေးမီက ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂစက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့ (UNIDO)၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်အရ လူသားအရင်းအမြစ်များ၊ ပစ္စည်းကိရိယာများ၊အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများ ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိခြင်းကြောင့် အထူးသဖြင့် စံချိန်စံညွှန်းနှင့် တိုင်းတာမှုစနစ်နယ်ပယ်များတွင် NQI လျော့နည်းနေခြင်းမှာ သိသာထင်ရှားကြောင်း ကောက်ချက်ချထားပါသည်။ ဓာတ်ခွဲခန်းများ၏ စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်မှု အနည်းငယ် ပို၍ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ရေးအဖွဲ့/ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လျှပ်စစ်နည်းပညာဆိုင်ရာ ကော်မရှင် (ISO/IEC) 17025:2005၏ စမ်းသပ်တိုင်းတာရေး ဓာတ်ခွဲခန်းများ၏ ယေဘုယျလိုအပ်ချက်များနှင့်ပြည့်စုံကြောင်း တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုမှုရရှိထားသည့် မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန (ယခု စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန)ရှိ ဓာတ်ခွဲခန်းက ထင်ရှားသည့် သာဓကဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ဓာတ်ခွဲခန်းများသည်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိမဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးရန် တဖြည်းဖြည်း ပေါ်ထွက်လာနေကြသည်။

အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲရေး၏ အဓိကဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရမည့်ဌာန(Focal Point)သည်MSTRD(ယခု သုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာန) ဖြစ်ပြီး ၎င်းကိုစံချိန်စံညွှန်းဌာန (SD)၊ စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာ ဓာတ်ခွဲခန်းနှင့် တိုင်းတာမှုသိပ္ပံဌာနခွဲများအဖြစ် ဌာန (၃) ခု ခွဲထားသည်။ အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများမှလည်း အရည်အသွေး စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို ထပ်မံ၍ပံ့ပိုးပေးလျက်ရှိသည်။ အဆိုပါဝန်ကြီးဌာနများအနက် အချို့သော ဝန်ကြီးဌာနများတွင် ဓာတ်ခွဲခန်းများပါရှိပြီး ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်း အမျိုးစုံကို လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သည်။ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန (ယခုကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန)၏ အစားအစာဆိုင်ရာဌာနခွဲဖြစ်သည့် အစားအသောက်နှင့်ဆေးဝါးကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာန (FDA)သည် Codex Alimentariusကော်မရှင်နှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နေသည့်ဌာနဖြစ်ပြီး အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံရေးဥပဒေပြဌာန်းဆောင်ရွက်ရန်အတွက် တာဝန်ရှိသည်။

ပိုမိုအသေးစိတ်သော လေ့လာဆန်းစစ်ချက်များကို လွယ်ကူချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုကဏ္ဍကို၎င်း၏ အဓိကလုပ်ငန်းစဉ် (၄)ရပ်အတိုင်း စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်း၊ တိုင်းတာမှုနည်းစနစ်၊ စံနှုန်းကိုက်ညီမှုအကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းစသည်ဖြင့် ခွဲခြားနိုင်သည်။ ဤလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ နယ်ပယ်များသည် ထိရောက်သော အမျိုးသားအဆင့်အရည်အသွေးအခြေခံအဆောက်အအုံ (NQI) တစ်ခုအတွက်အားထားနေရသည့် အဓိကမဏ္ဍိုင်များဖြစ်သည်။

စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်း

စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်းဆိုသည်မှာပစ္စည်းများ၏အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များပါဝင်သော်လည်း အရွယ်အစားအတိုင်း အတာ၊ အလေးချိန်နှင့် လက်ခံနိုင်သောအတိုင်းအတာများကို ကန့်သတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ သို့ဖြစ်ရာ စံချိန်စံညွှန်းသည် ထုတ်ကုန်များနှင့် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များကိုချိန်ညှိပေးနိုင်မည့် ပုံမှန်ဆောင်ရွက်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် လုပ်ဆောင်ပေးသည်။ အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲရေးကိစ္စရပ်အတွက်စံချိန်စံညွှန်းအမျိုးအစား နှစ်မျိုးရှိသည်။ အများနှင့်သက်ဆိုင်သော စံချိန်စံညွှန်းများမှာ နိုင်ငံတကာမှ သဘောတူညီထားသည့်စည်းမျဉ်းများဖြစ်သည့် ပွင့်လင်းမြင်သာရှိမှု၊ ပတ်သက်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် အများသဘောတူညီလက်ခံချက်များနှင့်အညီ ဖော်ထုတ်ထားသည်။ အဆိုပါစံချိန်စံညွှန်းများသည် ISO/IEC မှ ညွှန်ကြားချက်များနှင့် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့(WTO)၏ ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ နည်းပညာ အတားအဆီးများ (TBT) သဘောတူညီချက်၏သက်ဆိုင်ရာအပိုင်းတို့တွင်ပါဝင်သည်။ ဒေသတွင်းပို့ကုန်လုပ်ငန်းများသည် ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများမှတွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မှုကြောင့် မည်မျှပင်သေးငယ်စေကာမူအမျိုးသားစံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း(NSB)မှတစ်ဆင့် ဤစံချိန်စံညွှန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သီးသန့်စံချိန်စံညွှန်းများမှာ ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သော အဖွဲ့များက ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဆန္ဒအရဖော်ထုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤစံချိန်စံညွှန်းများသည်ပြင်ပမှ ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ ကြားဝင်နှောင့်ယှက်မှု သို့မဟုတ် လွှမ်းမိုးမှုအနည်းငယ်ရှိနိုင်သည်။

MSTRD(ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာန) ရှိစံချိန်စံညွှန်းဌာနသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စံချိန်စံညွှန်းများ သတ်မှတ်ခြင်း၊ တိုင်းတာမှုနည်းစနစ်နှင့် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းတို့အတွက် တာဝန်ရှိသည့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ စံချိန်စံညွှန်းဌာနကို လက်ရှိတွင် စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာဌာနခွဲ၊ တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာဓာတ်ခွဲခန်းနှင့် စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာ စာကြည့်တိုက်တို့ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပြီး တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာဌာနကို မကြာမီတွင် ဥပဒေဆိုင်ရာတိုင်းတာမှုသိပ္ပံဌာနခွဲနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှုသိပ္ပံဌာနခွဲများအဖြစ် ထပ်မံခွဲခြား ဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ MSTRDတွင် ကောင်းစွာလေ့ကျင့်ပေးထားသည့်ဝန်ထမ်း အကြမ်းဖျဉ်း ၂၅၀ ခန့်ကို ခန့်အပ်ထားသော်လည်းစံချိန်စံညွှန်းဌာနတွင် ဝန်ထမ်းလိုအပ်ချက် ကြီးမားနေဆဲဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ ဝန်ထမ်းအယောက် (၂၀) အနက်မှ (၃) ဦးသည် ဥပဒေဆိုင်ရာတိုင်းတာမှုသိပ္ပံလုပ်ငန်းတွင် လုပ်ကိုင်ကြပြီး (၇) ဦးကစက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှုသိပ္ပံဓာတ်ခွဲခန်းများ၌ အလုပ်လုပ်ဆောင်ကြသည်။ အစားအစာ အရည်အသွေး (အကြီးစားနှင့် အသေးစား အာဟာရဓာတ်များ၊ ဖြည့်စွက်ပစ္စည်းများ) ကို လေ့လာဆန်းစစ်ရန် ရည်ရွယ်၍ MSTRDမှ မကြာသေးမီက ဓာတ်ခွဲခန်းတစ်ခုကို ပြင်ဆင်မွမ်းမံခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

အလေ့အကျင့်ကောင်းများ ဖြန့်ဖြူးမှု တိုးတက်လာစေရန်အတွက် MSTRD(ယခု သုတေသနနှင့် တီထွင် ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာန)သည် ISO၏အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နေသည့်အဖွဲ့ဝင်(correspondence member)၊ IEC၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ဝင် (affiliate member)နှင့် WTO TBT၏သတင်းအချက်အလက် စုံစမ်းရန်နေရာအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ စံချိန်စံညွှန်းဌာနသည် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများ၊ နိုင်ငံခြားစံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ပါဝင်ပတ်သက် လုပ်ကိုင်သူများထံသို့ တိုင်းတာဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့်သတင်းများကို ဖြန့်ဝေပေးရန် မူလကပင် တာဝန်ရှိခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်း၌ ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင် အမျိုးသားစံချိန် စံညွှန်း (၆၅) ခုကို ဖော်ဆောင်ခြင်းနှင့် လက်ခံကျင့်သုံးခြင်း အပါအဝင် NSB၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များလည်း ပါဝင်လာခဲ့သည်။ ဤစံချိန်စံညွှန်းများတွင် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် စားသောက်ကုန်ဆိုင်ရာစံချိန်စံညွှန်း (၁) ခု၊ ဓာတုဗေဒဆိုင်ရာစံချိန်စံညွှန်း

(၁၀)ခုမြို့ပြအင်ဂျင်နီယာဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်း(၁၁)ခု၊ လျှပ်စစ်ဆိုင်ရာစံချိန်စံညွှန်း(၉)ခုနှင့် အထည်အလိပ်ဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်း (၂၇)ခုတို့ ပါဝင်သည်။

စံချိန်စံညွှန်းဌာနသည်အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ အာဆီယံစံချိန်စံညွှန်းနှင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အကြံပြုကော်မတီ အဖွဲ့အစည်းအတွက် Focal Pointဖြစ်ပြီး၎င်းအဖွဲ့၏စံချိန်စံညွှန်းနှင့် Mutual Recognition Agreement (MRAs) လုပ်ငန်းအဖွဲ့များအပြင် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် စံနှုန်းကိုက်ညီမှုအကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်း အဖွဲ့ (WG1နှင့်WG2 အသီးသီး)တို့တွင်လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာစာကြည့်တိုက်တွင် ၁၉၅၆ခုနှစ်နှင့်၁၉၈၀ပြည့်နှစ်များအတွင်းက ကမ္ဘာ့အဖွဲ့အစည်းအမျိုးမျိုးမှ ထုတ်ဝေခဲ့သည့်စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာ မော်ကွန်းတိုက်တစ်ခုပါဝင်သည်။ပိုမိုခေတ်မီသော စံချိန်စံညွှန်းများကို မရရှိနိုင်ခြင်း မှာ အနောက်နိုင်ငံများမှ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်သုံးခုအတွင်း ချမှတ်ခဲ့သော ကုန်သွယ်ရေး ပိတ်ဆို့မှုများကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဤမော်ကွန်းတိုက်များတွင် IEC နှင့် ISO၊ ဗြိတိန်နှင့်အိုင်ယာလန်မြောက်ပိုင်းတို့ပါဝင် သောယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း၊ အိန္ဒိယ၊ ဂျပန်၊ ဂျပန်၊ မလေးရှားနှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတို့၏ စံချိန်စံညွှန်းများ ပါဝင်သည်။ စာကြည့်တိုက်ကို စိတ်ပါဝင်စားသူများအားလုံးအတွက် ဖွင့်လှစ်ပေးထားသော်လည်း ဤစံချိန်စံညွှန်း များ၏ မိတ္တူများကိုမူ စတုတ္ထဖြင့်သာ ရရှိနိုင်ပြီး ဒစ်ဂျစ်တယ်ပုံစံဖြင့် မရရှိနိုင်ချေ။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ အိန္ဒိယနှင့် ဗြိတိန်တို့မှ စံချိန်စံညွှန်းများကို အများဆုံးမှီငြမ်းအသုံးပြုကြသည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် စတင်အသက်ဝင်သည့် စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာဥပဒေသစ်အရစံချိန်စံညွှန်းဌာနခွဲကို စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာ စာကြည့်တိုက်ပါဝင်သည့် စံချိန်စံညွှန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဌာနခွဲအဖြစ် အမည်ပြောင်းလဲပြီး တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ စံချိန်စံညွှန်းဌာနနှင့် စံချိန်စံညွှန်းများဆိုင်ရာဌာနခွဲသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏NSBအဖြစ် လုပ်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်သော် လည်း တရားဝင်အသိအမှတ်ပြု ထားခြင်းမရှိသေးပေ။ ဤတိုးတက်မှုသည် ၎င်း၏စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှု နည်းပါးခြင်းအားလွယ်ကူစေမည်ဖြစ်ပြီး ထိုသို့ မဟုတ်ပါက NSB၏ အခန်းကဏ္ဍများနှင့် ပဋိပက္ခများ ဖြစ်လာ နိုင်သည်။ ၎င်းဌာနသည် စံချိန်စံညွှန်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ လက်ခံသုံးစွဲခြင်းနှင့် တင်သွင်းခြင်းတို့အတွက် အလေ့အကျင့် ကောင်းများကိုWTO TBT သဘောတူညီမှုအတွက် လက်ခံသုံးစွဲခြင်းပြုမပြုကိုရှင်းလင်းစွာမသိရှိနိုင်ပါ။ ထိုအပြင် စံချိန်စံညွှန်းနှင့် စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာကိုက်ညီမှုများအတွက် အာဆီယံမူဝါဒလမ်းညွှန်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်၍ NSB တစ်ခုကို တာဝန်ပေးဆောင်ရွက်သင့်သည်။

ပုံစံ(၃) စံချိန်စံညွှန်းဌာနနှင့် စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာဌာနခွဲများ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ

- အမျိုးသားအဆင့်စံချိန်စံညွှန်းများ၊လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် စံနှုန်းကိုက်ညီမှုအကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း
- အမျိုးသားအဆင့်စံချိန်စံညွှန်းများကို နိုင်ငံတကာအဆင့် စံချိန်စံညွှန်းများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် စံနှုန်းကိုက်ညီမှုအကဲ ဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ကိုက်ညီစေခြင်း
- လုပ်ငန်းများတွင်စံချိန်စံညွှန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အားပေးမြှင့်တင်ခြင်း
- အမျိုးသားအဆင့်နှင့် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများအရစံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ၏ သတင်းအချက်အလက်များအားဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း
- စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်ပတ်သက်သည့် နိုင်ငံတကာလှုပ်ရှားမှုများနှင့် ဆွေးနွေးပွဲများတွင် နိုင်ငံကိုယ်စားပြု ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့များ စေလွှတ်ခြင်းနှင့်

- ထုတ်ကုန်များအား အမျိုးသားနှင့် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများနှင့်ကိုက်ညီကြောင်း အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်း

ရင်းမြစ်-UNIDO(မြန်မာစံချိန်စံညွှန်းများဌာန) (၂၀၁၃) ၊ မြန်မာ-ကုန်သွယ်ရေးအတွက် အမျိုးသားအရည်အသွေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံကိုခိုင်မာစေခြင်း(Mission Report)။စာမျက်နှာ-၆

ဇယား (၁) စံချိန်စံညွှန်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိရေးအတွက် အမျိုးသားအဆင့် ဦးစားပေးနယ်ပယ်များ

စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံ	သုံးစွဲသူနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်	သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် လျှပ်စစ်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ	စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များ
ဆောက်လုပ်ရေး မော်တော်ကား စက်မှုအင်ဂျင်နီယာ စွမ်းအင် သစ် ရာဘာ	အစားအစာ စိုက်ပျိုးရေး ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်း ရေ ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေး ဓာတုဗေဒနှင့် ဇီဝနည်းပညာ ဆေးပညာဆိုင်ရာကိရိယာများ အလှကုန်များ တိုင်းရင်းဆေး	သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ လျှပ်စစ်နည်းပညာဆိုင်ရာ (လျှပ်စစ်နှင့် အီလက်ထရောနစ်)	အရည်အသွေး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဘေးကင်းလုံခြုံမှု
ရင်းမြစ် လက်ရှိအခြေအနေ။	ဒေါက်တာP.P.Win(MSTRD)မြန်မာ့အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု ၏ရှင်းလင်းတင်ပြချက်။	ESCAP၏ရှင်းလင်းတင်ပြချက်။	အခြေခံအဆောက်အအုံ၏

စံချိန်စံညွှန်းများဆိုင်ရာ ဥပဒေသစ်အရ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကမှ ပါဝင်ပတ်သက်သူများပါဝင်သည့် စံချိန်စံညွှန်းများ ဆိုင်ရာကော်မတီကို အသစ်ရေးဆွဲထားသည့် စံချိန်စံညွှန်းများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်နှင့် အတည်ပြုရန် ဖွဲ့စည်း ခဲ့သည်။ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာန (ယခု ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်တွင် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်း ထားသည်)မှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်မည့် ဤကော်မတီသည် စံချိန်စံညွှန်းများ၊ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ စံချိန်စံညွှန်းနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမရှိ အကဲဖြတ်ခြင်း၊ သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မူဝါဒများကို ရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ရန်တာဝန်ရှိသည်။ ဥပဒေဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှုသိပ္ပံစနစ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် အကြံပေး ခြင်းကိုဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။စံချိန်စံညွှန်းအသစ်များ ဖော်ထုတ်ရေးနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရေးတို့အတွက် အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိကကြား အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာကော်မတီ (၁၉) ခုကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အမျိုးသား စံချိန်စံညွှန်းများ ပေါ်ထွက်လာစေရန် အဖွဲ့ဝင်များသည် သက်ဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍ များ (ဇယား-၁) တွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ လာမည့်နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း နည်းပညာဆိုင်ရာ ကော်မတီများသည် စံချိန်စံညွှန်းပေါင်း (၃၀) ကို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက် နိုင်ရန် စီစဉ်ထားပြီးဖြစ်သည်။

တိုင်းတာမှုနည်းစနစ်

ဥပဒေဆိုင်ရာနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှုလုပ်ငန်းများပါဝင်သည့် တိုင်းတာမှုလုပ်ငန်းသည် QM မှုဘောင် အတွင်း အလေးချိန်များနှင့် အတိုင်းအတာများ၏ တိကျမှန်ကန်မှုကို အာမခံချက်ပေးနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးမည် ဖြစ်သည်။ ဥပဒေဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှုလုပ်ငန်းသည် ကုန်သွယ်ရေး၊ ဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ (ဥပမာ - ၎င်းတို့အား အသုံးပြုစဉ်သက်တမ်းတစ်လျှောက်တွင် တိကျသေချာစေရန်) တွင်အသုံးပြုသည့် တိုင်းတာရေးကိရိယာများအား သေချာစေရန်ဆောင်ရွက်ပေးသည့် တိုင်းတာမှုလုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် စားသုံးသူ၊ နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် လူနာနှင့် ကုန်သည်များ၊ ဥပဒေပြုရေးအဖွဲ့များ သို့မဟုတ် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအကြားတွင် ညီမျှသော အပြန်အလှန်ဆက်ဆံမှုအခြေအနေတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်စေရန် ဖြစ်သည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှုလုပ်ငန်းက ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် စမ်းသပ်မှုပြုလုပ်နေစဉ်အတွင်း တိုင်းတာ ရေးကိရိယာများနှင့် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များကို အာမခံချက်ပေးရန် ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဖြစ် သည်။

MSTRD(ယခု သုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာန-DRI)ရှိ တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာသိပ္ပံနည်းကျသည့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းတာမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များအားလုံးအတွက် တာဝန်ရှိသော်လည်း ၎င်း၏စွမ်းရည်နှင့်အခန်းကဏ္ဍသည် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိပါ။ ၎င်းဌာနတွင် ဝန်ထမ်းအင်အား အလွန်နည်းပါးပြီး ဥပဒေဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှုသိပ္ပံနည်းကျအတွက် ဝန်ထမ်း (၃) ဦးနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှုသိပ္ပံနည်းကျ တိုင်းတာရေး ဓာတ်ခွဲခန်းအတွက်ဝန်ထမ်း(၇)ဦးသာရှိသည်။ဥပဒေဆိုင်ရာတိုင်းတာမှုသိပ္ပံနည်းကျနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှု သိပ္ပံနည်းကျများအဖြစ် ထပ်မံခွဲခြားဖွဲ့စည်းခြင်းမှ ရရှိလာသောရလဒ်ဖြင့် MSTRDကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် အစီအစဉ်များ ပေါ်ထွက်လာရန်မျှော်လင့်ရသည်။ (ပုံ ၁ ကိုကြည့်ပါ။)

ဥပဒေဆိုင်ရာတိုင်းတာရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများရှိ အဓိကအခန်းကဏ္ဍသည် အမျိုးသားအဆင့် တိုင်းတာမှု ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း(NMI)က ပုံမှန်အားဖြင့် ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းသည် တိုင်းတာ ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် အမျိုးသားအဆင့် စံချိန်စံညွှန်းများကို ဖော်ဆောင်ခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်းများ အတွက် တာဝန်ရှိသည်။ အရေးအကြီးဆုံးအချက်မှာ အထောက်အကူပြုကဏ္ဍတစ်လျှောက်ဆောင်ရွက်မှုများ အားလုံး ကိုခြေရာကောက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် NMIမရှိရုံသာမက အလေးချိန်များနှင့် တိုင်းတာမှုများ နှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စရပ်များကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရန် အဖွဲ့အစည်းလည်းမရှိချေ။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြု သည့်တိုင်းတာမှုများကို ခွဲခြားစစ်ဆေးရန်အခွင့်အာဏာပေးအပ်ထားသည့် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့မရှိသလောက်ပင်ဖြစ် သည်။

ဥပဒေဆိုင်ရာတိုင်းတာရေး အခြေခံအဆောက်အအုံများလုံလောက်မှုမရှိခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းတာမှု စနစ်များကို နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီအောင်ဆောင်ရွက်ရန် အလှမ်းကွာနေဆဲဖြစ်သည်။ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာမီတာ သဘောတူညီချက်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း မပြုရသေးသကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာယူနစ်များစနစ်ကိုလည်း လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းမရှိသေးပေ။ဒေသတွင်းနှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာပေါင်းစည်းမှုသို့ဝင်ရောက်နိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ လည်းဆုံးရှုံးခဲ့ရပြီး ၎င်းသည်အာရှပစိဖိတ် ဥပဒေဆိုင်ရာတိုင်းတာရေးဖိုရမ် သို့မဟုတ်ဥပဒေဆိုင်ရာ တိုင်းတာရေး အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၏ အဖွဲ့ဝင်လည်း မဟုတ်ချေ။ သို့သော်လည်း တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာသိပ္ပံနည်းကျ နှင့် အာဆီယံ အတိုင်ပင်ခံကော်မတီ ဥပဒေဆိုင်ရာတိုင်းတာရေးအတွက် စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ (၃) ၏အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။

ဥပဒေဆိုင်ရာတိုင်းတာရေးသိပ္ပံစနစ်နှင့် ပတ်သက်သည့် အမျိုးသားဥပဒေများသည်ခေတ်မီခြင်းမရှိတော့ဘဲ နောက်ဆုံး ပြဌာန်းထားသည့် အက်ဥပဒေသည်လည်း ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင်အတည်ပြုပြဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၈၇၁ ခုနှစ်တွင် ပြဌာန်းခဲ့သည့် ဥပဒေများသည် စာအုပ်များအနေနှင့်သာရှိနေသေးပြီး လက်ရှိဥပဒေပြုရေးနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများက ဥပဒေကိုအတည်ပြုပြဌာန်းရန် အကူအညီမပေးနိုင်သေးပါ။ ဒေသတွင်း ရောင်းဝယ်ရေး လုပ်ငန်းအများစုသည် မြန်မာ့ရိုးရာတိုင်းတာမှုနည်းများကို ယခုထိသုံးစွဲနေရသေးသည်။ တိုင်းတာရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေ သစ်တစ်ခုကို ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် နယူးဇီလန်နိုင်ငံ၏ အကူအညီဖြင့်ရေးဆွဲခဲ့ပြီး မကြာမီကာလတွင် ရှေ့နေချုပ်ရုံးမှ အတည်ပြုပြီးပါကမြန်မာနိုင်ငံတိုင်းတာမှုဆိုင်ရာ အခြေခံနည်းလမ်းသစ်တစ်ခု ဖြစ်လာမည်ဖြစ်သည်။

စက်မှုလုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုင်းတာမှုစနစ်၏ အခြေအနေသည် အခြားစနစ်များနှင့်ယှဉ်လျှင် ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးသည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ခေတ်သစ် ပို့ကုန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုအထောက်အပံ့ပေးရန် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု နည်းပါးနေဆဲ ဖြစ်သည်။ MSTRD (DRI)သည် တိုင်းတာမှု ဆိုင်ရာဓာတ်ခွဲခန်းကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်ကထည်းက ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထုထည်၊ ဖိအား၊ အပူချိန်၊ အက်ဆစ်ဓာတ်ပမာဏ၊ အလေးချိန်၊ ခြပ်ထု၊ အလျားအတိုင်းအတာနှင့် ဝင်ဆွဲနိုင်မှုတို့ကို တိုင်းတာရန်အတွက် ဆင့်ပွားနှင့် ရည်ညွှန်းစံနှုန်းများကိုထိန်းသိမ်းရန် ဤဓာတ်ခွဲခန်းသည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့်တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းပေါင်း ၉၀၀ ကို လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းတို့ကို အဆင့်မြှင့်တင်ခဲ့သော်လည်း ဓာတ်ခွဲခန်း၏ တိုင်းတာမှုနည်းစနစ်များ သည် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများနှင့်ကိုက်ညီပါက ယုံကြည်အားထားရမှုမရှိသေးပါ။ ဤသည်မှာ ဆင့်ပွားနှင့် ရည်ညွှန်းစံနှုန်းများကို လုံလောက်စွာ ထိန်းသိမ်းမှုမပြုနိုင်သည့်အပြင် နောက်ကြောင်းပြန်ခြေရာကောက်နိုင်စွမ်းလည်း နည်းပါးနေခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ NMIသို့မဟုတ်ISO 17025မှ အသိအမှတ်ပြုထားသော ဓာတ်ခွဲခန်းတစ်ခု လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။UNIDO၏ အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ချက်အရ တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာသိပ္ပံဌာနခွဲမှ ယုံကြည်စိတ်ချရသော တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိမီ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များနှင့်ဆင့်ပွားနှင့် ရည်ညွှန်း စံနှုန်းများ၌ သိသာသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ လိုအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ပြထားသည်။

စံနှုန်းကိုက်ညီမှု အကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ

တရားဝင်သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်း

သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အမျိုးသားအဆင့်၊ ဒေသတွင်းအဆင့် (အာဆီယံ) နှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့်စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီစေရေး ထောက်ခံပေးရန်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ထုတ်ကုန်များ စံနှုန်းကိုက်ညီမှု သို့မဟုတ် ထုတ်လုပ်သူကို မှန်ကန်ကြောင်းထောက်ခံပေးရန်လည်း ဖြစ်သည်။ သက်သေခံလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်းသည် အစိုးရ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှသော်လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်ပြီး ထုတ်ပေးသော အဖွဲ့အစည်းများ ကို NSBs တွင်ရော ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများတွင်ပါတွေ့နိုင်သည်။ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးသော အဖွဲ့အစည်းများသည် စနစ်များကိုအသိအမှတ်ပြုခြင်းအတွက် ISO/IEC 17021ဖြင့် ထုတ်ပေးမည်ဖြစ်ပြီး ထုတ်ကုန် များအတွက် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ကိုISO/IEC 17065:2012(၎င်းသည်ISO/IEC Guide 65ကိုအစားထိုးထားခြင်း ဖြစ်သည်)ဖြင့် ထုတ်ပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂလိက စံချိန်စံညွှန်းများအတွက် သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးလိုသည့် အဖွဲ့အစည်းများသည် သက်ဆိုင်ရာစနစ်ကို တာဝန်ယူထားသည့် အဖွဲ့အစည်းမှ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုထားခြင်း ခံရသည့် အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ရမည်။

စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ MITSသည် သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နေသည့် အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ MITSသည် ပြည်ပမှတင်သွင်းသည့် သို့မဟုတ် ပြည်ပသို့ တင်ပို့မည့် လယ်ယာထွက်ကုန်များ၊ စက်မှုထုတ်ကုန်များနှင့် ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများအားလုံးကိုစစ်ဆေးရန်နှင့် စံချိန်စံညွှန်းကိုက်ညီကြောင်းအတည်ပြုရန် အခွင့်အာဏာရရှိပြီးဖြစ်သည်။ ပို၍တိကျစွာဆိုရလျှင် ကုန်ပစ္စည်းမတင်ပို့မီနှင့်တင်သွင်းမှုတွင်စစ်ဆေးခြင်း၊ နမူနာကောက်ယူခြင်းနှင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်းတို့အပြင် လယ်ယာထွက်ကုန်များအားပိုးသတ်ပေးခြင်းများကို ယေဘုယျအားဖြင့် အဓိကဆိပ်ကမ်းများတွင် ဆောင်ရွက်ပေးနေသည်။ အရည်အသွေးကိုက်ညီမှုရှိပါက MITSမှ သက်သေခံလက်မှတ်များ ထုတ်ပေးသည်။ MITSတွင်ကိုယ်ပိုင် ဓာတ်ခွဲခန်း မရှိသောကြောင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းများအတွက် အခြားဝန်ကြီးဌာနများမှ ဓာတ်ခွဲခန်းများအား အသုံးပြု ဆောင်ရွက်ရသည်။ MITSသည် ISO 9001 အရည်အသွေးစနစ်များအတွက် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုမှု ရရှိထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရကဏ္ဍမှ ဆောင်ရွက်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် အားဖြည့်ပေးသည်။ အခြားသောထုတ်ကုန်နှင့် စနစ်များဆိုင်ရာ သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုများအနက် Société Générale de Surveillance က ISO 22000 အတွက် အသိအမှတ် ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးလျက်ရှိသည်။ Certification International ၏ အိန္ဒိယကုမ္ပဏီခွဲမှ ထုတ်ကုန်နှင့် စနစ်အမျိုးမျိုး အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များထုတ်ပေးသည်။ ရန်ကုန်ဖြန့်ချိရေးကုမ္ပဏီ (Yangon Logistics Co.) မှ ISO 9001 ပေးရန်သာ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုထားခြင်းခံရသော်လည်း သက်သေခံလက်မှတ်အမျိုးမျိုးကို ထုတ်ပေးသည်။

ပုံစံ(၄) အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ ထုတ်ကုန်ကဏ္ဍများရှိ လုပ်ငန်းစုများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အဓိက နိုင်ငံတကာ သက်သေခံလက်မှတ်များ

ISO 9001 သို့မဟုတ် QM နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းများ

ISO 9001 စံများကို ISO မှ ထုတ်ပေးသည်။ ISO 9001 QM လိုအပ်ချက်များကို အရွယ်အစား၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု သို့မဟုတ် ထုတ်ကုန်များ/ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ၏ သဘောသဘာဝတို့နှင့် မသက်ဆိုင်ဘဲ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းမှမဆို လျှောက်ထားနိုင်သည်။ ဆေးရုံများ၊ ဘဏ်များ၊ ဆက်သွယ်ရေး ကုမ္ပဏီများ၊ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ အကြီးစား ကုမ္ပဏီများနှင့် နိုင်ငံမျိုးစုံမှ ကုမ္ပဏီများလည်းလျှောက်ထားနိုင်သည်။

ISO 9001 ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခုအနေဖြင့် အနိမ့်ဆုံးအဆင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ နှင့် အတူကုမ္ပဏီအတွင်းစုစည်းညီညွတ်သည့် စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်တစ်ခုရရှိလာနိုင်ပြီး ISO 9001 သည် စာရွက်စာတမ်းတင်သွင်းရန် လိုအပ်သောကြောင့် ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ထုတ်ကုန်တို့၏ အရည်အသွေးကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် နည်းစနစ်ကိုလည်း ရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။ ISO 9001 သက်သေခံလက်မှတ်ရထားသော ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် ၎င်း၏ကုမ္ပဏီတွင်းစနစ်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ၊ ထောက်ပံ့မှုနည်းစနစ်နှင့် ပင်မနည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာစနစ်များ) ကို ကုမ္ပဏီ၏ ရေတိုရည်မှန်းချက်များရရှိခြင်းရှိမရှိ သိရှိနိုင်ရန်ရှင်းလင်းသောဆောင်ရွက်ချက် အညွှန်းတိန်းများနှင့်အတူ တင်ပြသင့်

သည်။ထို့အပြင် ISO 9001သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းတွင်ကုမ္ပဏီတွင်းနည်းစနစ်နှင့် လုပ်ငန်းတာဝန် ဖော်ပြချက်များမှတစ်ဆင့် တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် အခွင့်အာဏာများကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြချက်များ ပါဝင်သည်။

ဘေးအန္တရာယ် ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အရေးကြီးထိန်းချုပ်ရမည့်အချက်(HACCP)

၎င်းကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်မှ နှစ်ပေါင်း (၃၀) ကာလအတွင်း HACCPစနစ်သည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အသိအမှတ် ပြုစနစ် တစ်ခုဖြစ်လာပြီး အစာအစာဘေးကင်းရေး အာမခံချက်ပေးနိုင်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ် လက်ခံလာခဲ့ ကြသည်။ မကြာသေးမီကာလအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည့်ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအာဏာပိုင်များ၊ စားသောက်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် စားသုံးသူများထံမှ အစားအစာဘေးကင်းရေးနှင့် ပတ်သက်သည့်စိုးရိမ်ပူပန်မှုများသည် HACCP စနစ်ကိုအသုံးပြုရန် အဓိကတွန်းအားတစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO)က နှစ်ပေါင်း (၂၀) ကျော်ကာလအတွင်း အစားအစာမှ ပျံ့နှံ့သည့် ရောဂါများကာကွယ်ရေးအတွက် HACCPစနစ်၏ အရေးပါမှုကို အသိအမှတ်ပြုထားပြီး ၎င်းသည် HACCP စနစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် မြှင့်တင်နိုင်ရေးအတွက် အရေး ကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍ တစ်ရပ်ဖြစ်လာသည်။

HACCP စနစ်သည် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းထုတ်လုပ်ခြင်း၊ဝယ်ယူခြင်း၊ သယ်ယူခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့် စားသုံး ကုန်ချောပစ္စည်းများအား ဇီဝဓာတုဗေဒနှင့်ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်များကို ခွဲခြားစိစစ်ခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်း စသည့် အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံရေးကို ဆောင်ရွက်သည့် စနစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။

ISO 22000-2005 အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံရေး စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်

ISO 22000 သည် supply chain တစ်လျှောက်ရှိ အစားအစာဘေးကင်းရေးလုံခြုံရေးစနစ်များကို ထိန်းချုပ် ဆောင် ရွက်ရန်အတွက် ISO မှဖော်ထုတ်ထားသည့် စံချိန်စံညွှန်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် 'လယ်တောမှသည် ခက်ရင်း ဆီသို့(From Farm to Fork)' အစားအစာကွင်းဆက်တွင်လုပ်ကိုင်နေသည့် အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးအတွက် အစား အစာဘေးကင်းရေး စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်၏ လိုအပ်ချက်များကို ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းစံသတ်မှတ်ချက်တွင် အစား အစာကွင်းဆက်တစ်လျှောက် အစားအစာ ဘေးကင်းစေရန် ယေဘုယျ သတ်မှတ်ထားသည့်အဓိကအချက်များကို ဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းတွင် အောက်ပါအချက်များ ပါဝင်သည် -

- အပြန်အလှန်အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း
- စနစ်စီမံခန့်ခွဲခြင်း
- လိုအပ်သောအစီအစဉ်များနှင့် HACCP အစီအစဉ်များမှတစ်ဆင့် အစားအစာဘေးကင်းရေးအတွက် ဖြစ်ပွား နိုင်သည့် အန္တရာယ်များကို ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း
- အစားအစာဘေးကင်းရေး စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ကို အမြဲမပြတ်တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်းနှင့် အဆင့်မြှင့်တင်ဆောင် ရွက်ခြင်း

HACCP နှင့်ISO 22000 နှစ်ခုစလုံးသည် အစားအစာဘေးကင်းရေး ထောက်ခံချက်များဖြစ်သည့်အလျောက် ISO 22000 တွင် HACCP၏စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများလည်းပေါင်းစပ်ပါဝင်သည်။ ISO 22000သက်သေခံလက်မှတ် ရရှိ ထားသည့် ကုမ္ပဏီများသည် HACCPလိုအပ်ချက်များနှင့်အလိုအလျောက် ညီညွတ်ပြီးဖြစ်ပါက ကုမ္ပဏီသည် HACCP သက်သေခံလက်မှတ်သာရရှိနိုင်သည်။တစ်နည်းပြောရလျှင် ISO 22000 သည် အပြန်အလှန် အကျိုး

သက်ရောက်မှုရှိသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှု၊ စနစ်စီမံခန့်ခွဲမှု၊ GHP နှင့် GMP ကဲ့သို့သောလိုအပ်သည့် အစီအစဉ်များနှင့် HACCP စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကဲ့သို့သော စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် အခြေခံများပါဝင်သည်။ Codex HACCP သည်ညွှန်ကြားချက်တစ်ခုသာဖြစ်ပြီး သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးရန်အတွက် တိုက်ရိုက်အသုံးမပြုနိုင်ဘဲ HACCP သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းကို အမျိုးသားစံချိန်စံညွှန်းတစ်ခု(ဥပမာ-Dutch HACCP) နှင့် ဆက်နွယ်၍ ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

GMP

GMPကို ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများကိုအသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်ထားသည့်သင့်လျော်သည့် အရည်အသွေး စံချိန်စံညွှန်းများအတိုင်း တသမတ်တည်း ထုတ်လုပ်ရန်နှင့် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်စေရန် အရည်အသွေး အာမခံချက်ပေးသောကဏ္ဍတစ်ရပ်အဖြစ် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားသည်။ GMPအတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များကို ညွှန်ကြားချက်နှစ်ခုဖြင့် ဖော်ပြထားသည် -လူသားများအသုံးပြုရန်အတွက် ဆေးဘက်ဝင်ထုတ်ကုန်နှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုဆိုင်ရာ ဆေးဝါးထုတ်ကုန်များအတွက် Directive 2003/94/EC နှင့် တိရစ္ဆာန်ကုသရေး ဆေးဝါးထုတ်ကုန်များနှင့် ပတ်သက်သည့်Directive 91/412/EEC တို့ဖြစ်သည်။ ဥရောပစီးပွားရေးဧရိယာအတွင်းတွင် ဤစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိရန် သတ်မှတ်ထားသည်။ GMP လျှောက်ထားခြင်းဖြင့် ထုတ်ကုန်တစ်ခုတွင် ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းဖော်ပြထားသည့် အမျိုးအမည်၊ ခိုင်ခံ့မှု၊ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းမှု၊ အရည်အသွေးနှင့် သန့်စင်မှုတို့ကို အာမခံနိုင်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် တင်ပြခြင်းစနစ်တစ်ခုကို ပံ့ပိုးပေးသည်။

GMP လျှောက်လွှာပုံစံတွင် ပါရှိသည့် အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များက စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များကို ဖော်ပြထားပြီး အပြန်အလှန်အားဖြင့်အချို့သောထုတ်ကုန် အမျိုးအစားများအတွက် အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကိုပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ထပ်မံဖြည့်စွက်ခြင်းများကိုနောက်ဆက်တွဲများဖြင့် ဖော်ပြထားခြင်း သို့မဟုတ် သီးသန့်အကြောင်းအရာများအပေါ် ပို၍ အသေးစိတ်ကျသောလမ်းညွှန်ချက်များကိုပံ့ပိုးပေးထားသည်။ ထိုအကြောင်းအရာများကို GMPစစ်ဆေးရေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းအုပ်စုက ရေးသားထုတ်ပြန်ပြီး 'ဥရောပသမဂ္ဂအတွင်း ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ထုတ်ကုန်များ အားစီမံခန့်ခွဲသည့် စည်းမျဉ်းများ' အတွဲ (၄) အဖြစ် ဥရောပ ကော်မရှင်က ထုတ်ဝေသည်။

GAP

GAP ကို 'လယ်ယာမြေလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲစေရန်နှင့် ဘေးကင်း၍ အရည်အသွေးပြည့်မီသော အစားအစာနှင့် အစားအစာမဟုတ်သော စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များ ပေါ်ထွက်လာစေရေးအလေ့အကျင့်ကောင်းများ'ဟုဖွင့်ဆိုထားသည်။ *GAP လမ်းညွှန်ချက်များကို အစိုးရများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း (NGO)များ၊ စားသောက်ကုန်လုပ်ငန်းများနှင့် ထုတ်လုပ်သူအဖွဲ့အစည်းများ စသည့် အဖွဲ့အစည်းအမျိုးမျိုးက ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအလေ့အကျင့်များမှ အချို့ကို အစားအစာဘေးကင်းရေးနှင့် အရည်အသွေးပြည့်မီရေး၊ အခြားသောစီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းများနှင့် အထူးဈေးကွက်များဝင်ရောက်နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ပေးရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် အစိုးရစည်းမျဉ်းဥပဒေ လိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီသည့် မူဘောင်တစ်ခုကို ပံ့ပိုးပေးရန် ရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤစည်းမျဉ်းဥပဒေများကို လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် မသန့်

ရှင်းမှု အန္တရာယ်များကို လျော့ချခြင်း၊ စံချိန်စံညွှန်းနှင့် မကိုက်ညီမှုများကို လျော့နည်းစေခြင်းနှင့် ဂေဟစနစ်အရ ရေရှည်တည်မြဲသော အလေ့အထများ အားပေးမြှင့်တင်နိုင်ခြင်းကိုကူညီပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လမ်းညွှန်ချက်များစွာသည် အတိုင်းအတာအမျိုးမျိုးဖြင့် ကွဲပြားကြသော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် GAPထုတ်လုပ်ခြင်း နှင့် ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် လမ်းညွှန်ချက်များသည်ပင်မရင်းမြစ်ပြဿနာများဖြစ်သော မြေဆီလွှာ၊ ရေ၊ လုပ်သားများနှင့် လုပ်ငန်းသွင်ပြင်များအပေါ် အခြေပြုသည့်လယ်ယာမြေအဆင့်၌ အစားအစာမှဖြစ်ပွားသည့် နာမကျန်းမှုနှင့် ရောဂါများ စသည့် ဘေးအန္တရာယ်များကို လျော့ချရန် ရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်သည်။**

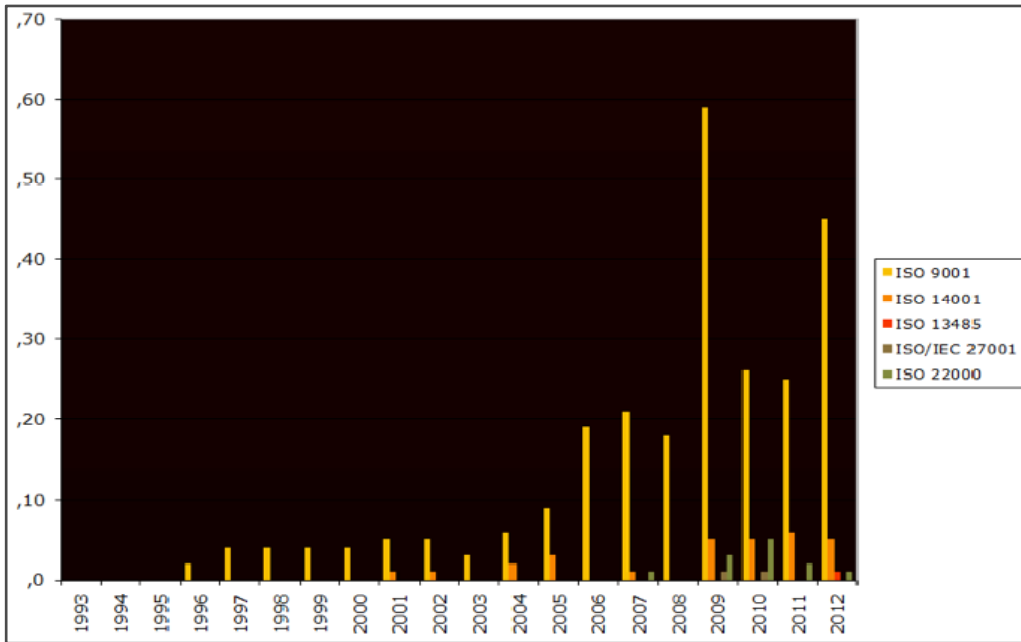
GHP

GHPလမ်းညွှန်ချက်များသည် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက်တွင်အစားအစာဘေးကင်းရေးနှင့် အရည်အသွေး ကောင်းမွန်စေရန် စနစ်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကိုပံ့ပိုးပေးသည်။ ၎င်းတို့သည် HACCP စနစ်များ အကောင်အထည် ဖော်ရန်အတွက်ကြိုတင်လိုအပ်ချက်များလည်းဖြစ်သည်။ GAP က လယ်ယာအဆင့်တွင်သာအခြေပြု၍ GHP ကပိုမို ကျယ်ပြန့်ပြီးလယ်ယာထွက်ကုန် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်မှု အဆင့်များအထိပါ အထူးအရေးကြီးသည်။ ၎င်းတို့သည် 'ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းသောအစားအစာထုတ်လုပ်မှုအတွက် အခြေခံပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေများ ကို'သေချာစေခြင်းကြောင့် GHP သည် အစားအစာဘေးကင်းရေးနှင့် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတွင် ကာလကြာမြင့်စွာရပ်တည်လျက် ရှိသည်။***

GHP က သန့်ရှင်းမှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်သော ရင်းမြစ်အားလုံးကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ထို့ပြင် GHP က 'လူသားများစားသုံးရန်အတွက် အစားအစာထုတ်လုပ်မှုတွင်လိုအပ်သော အခြေအနေများ၊ ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ထိန်း ချုပ်မှုများ၊ အဆောက်အအုံများ၊လိုအပ်သော ပံ့ပိုးမှုပစ္စည်းများ၊ ကိရိယာတန်ဆာပလာများ၊ ဝန်ထမ်းများ၊ ထုတ်လုပ်မှု၊ သိုလှောင်မှု၊ ဖြန့်ဖြူးမှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအခြေအနေများကို ' ဖော်ပြပေးသည်။ ****

* FAO (2008). Good Agricultural Practices. Available from <http://www.fao.org/prods/gap/>.
** University of Kentucky, College of Agriculture: Cooperative Extension Service (2012). Good Agricultural Practices (GAP). Available from <http://www.uky.edu/Ag/CCD/introsheets/gap.pdf>.
*** FAO (2004). *Assessment and Management of Seafood Safety and Quality*.FAO Fisheries Technical Paper 444. Rome.
**** Ministry of Health Malaysia & Japan International Cooperation Agency (2002). *Guidelines on Good Hygiene Practices for Small and Medium Scale Food Industries Towards HACCP*.

ပုံ (၂) - မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ISO သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးမှု

Source :ISO (2013). ISO Survey : evolution of ISO 9001 certificates in Myanmar. Available from <http://www.iso.org/iso/home/standards/certification/home/standards/certification/iso-survey.htm?certificate=ISO>.

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကုမ္ပဏီများသည် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများအတိုင်း သက်သေခံလက်မှတ်ရရှိမှုတွင် ၎င်းတို့၏ပြိုင်ဘက် ကုမ္ပဏီများထက် နောက်ကျကျန်နေခဲ့ရပါသည်။ လက်ရှိတွင် ISO 9001(QM)လက်မှတ်ရကုမ္ပဏီ ၂၅၉ ခုသာရှိပြီး၊ ISO 14001(ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု)လက်မှတ်ရကုမ္ပဏီ ၂၉ ခုနှင့် ISO 22000 (အစားအစာဘေးကင်းရေး စီမံခန့်ခွဲမှု)လက်မှတ်ရကုမ္ပဏီ ၁၂ ခု သာရှိပါသည်။ ပုံ (၂) တွင် ပြထားသည့်အတိုင်း ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှစ၍ ISO လက်မှတ်ရကုမ္ပဏီများ လျင်မြန်စွာမြင့်တက်လာပါသည်။

တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်း

တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် နည်းပညာကျွမ်းကျင်မှုအား အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို ရည်ညွှန်းပြီး အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့်အဖွဲ့များသည် ယုံကြည်စိတ်ချရသောသက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးနိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုခံထားရပါသည်။ နိုင်ငံတကာမှ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အမျိုးသားအသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့် အစီအစဉ်များသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်းဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဓာတ်ခွဲခန်းနှင့် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (သက်သေခံလက်မှတ် ထုတ်ပေးသည့်အဖွဲ့နှင့် ဓာတ်ခွဲခန်းများ) တို့၏ ထောက်ခံချက်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လက်ရှိတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်စွမ်းမရှိသေးပါ။ ဓာတ်ခွဲခန်းများကို တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ထုတ်ကုန်သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးနိုင်သည့်National Accreditaion Body(NAB) မရှိသေးသည့်အပြင် လုပ်ငန်းစဉ်များကို သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးနိုင်သည့် အဖွဲ့များလည်း မရှိသေးပါ။ သို့သော် စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာဥပဒေအသစ်တွင် MSTRDအောက်၌NABတစ်ခုကို ထူထောင်ရန် ထည့်သွင်းရေးဆွဲထားပါသည်။

NABအဖွဲ့မရှိသည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စမ်းသပ်ဓာတ်ခွဲခန်းများနှင့် သက်သေခံ လက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့်အဖွဲ့များသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဓာတ်ခွဲခန်းနှင့် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ဝင်များနှင့် MARs လက်မှတ်ရေးထိုးထားသူများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြု ခြင်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲအဖွဲ့ဝင်များ၊ နိုင်ငံစုံသဘောတူညီစာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးထားသူများဖြစ်သည့်ဒေသတွင်း တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့ များမှဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများဖြင့်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် NAB တစ်ခု မထူထောင်မီ အခြားသော တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုမှုအဖွဲ့များနှင့်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုလွယ်ကူစေရန်နှင့်NAB၏လုပ်ငန်းတာဝန်အချို့ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် National Accreditation Focal Point(NAFP)တစ်ခုကို ထူထောင်ရန်MSTRD (DRI)က အဆိုပြုထားသည်။ NAFPသည် Thai National Accreditation Committee ကဲ့သို့သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ MRAs ကအသိအမှတ်ပြု ထားသည့် ဖွဲ့စည်းထူထောင်ပြီးဖြစ်သည့် တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုမှုဆိုင်ရာအဖွဲ့များဖြင့် ပူးပေါင်းချိတ်ဆက်ဖွဲ့စည်း သွားမည်ဖြစ်သည်။

စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း

စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ထုတ်ကုန်များသည် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များပြည့်မီမှုရှိမရှိ ပိုင်းခြားစစ်ဆေးရန်ဖြစ်သည်။ အစိုးရ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကမှ စမ်းသပ်ဓာတ်ခွဲခန်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု အတွက်ISO/IEC 17025မှ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုမှုရရှိထားသင့်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများထက် စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုစွမ်းရည်မှာ အနည်းငယ်ပို၍ ဖွံ့ဖြိုးပြီး စမ်းသပ်မှုစွမ်းရည် အသုံးပြုမှုသည် အချို့သော နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများ တင်သွင်းမှုများတွင်ပါ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့်ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန (DoF) ၏ဓာတ်ခွဲခန်းသည် ISO/IEC 17025 အရတရားဝင်အသိအမှတ်ပြုမှု ရရှိထားသည်။ လက်ရှိတွင် ၎င်းဓာတ်ခွဲခန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တစ်ခုတည်းသော ဓာတ်ခွဲခန်းဖြစ်ပြီးဓာတ်ခွဲခန်းကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၏ စစ်ဆေးနိုင်မှုစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် အခြားသော ဓာတ်ခွဲခန်းများအနေဖြင့် ဤအရေးကြီးသော တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုဆောင်ရွက်ခြင်းကို ရရှိလာစေနိုင်သည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် အသုံးပြုနိုင်စွမ်းထက် ပိုမိုနေခြင်းကို လျော့ချရန်၊ ရှားပါးရင်းမြစ်များ အပေါ် အားထားနေခြင်းကို လျော့နည်းစေရန်နှင့် လုပ်ငန်း၏ရေရှည်တည်တံ့မှုကို တိုးမြှင့်ပေးရန်အတွက် စမ်းသပ်ခြင်းနှင့် သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်း ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း ပံ့ပိုးပေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရဌာနများအကြား ပုံမှန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အားနည်းနေသည်ကို သိရှိရသည်။

ဝန်ကြီးဌာနအများစုက ဓာတ်ခွဲခန်းများကို ထိန်းသိမ်းထားရှိပြီး စံကိုက်ညီမှုနှင့် ဘေးကင်းရေးစမ်းသပ်မှုများကို လုပ်ဆောင်ပေးသည်။ ဥပမာ FDAဓာတ်ခွဲခန်းသည် ရေနှင့် အစားအစာအတွက် အကူအညီနှင့် ဓာတုဗေဒဆိုင်ရာ ခွဲခြားစစ်ဆေးခြင်းကိုဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနက ပိုးသတ်ဆေးကြွင်း (pesticides)နှင့် မှိုဆိပ်သင့်ခြင်း (mycotoxins)ကိုခွဲခြားစစ်ဆေးရန်အတွက်ဓာတ်ခွဲခန်းတစ်ခု ထားရှိဆောင်ရွက်ပြီး တစ်ချိန်တည်းတွင် သီးနှံထုတ်လုပ်ရေးသုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ မှိုင်းတိုက်ပိုးသတ်ခြင်းအတွက် သက်သေခံလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ပေးလျက်ရှိသည်။

စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာနက (ယခင်) မြန်မာ့လယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်းရောင်းဝယ်ရေးမှတစ်ဆင့် အစားအစာ၊ သီးနှံနှင့် ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများတွင် ဓာတုပစ္စည်းပါဝင်မှု၊ ပိုးသတ်ဆေးကြွင်းနှင့် မှိုဆိပ်သင့်ခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်သည့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးသည့် ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်မှုကိုဆောင်ရွက်ပေးသည်။ စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာနအောက်တွင် MITS ကို

ထားရှိဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး MITS သည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်ကပင် သက်သေခံလက်မှတ်ရရှိပြီးဖြစ်သည်။ MITSက ပို့ကုန် ပစ္စည်းများအား သင်္ဘောမတင်မီစစ်ဆေးခြင်း၊ သွင်းကုန်ပစ္စည်းများအား စစ်ဆေးခြင်း၊ နမူနာဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်ပေးခြင်း၊ မှိုင်းတိုက်ပိုးသတ်ခြင်းနှင့် အကူအညီ၊ ဓာတုဗေဒနှင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှုများအပါအဝင် ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးမျိုးကို ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ အဆိုပါ စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် MITSကလယ်/ဆည် ဝန်ကြီး ဌာန၏ သီးနှံဇီဝနည်းပညာဓာတ်ခွဲခန်းအပါအဝင် အခြားသောအဖွဲ့အစည်းများ၏ဓာတ်ခွဲခန်းများကို အသုံးပြု ဆောင် ရွက်သည်။

ထို့အပြင် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနရှိဓာတ်ခွဲခန်းက အကူအညီနှင့်ဓာတုဗေဒဆိုင်ရာခွဲခြားစစ်ဆေးမှုများကို စမ်းသပ်စစ်ဆေး ပေးသည်။ သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနကလည်းအသေးစားနှင့် အိမ်တွင်းစက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် စမ်းသပ်မှုများ လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ရန် ဓာတ်ခွဲခန်းတစ်ခုကိုထားရှိဆောင်ရွက်ပေးသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနသည် စားသောက်ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတွင် ပါဝင်သည့် ဆောင်ရွက်မှုအားလုံးအတွက် လိုင်စင်ထုတ်ပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။ သို့ဖြစ်ရာ စက်မှုဝန်ကြီးဌာနက အစားအစာထိန်းချုပ်ရေး ဓာတ်ခွဲခန်းတစ်ခုကို ဖွင့်လှစ်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

အဆိုပါအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများကို မြန်မာနိုင်ငံစားသောက်ကုန်ထုတ်လုပ်တင်ပို့ ရောင်းချသူများအသင်း(Myanmar Food Processors and Exporters Association)က ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် တည်ထောင်ခဲ့သည့် ပုဂ္ဂလိက စားသောက်ကုန်လုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြုဓာတ်ခွဲခန်း (FIDSL)က အကူအညီပေးလျက် ရှိသည်။ ဤဓာတ်ခွဲခန်းသည် အစားအစာနှင့်ရေနှင့် ပတ်သက်သည့်အရည်အသွေးနှင့် ဘေးကင်းမှုဆိုင်ရာ စမ်းသပ် စစ်ဆေးမှု အတော်များများကို လုပ်ဆောင်ပေးသည်။

ဇယား (၂) တွင် လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ကုမ္ပဏီများမှ ဆောင်ရွက်ပေးနေသည့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား (၂) မြန်မာနိုင်ငံ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ဆောင်ရွက်ပေးသည့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ			
အဖွဲ့အစည်း	အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ	အဖွဲ့အစည်း	အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ
မြန်မာ့ ကုန်ပစ္စည်းစစ် ဆေးရေးနှင့်စမ်းသပ် ရေးလုပ်ငန်း	ပို့ကုန်ပစ္စည်းများအား သင်္ဘောမတင်မီ စစ် ဆေးခြင်း သွင်းကုန်ပစ္စည်းများအား သင်္ဘောမတင်မီ နှင့် ဆိုက်ရောက်ရာဒေသတွင် စစ်ဆေးခြင်း ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်ခြင်းအတွက် မူနာကောက် ယူခြင်း ပိုးသတ်မှိုင်းတိုက်ခြင်း	ပင်လယ်ရပ်ခြား ကုန် စည်ရောင်းဝယ်မှု စစ် ဆေးရေး ကုမ္ပဏီလီမိ တက်	လယ်ယာထွက်ကုန်များ စစ်ဆေးခြင်း ရေကြောင်းအာမခံနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ဓာတ်ခွဲခန်း စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း ပိုးသတ်မှိုင်းတိုက်ခြင်းနှင့်ပိုးမွှား ထိန်းချုပ် ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆီ၊ဓာတ်ငွေ့နှင့် ဓာတုပစ္စည်းများအတွက် အရည်အသွေးနှင့်အရေအတွက်စစ်ဆေး ခြင်း
Myanmar Agro Inspection &Fumigation Co.,Ltd	ပိုးသတ်မှိုင်းတိုက်ခြင်း သင်္ဘောမတင်မီ စစ်ဆေးခြင်း လယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ စစ်ဆေးခြင်း	မဟာကုန်ပစ္စည်းစစ်ဆေး ရေးနှင့်ဝန်ဆောင်မှုလုပ် ငန်း ကုမ္ပဏီလီမိတက်	သင်္ဘောမတင်မီ စစ်ဆေးခြင်း လယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ စစ်ဆေးခြင်း ပိုးမွှားထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်း
Société Générale de Surveillance (jrefrm) Ltd.	စိုက်ပျိုးဆိုင်ရာ စစ်ဆေးခြင်း ပင်လယ်ရေကြောင်းစစ်ဆေးခြင်း တွင်းထွက်ပစ္စည်း စစ်ဆေးခြင်း သစ်များ စစ်ဆေးခြင်း	အာရှပစိဖိတ် ကုန်ပစ္စည်း စစ်ဆေးရေး အေဂျင်စီ	သင်္ဘောမတင်မီ စစ်ဆေးခြင်း ဆိုက်ရောက်ရာကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း ကုန်ပစ္စည်းမထုတ်မီ ကုန်ကြမ်းစစ်ဆေးခြင်း

	စားသုံးသူ စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း ပိုးသတ်မှုင်းတိုက်ခြင်း ဆီ၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ဓာတုပစ္စည်းများ စနစ်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း အကြမ်းဖျင်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း အပေါင်ပစ္စည်းများ စီမံခန့်ခွဲခြင်း သိုလှောင်ကုန်ပစ္စည်းများ စီမံခန့်ခွဲခြင်း		ကုန်တင်/ ကုန်ချကြီးကြပ်ခြင်း အဝတ်အထည် စစ်ဆေးခြင်း သင်္ဘောဖြတ်သန်းမှု စစ်ဆေးစာရင်းစစ်ခြင်း ဖြတ်တောက်ပြီး သစ်နှင့် သစ်လုံးများ အလေးချိန် လေ့လာစိစစ်ချက် ပိုးသတ်မှုင်းတိုက်ခြင်း
United General Inspection	ပိုးသတ်မှုင်းတိုက်ခြင်း သင်္ဘောမတင်မီ စစ်ဆေးခြင်း လယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ စစ်ဆေးခြင်း	Quality Services Ltd	ရေနံစိမ်း/ဓာတ်ဆီ၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့်ရေနံထွက်ပစ္စည်းများကိုအထူး စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း
Global Greatness Co., Ltd	ISO, HACCPအတွက် ဓာတ်ခွဲခန်း စံချိန်စံညွှန်းများဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်း	General Inspection & Pest Testing Enterprise Ltd (GITE Pest Control)	သင်္ဘောမတင်မီ အရည်အသွေး၊ အရေအတွက်နှင့်အလေးချိန် စစ်ဆေးခြင်း လယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်းများစစ်ဆေးခြင်း ပိုးသတ်မှုင်းတိုက်ခြင်း
Myanmar Overseas Commodity Inspection Co.Ltd.	သင်္ဘောမတင်မီ အရည်အသွေးနှင့် အရေအတွက် စစ်ဆေးခြင်း လယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ခွဲခြားလေ့လာခြင်း ပိုးသတ်မှုင်းတိုက်ခြင်း	MOCIC (Hong Kong GF Ltd)	ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများနှင့် အဝတ်အထည် စိစစ်ရေး စင်တာ
MFPEA	FIDSL		

သတင်းအရင်းအမြစ် စမ်းစမ်းဝင်း၊ အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု မဟာဗျူဟာအဖွဲ့ညှိနှိုင်းရေးမှူး

အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများစွာရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်များနှင့်အညီ ပို့ကုန်အမယ်မျိုးစုံ တိုးချဲ့တင်ပို့နိုင်ရန်အတွက် အထူးသဖြင့် စားသောက်ကုန် ထုတ်လုပ်ပြုပြင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့်စစ်ဆေးနိုင်မှုစွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

အဖွဲ့အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာ ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်များ

TSIs များသည် အထောက်အကူပြုကဏ္ဍ၏ ပို့ကုန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် စိတ်ဝင်စားစွာဖြင့် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည်။အကျယ်ဆိုရပါကမြန်မာနိုင်ငံ၏ အရည်အသွေးဆိုင်ရာအထောက်အကူပြုကဏ္ဍအတွက် TSIsများမှ ထောက်ပံ့ပေးနေသည့် အရေးကြီးသည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို အောက်ပါအတိုင်း ထောက်ပံ့မှုနယ်ပယ်များအလိုက် အမျိုးအစားခွဲခြား သတ်မှတ်နိုင်သည်-

- မူဝါဒဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုကုန်ရက်
- ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကွန်ရက်
- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအထောက်အကူပြုကုန်ရက်
- မြို့ပြလူမှုအဖွဲ့အစည်းကွန်ရက်

ဇယား (၃) မှ (၆) အထိသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုမူဘောင်အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသော အဓိက TSI များ၏ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ပေးနေခြင်းကိုရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည်။ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လူသားအရင်းအနှီး၊ ဘဏ္ဍာငွေ စဉ်ဆက်မပြတ်ရရှိနိုင်မှုနှင့် ထောက်ခံမှုစသည့် အဓိကရှုထောင့်

လေးမျိုးဖြင့် TSIများအပေါ် အကဲဖြတ်မှုများကိုပါ ဖော်ပြထားသည်။ TSI တစ်ခုခြင်းစီအတွက် အဆင့်သတ်မှတ်မှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်) တို့ကို အထောက်အကူပြုကဏ္ဍနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အခြေအနေပေါ်တွင် မူတည်၍ ရွေးချယ်ထားသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် TSIများအား အကဲဖြတ်မှုမှာ အရည်အသွေး စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများအား မည်သို့ကောင်းမွန်စွာ ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်သည်ဆိုသည့် ရှုမြင်သုံးသပ်ထားသည့် ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများ၏ TSI များအား အကဲဖြတ်ချက်များအပေါ်တွင်အခြေခံ၍ ရွေးချယ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

မူဝါဒဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုကွန်ရက်

ဤအဖွဲ့အစည်းများသည်အမျိုးသားအဆင့်မူဝါဒများ ဩဇာသက်ရောက်စေခြင်း သို့မဟုတ် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း အတွက် တာဝန်ရှိသော ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများကို ကိုယ်စားပြုသည်။

ဇယား (၃) မြန်မာ့အရည်အသွေးဆိုင်ရာမူဝါဒ အထောက်အကူပြုကွန်ရက်ရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အကဲဖြတ်ခြင်း

အဖွဲ့အစည်း အမည်	ယူနစ်/ အဖွဲ့အစည်း	TSI နှင့် ပံ့ပိုးသည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများဖော်ပြချက်	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း	လူသားအရင်းအမြစ်	ဘဏ္ဍာငွေရရှိနိုင်မှု	ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှု/ထောက်ခံချက်
MoALI	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန	သီးနှံများတွင် ပိုးမွှားနှင့် ရောဂါများကျရောက်ပါက မှန်ကန်သောအလေ့အကျင့်နှင့် ကာကွယ်မှုဆောင်ရွက်ချက်များအကြောင်း သီးနှံစိုက်ပျိုးသူများအား ပညာပေးရန်။	လတ်	လတ်	လတ်	နိမ့်
	သီးနှံကာကွယ်ရေးဓာတ်ခွဲခန်း	အခြားသောနိုင်ငံများမှ ရောက်ရှိလာနိုင်သည့် အပင်ဖျက်ပိုးများနှင့် ရောဂါများကို စောင့်ကြည့်ရန်။ နိုင်ငံ၏နယ်စပ်ပေါက်များတွင် ပြည်ပမှဝင်ရောက်လာနိုင်သည့် အပင်ဖျက်ပိုးများနှင့် ရောဂါများကို စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးရန်။ သီးနှံထုတ်လုပ်ရာတွင် ပါဝင်သည့် အမြင့်ဆုံးပိုးသတ်ဆေးကြွင်းပမာဏကို ဓာတ်ခွဲစစ်ဆေးခြင်း။ သို့လျှင်စဉ်တွင် ပိုးမွှားများရန်မှ ကာကွယ်ရန်အတွက် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း စစ်ဆေးပြီးနောက် လယ်ယာထွက်ကုန်များအားတင်ပို့နိုင်ရန်အတွက် အပင်ပိုးမွှားသန့်စင်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များထုတ်ပေးခြင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အပင်ကာကွယ်ရေး သဘောတူညီချက်(International Plant Protection Convention) ၏ Focal Point ဖြစ်ခြင်း	လတ်	လတ်	နိမ့်	လတ်
	အပင်ဇီဝနည်းပညာဆိုင်ရာဓာတ်ခွဲခန်း	အပင်ဖျက်ပိုးများနှင့် ရောဂါများကို ထိန်းချုပ်ရန်အတွက် အသုံးပြုခွင့်ပြုထားသော ပိုးသတ်ဆေးများ တင်သွင်းမှုကို စာရင်းပြုစုခြင်း မျိုးဗီဇပြုပြင်ပြောင်းလဲထားသော သက်ရှိများဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း	လတ်	လတ်	နိမ့်	လတ်
သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာန	MSTRD (DRI)	စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများ (NSB) အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ချမှတ်ခြင်း အလေးချိန်နှင့် အတိုင်းအတာများ၊ ကိရိယာများနှင့်	လတ်	လတ်	နိမ့်	နိမ့်

		စက်ကိရိယာများ စံနှုန်းကိုက်ညီရေးအတွက် စစ်ဆေးရေး အသင်းများက စံနှုန်းကိုက်ညီအောင်ပြုပြင်ခြင်း။ ▪ NMI ▪ တရားဝင် သိပ္ပံနည်းကျတိုင်းတာမှု ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲခြင်း ▪ NAFIP					
	အကျမြူစွမ်းအင်ဌာန	▪ ဓာတ်ရောင်ခြည်ဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ	နိမ့်	နိမ့်	နိမ့်	နိမ့်	
	ဗဟိုဓာတ်ခွဲခန်း	▪ ဓာတု ဓာတ်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ	နိမ့်	နိမ့်	နိမ့်	နိမ့်	
ကျန်းမာရေး ဝန်ကြီးဌာန	FDA	▪ ဒေသတွင်း စားသောက်ကုန် ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်းနှင့်တင်ပို့ခြင်းများအား GMP နှင့် GHP တို့နှင့် ကိုက်ညီကြောင်း ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ထောက်ခံချက်များ ထုတ်ပေးခြင်း။ ▪ အစားအစာနှင့် ဆေးဝါးများ အရည်အသွေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဈေးကွက်သို့ မဝင်ရောက်မီ ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဈေးကွက် ဝင်ရောက်ပြီးနောက် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန်။ ▪ Codex၏ Focal Point အဖြစ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	လတ်	လတ်	နိမ့်	လတ်	
စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန	ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့်စားသုံးသူရေးရာ ဦးစီးဌာန (DCCA)	▪ အာဆီယံစားသုံးသူကာကွယ်ရေးကော်မတီ၏ Focal Point အဖြစ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ▪ လူသားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ရေး သင်တန်းများပေးခြင်း။ ▪ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်မှုအဆင့်မြင့်သင်တန်းများပေးခြင်း။	လတ်	လတ်	လတ်	လတ်	
	ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းပညာ အသုံးချဌာန (PTAC)	▪ နံစားပို့ကုန်များ၏ အရည်အသွေး အာမခံချက်ပေးနိုင်ရန် ပံ့ပိုးပေးခြင်း။ ▪ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဂုဏ်သတ္တိ။ ▪ ဓာတုပစ္စည်း ပေါင်းစပ်ပါဝင်မှု။ ▪ ပဲများတွင် Hydrogen Cyanide ပါဝင်မှုပမာဏ (အထူးသဖြင့် ထောပတ်ပဲများတွင်) ▪ ပိုးသတ်ဆေးကြွင်းဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း။ ▪ မှိုဆိပ်ပါဝင်မှုဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း။ ▪ ဆီခဲနှင့် ဆီများကို ခွဲခြားစစ်ဆေးခြင်းနှင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုရလဒ်များဆိုင်ရာအသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ။	လတ်	လတ်	နိမ့်	နိမ့်	
	ကုန်ပစ္စည်းစစ်ဆေးရေးနှင့် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲရေးဌာန (CTQM)	▪ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်အလေ့အကျင့်များဆိုင်ရာ သင်တန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။					
အမျိုးသား စီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဝန်ကြီးဌာန (MNPED)*	စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန	▪ ရေတို၊ ရေလတ်နှင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်များ။	လတ်	လတ်	လတ်	လတ်	
ဘဏ္ဍာရေးနှင့်အခွန် ဝန်ကြီးဌာန (MoFR)*	အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန	▪ ပို့ကုန်သွင်းကုန်ပစ္စည်းများကို အရည်အသွေးဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းနှင့် အသိအမှတ်ပြု စာရွက်စာတမ်းများ အရစစ်ဆေးခြင်း။	လတ်	လတ်	လတ်	နိမ့်	
	ပြည်တွင်းအခွန်ဦးစီးဌာန	▪ တင်ပို့တင်သွင်းသည့် ကုန်စည်များ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များအရ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး အခွန်နှင့် ဝင်ငွေခွန်များကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း။ ▪ အခွန်များကို စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်း။	လတ်	လတ်	လတ်	နိမ့်	

သမဝါယမ ဝန်ကြီးဌာန**	သမဝါယမ ဓာတ်ခွဲခန်း	ဓာတုပစ္စည်းပါဝင်မှုကို ခွဲခြားစစ်ဆေးခြင်း	လတ်	နိမ့်	နိမ့်	လတ်
စက်မှု ဝန်ကြီးဌာန	ဆေးဝါးနှင့်စားသောက်ကုန် ဓာတ်ခွဲခန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟိုဌာန	အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါးများအတွက် ဓာတုပစ္စည်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်များ ထုတ်ပေးခြင်း။	လတ်	လတ်	လတ်	နိမ့်
ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန	လမ်းသုတေသနဓာတ်ခွဲခန်း	ကတ္တရာစေးနှင့် ဘီလပ်မြေအတွက် စမ်းသပ်မှုရလဒ်များ ထုတ်ပေးခြင်း။	လတ်	လတ်	လတ်	လတ်
MoLFR D**	ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန ဓာတ် ခွဲခန်း	ရေထွက်ကုန်များနှင့် ပြည်ပသို့တင်ပို့မည့် တန်ဖိုးမြင့် ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ် တစ်လျှောက်အရည်အသွေးထိန်းချုပ် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုစစ်ဆေးခြင်းနှင့်စမ်းသပ်ခြင်း။ အရည်အသွေး၊ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် သန့်ရှင်းမှုဆိုင်ရာ စမ်းသပ်ခြင်း။ ISO ၁၇၀၂၅ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိထားခြင်း။ လူများစားသုံးရန် သင့်တော်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်များ။ European Union (EU) သို့ ရေထွက်ကုန်များ တင်ပို့ရန်အတွက် ခွင့်ပြုချက်ရရှိထားသော အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားခြင်း။	မြင့်	မြင့်	မြင့်	မြင့်

*ယခုအခါ စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်တွင် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားသည်။

**ယခုအခါ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်တွင် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားသည်။

ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကွန်ရက်

ဤအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် အေဂျင်စီများက အစိုးရနှင့် လုပ်ငန်းစုများအတွက်ပါ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေသော ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများစွာကို ပံ့ပိုးပေးသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများသည် ကဏ္ဍများအား ထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် အားပေး မြှင့်တင်ခြင်းနှင့်ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွင်း ကုန်သွယ်မှုနှင့် ပို့ကုန်ဆိုင်ရာ ရလဒ်များ ဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည်။

ဇယား (၄) မြန်မာ့အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်ရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကွန်ရက်ရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း

အဖွဲ့အစည်း အမည်	TSI နှင့် ပံ့ပိုးသည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများဖော်ပြချက်	ညှိနှိုင်းဆောင် ရွက်ခြင်း	လူသား အရင်းအမြစ်	ဘဏ္ဍာငွေ ရရှိနိုင်မှု	ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက် မှု/ထောက် ခံချက်
MITS	လုပ်ငန်းတာဝန် တင်ပို့ခြင်းနှင့် တင်သွင်းခြင်းအတွက် ကုန်ပစ္စည်းများကို စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း ပို့ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် သင်္ဘောမတင်မီ စစ်ဆေးခြင်း သွင်းကုန်ပစ္စည်းများအတွက် သင်္ဘောမတင်မီနှင့် ဆိုက်ရောက်ရာ ဒေသတွင် စစ်ဆေးခြင်း ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်ရန် နမူနာကောက်ယူခြင်း ဆန်၊ ပဲနှင့် ဆီထွက်သီးနှံများကဲ့သို့သော လယ်ယာထွက်ကုန်များ အတွက်သို့လျှင်ရုံများ၊ကုန်သေတ္တာနှင့် သင်္ဘောပေါ်တွင်ပိုးသတ်	လတ်	လတ်	လတ်	လတ်

မြန်မာ့စားသောက်ကုန် ထုတ်လုပ်တင်ပို့ရေးအသင်းရဲ့ စားသောက်ကုန် ထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံများအထောက်အကူပြုဓာတ်ခွဲခန်း (FIDSL)	မှိုင်းတိုက်ပေးခြင်း။					
	စားသောက်ကုန်များ၏ ဓာတုပစ္စည်း ပါဝင်မှုကို စမ်းသပ်ခြင်း	လတ်	လတ်	လတ်	လတ်	
	စားသောက်ကုန်များအတွက် အကူအညီပေးခြင်း					
	စားသောက်ကုန်များအတွက် အစားအစာ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအကြောင်း သင်တန်းများပေးခြင်း ဒေသတွင်း ဈေးကွက်အတွက် ဒေသတွင်းအရည်အသွေးဆိုင်ရာ အမှတ်အသား (အနာဂတ်) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ကိုယ်တိုင် အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် မိမိဆန္ဒအလျောက် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း					

စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုကွန်ရက်

ဤကွန်ရက်မှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းလွှဲပြောင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းကို အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေရန် ပို့ကုန် လုပ်ငန်းရှင်များ အသုံးပြုသည့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးပေးသူများ၏ အဖွဲ့အစည်းများ၊ သို့မဟုတ် အဓိက ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်သည်။

ဇယား(၅) မြန်မာနိုင်ငံရှိအရည်အသွေးပိုင်းဆိုင်ရာစီးပွားရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကွန်ရက်ရှိအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အကျဉ်းချုပ်ခြင်း

အဖွဲ့အစည်းအမည်	TSI နှင့် ပံ့ပိုးသည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများဖော်ပြချက်	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း	လူသားအရင်းအမြစ်	ဘဏ္ဍာငွေရရှိနိုင်မှု	ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှု/ထောက်ခံချက်
UMFCCI နှင့် ကဏ္ဍအလိုက် အသင်းအဖွဲ့များ	အဖွဲ့ဝင်များအား အရည်အသွေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များစုစည်း ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်း	လတ်	လတ်	လတ်	လတ်
MIFFA နှင့် ကုန်သေတ္တာတင်ယာဉ်အသင်း	အအေးခန်း စီမံခန့်ခွဲမှု	နိမ့်	နိမ့်	နိမ့်	နိမ့်

ဇယား(၆) မြန်မာနိုင်ငံရှိအရည်အသွေးပိုင်းဆိုင်ရာမြို့ပြလူမှုအဖွဲ့အစည်းကွန်ရက်ရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အကျဉ်းချုပ်ခြင်း

အဖွဲ့အစည်းအမည်	ကဏ္ဍနှင့် ကိုက်ညီသည့် TSI များ၏ ဖော်ပြချက်	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း	လူသားအရင်းအမြစ်	ဘဏ္ဍာငွေရရှိနိုင်မှု	ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှု/ထောက်ခံချက်
တက္ကသိုလ်များ	နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့်ကျင့်စဉ်ကောင်းများ လေ့ကျင့်သင်ကြားပံ့ပိုးပေးခြင်း။	နိမ့်	နိမ့်	နိမ့်	နိမ့်
စားသုံးသူကာကွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ	စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် စားသုံးသူများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအကြား အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးနိုင်သည့် မိတ်ဘက်တစ်ဦးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။	လတ်	နိမ့်	နိမ့်	လတ်

မြို့ပြလူမှုအဖွဲ့အစည်းကွန်ရက်

ကုန်သွယ်မှုအထောက်အကူပြုကွန်ရက်ကို ပိုင်းခြားစိစစ်ခြင်း

ဤအဖွဲ့အစည်းများသည် ကဏ္ဍ၏ ကုန်သွယ်မှုနှင့်ဆက်စပ်နေသည့် လုပ်ဆောင်မှုများတွင် တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်မှုမရှိပါ။ သို့သော်လည်းထိုအဖွဲ့အစည်းများသည် ကဏ္ဍ၏ပို့ကုန်အလားအလာနှင့် လူမှုစီးပွားဘဝဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် သီးခြားရလဒ်များကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်သော အယူအဆသဘောတရားများကို ပေးနိုင်သူများ ဖြစ်သည်။

လက်ရှိမဟာဗျူဟာအပြင် အရည်အသွေးဆိုင်ရာမူဝါဒအသစ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအပေါ်တွင် များစွာတည်မှီနေသည်။ ထို့ကြောင့်ဤအဖွဲ့အစည်းများအတွက်လူသားနှင့် ဘဏ္ဍာရေး စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက် ရန်အပြင်အဖွဲ့အစည်းများအတွင်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးမြှင့်ရေးအားပေးဆောင်ရွက်သွားသင့်ကြောင်း ထင်ရှားနေ ပါသည်။

စားသုံးသူကာကွယ်ရေး ဦးစီးဌာန၊ FDA ၊ DoF lab၊ FIDSL၊ UMFCCI နှင့် စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေး အဖွဲ့အစည်းများသည် ၎င်းတို့၏ ပြည့်ဝသောအားပေးထောက်ခံမှုနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုစွမ်းရည် (သင်တန်း များနှင့် အသိပညာတိုးမြှင့်ရေး အစပျိုးဆောင်ရွက်မှုများမှတစ်ဆင့်) တို့မှတစ်ဆင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ ရောက်ရှိနိုင်မှုကို ဆောင်ရွက်သွားမည့်အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည်။ အကဲဖြတ်မှုများအရအဖွဲ့အစည်း အများစုသည် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ လုပ်ငန်းစုများတွင် အရည်အသွေးပိုင်း(QM)ကို တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်ရန်လူသားနှင့် ဘဏ္ဍာငွေ ရင်းမြစ် အနည်းငယ်ရှိကြောင်းလည်းတွေ့ရသည်။

ဘဏ္ဍာငွေစဉ်ဆက်မပြတ် ရရှိနိုင်မှုသည်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင်ရေရှည်တည်တံ့ပြီး ကောင်းမွန်သော အရည်အသွေး ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် အဓိကကျသော အဖွဲ့အစည်းများ၏ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရာတွင် နှောင့်နှေးစေသည့် နောက်ထပ်အခက်အခဲ တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤအစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းအများစုသည် ရေလတ်မှ ရေရှည် အမျိုးသားအဆင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာမျှော်မှန်းချက်အတွက် လုံလောက်သော ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုနည်းလမ်းမရှိချေ။ ဗဟိုအစိုးရအနေဖြင့် ဤအဖွဲ့အစည်းများအား ငွေကြေး ဆိုင်ရာ အမှီအခိုကင်းစွာ ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ရန်နည်းလမ်းများကို QM အခြေခံအဆောက်အအုံ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးရန် အရေးကြီးပါသည်။

TSN အတွင်း၌ဝန်ကြီးဌာနများတွင် ဝန်ထမ်းအရေအတွက် များစွာရှိသည့်အပြင် ဓာတ်ခွဲခန်းများတွင်အဆင့်မြင့် ဘွဲ့ဒီဂရီရရှိထားသည့်ဝန်ထမ်းများစွာရှိသောကြောင့် အဖွဲ့အစည်းအများစုတွင် ပြည့်စုံလုံလောက်သည့် လူသားစွမ်းရည် ရှိကြသည်။ ဝန်ထမ်းများတွင် စွမ်းဆောင်ရည်များရှိသော်လည်း ခေတ်သစ်နိုင်ငံတကာ ဓာတ်ခွဲခန်းများနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်များအကြောင်း သိရှိစေရန်အတွက် သင်တန်းများပေးရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ပြထားသည်။

ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်တွင်အနည်းငယ်မှ အလယ်အလတ်အဆင့်သာရှိနေသေးခြင်းက အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအတွင်းမတူညီသည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ပြနေသည်။ တာဝန်ယူမှုတာဝန်ခံမှုနှင့် အကြံဉာဏ်များရယူခြင်းကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြပြီးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုမှ ထွက်ပေါ်လာသည့်ရလဒ်များကို သင့်တော်စွာ ခြေရာကောက်ဆောင်ရွက်ထားသည့်

အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန်ရည်ရွယ်၍ စုစည်းသည့်မူဘောင်တစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

အရည်အသွေးဆိုင်ရာကဏ္ဍအတွင်း မြန်မာ TSIs များအပေါ်အမြင် - လွှမ်းမိုးမှုနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု နှိုင်းယှဉ်ချက်

ဇယား (၇) က အရည်အသွေးစနစ်ရှိ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ဆက်စပ်သည့် လွှမ်းမိုးမှုနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု အဆင့်နှင့်ပတ်သက်၍ ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများ၏ အမြင်ကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား (၇) မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ TSIs များအပေါ်အမြင် - လွှမ်းမိုးမှုနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများကို နှိုင်းယှဉ်ချက်

		အထောက်အကူပြုကဏ္ဍ၏ လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်ရန် အဖွဲ့အစည်း၏ စွမ်းဆောင်မှု	
		နိမ့်	မြင့်
အထောက်အကူပြုကဏ္ဍအပေါ်လွှမ်းမိုးဆောင်ရွက်နိုင်မှု	မြင့်	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန သီးနှံကာကွယ်ရေး ဓာတ်ခွဲခန်း MSTRD FDA PTAC/CTQM ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေးအသင်းများ/ထရပ်ကားအသင်းများ စားသုံးသူကာကွယ်ရေး အသင်းအဖွဲ့များ	စားသုံးသူရေးရာဦးစီးဌာန DoF ဓာတ်ခွဲခန်း MITS
	နိမ့်	အပင် ဇီဝနည်းပညာဆိုင်ရာ ဓာတ်ခွဲခန်း အကျမြူ စွမ်းအင်ဌာန ဗဟို ဓာတ်ခွဲခန်း သမဝါယမဓာတ်ခွဲခန်း ဆေးဝါးနှင့် စားသောက်ကုန်များဆိုင်ရာ ဓာတ်ခွဲခန်း အတွက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစင်တာ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာန လမ်းသုတေသန ဓာတ်ခွဲခန်း	နိုင်ငံတော် အစီအမံရေးရာဆွဲသည့် ဌာန FIDSL UMFCCI တက္ကသိုလ်များ

ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်များအရ ဗဟိုဓာတ်ခွဲခန်း၊ သမဝါယမဓာတ်ခွဲခန်းနှင့် အပင်ဇီဝနည်းပညာဆိုင်ရာဓာတ်ခွဲခန်းကဲ့သို့သောအဓိက ဓာတ်ခွဲခန်းများအပါအဝင်အဖွဲ့အစည်းအများအပြားသည် လွှမ်းမိုးနိုင်မှုအဆင့်နိမ့်ပြီး စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအဆင့်ပါ နိမ့်ကျနေကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ကဏ္ဍရှိ ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများက ၎င်းတို့၏ ပို့ကုန်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိက လိုအပ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုနှင့် လမ်းညွှန်မှုများကို အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများအပေါ်တွင် မှီခိုနေရသည့်အတွက် ထိုဓာတ်ခွဲခန်းများနှင့် အချို့သောအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု နည်းပါးနေခြင်းက ပြဿနာတစ်ခုဖြစ်နေသည်။

စွမ်းဆောင်မှုအပိုင်းတွင် အဓိကအဖွဲ့အစည်းအများစုသည် ကဏ္ဍအလိုက် လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်ရာတွင် စွမ်းရည်အဆင့်နိမ့်ပါးနေကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။ အကျိုးဆက်အဖြစ် QMဝန်ဆောင်မှုလိုအပ်သည့်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းစုများသို့ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်းမှာ ကန့်သတ်မှုရှိနေသည်။ ဤသည်မှာ လုပ်ငန်းများ

အပေါ် လွှမ်းမိုးမှုအများဆုံး ရှိသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသောအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အထူးသဖြင့် သက်ဆိုင်သည်။ လုပ်ငန်းစုများ၏ လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးရန်အတွက်သာမက ဤမဟာဗျူဟာ၏ အဓိကလုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက်၎င်းတို့၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများအပေါ်လွှမ်းမိုး ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ဤအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုတည်ဆောက်ပေးရန်မှာ အထူးအရေးကြီးသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ သီးနှံကာကွယ်ရေးဓာတ်ခွဲခန်း၊ MSTRD, FDA, PTAC/CTQMနှင့် စားသုံးသူအကာအကွယ် ပေးရေးအဖွဲ့အစည်းများသည် ကဏ္ဍ၏လိုအပ်ချက်များကို မြန်ဆန်စွာတုံ့ပြန်နိုင်စွမ်းရှိရန်နယ်ပယ်များစွာတွင် အထူးသဖြင့် လူသားအရင်းအနှီးတွင် ၎င်းတို့၏ စွမ်းရည်များကို တိုးမြှင့်ရန် အထူးအစီအစဉ်များဆောင်ရွက်သင့် သည်။

လွှမ်းမိုးဆောင်ရွက်နိုင်မှုကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ပုံမှန်အားဖြင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို သင့်လျော်စွာခွဲဝေဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာပေးခြင်းကို ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းရလဒ်ဖြစ်သည်။ လွှမ်းမိုးဆောင်ရွက် နိုင်မှုအဆင့်မြင့်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ အလွန်နည်းပါးသဖြင့်အဖွဲ့အစည်းအများအပြားကို လုပ်ငန်းများအား တတ်နိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးရန်လိုအပ်သည်။ဤအဖွဲ့အစည်းများသို့ တာဝန်များပိုမိုလွှဲအပ်ပေးခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းများကိုထမ်းဆောင်ရန်ရှင်းလင်းသော နည်းလမ်းများဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် အဆိုပါကိစ္စကိုရရှိနိုင်သည်။ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ နည်းပညာအခြေခံအဆောက်အအုံ၏ အကျိုးရှိမှုကို ၎င်း၏အခန်းကဏ္ဍနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ၏ ရှင်းလင်းသော လုပ်ငန်းတာဝန်များဖြင့် ဖော်ပြပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အစပျိုးဆောင်ရွက်မှုများ

အရည်အသွေးနယ်ပယ် အမျိုးမျိုးတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာအကူအညီများ လိုအပ်နေသော်လည်းမြန်မာနိုင်ငံ၏ NQI များသည်အလှူရှင်များ၏ လှူဒါန်းမှုဆိုင်ရာကန့်သတ်ချက်များရှိနေသဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုမရှိသေးပေ။ မကြာသေးမီကာလအတွင်း အရည်အသွေးမူဘောင်ကို တိုးတက်စေရန် စီမံကိန်းအနည်းငယ်မျှကိုသာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့သည်။ပထမဆုံးသော စီမံကိန်းမှာ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာမူဘောင်ကို ခေတ်သစ်စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီစေရန် စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် တိုင်းတာမှုဥပဒေအသစ်များ မူကြမ်းရေးဆွဲရာတွင် အစိုးရကို အထောက်အကူပေးရန် နယူးဇီလန်နိုင်ငံက ဦးဆောင်ပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အကူအညီပေးခြင်းဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အချက်အလက်များနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက် အနည်းငယ်မျှသာ ရရှိနိုင်သည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် စီမံကိန်းအသစ်အတော်များများကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရည်အသွေးဆိုင်ရာအခြေခံအဆောက်အအုံကို ပိုမိုခိုင်မာ အားကောင်းလာစေရန် ရေးဆွဲထားသည်။ ကနဦးဆောင်ရွက်ချက်များကို ဥရောပသမဂ္ဂ၊ ဂျာမန်တိုင်းတာမှုသိပ္ပံအဖွဲ့အစည်း (Physikalisch-Technische Bundesanstalt-PTB)နှင့် UNIDO တို့က လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

Norwegian Agency for Development Cooperation မှ ထောက်ပံ့ငွေ ယူရိုငွေနှစ်သန်းဖြင့် ဆောင်ရွက်နေသည့် UNIDO၏ Stengthening National Quality Infrastructure for Trade project(၂၀၁၂ မှ ၂၀၁၅) က စီမံကိန်းရေးဆွဲရန် ကြိုတင်လိုအပ်ချက်များကိုဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ 'အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းများ၊ တိုင်းတာမှု၊ စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုနှင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာစွမ်းရည်တို့ကို ပိုမိုခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေးစနစ်ထဲသို့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပေါင်းစပ်ပါဝင်မှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို လွယ်ကူစေရန်ဖြစ်

သည်။'ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် တိုးတက်လာသောကုန်သွယ်မှုကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် ရေရှည်စက်မှုလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးရေး တိုးတက်ရေးကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ။

အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရာတွင် စီမံကိန်း၏ အဓိက ရလဒ်များမှာ-

- ၁။ National Quality Infrastructure (NQI)ရေရှည် မဟာဗျူဟာနှင့် မျှော်မှန်းချက်များ ရေးဆွဲရန်- အလုံးစုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် NQI ၏ ပင်မစီမံချက်
- ၂။ စံချိန်စံညွှန်းများ၊တိုင်းတာမှု၊စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အရည်အသွေးစစ်ဆေးခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သည့်စွမ်းဆောင်ရည် များခိုင်မာအားကောင်းစေရန်
- ၃။ အဓိကဦးစားပေးကဏ္ဍများ၏ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုကို အကူအညီပေးရန်ဓာတ်ခွဲခန်းများကို တည်ထောင်ရန်နှင့် အဆင့်မြှင့်တင်ရန်
- ၄။ နိုင်ငံတကာ အသိအမှတ်ပြုမှုရရှိရန် ထုတ်ကုန်သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့်အစီအစဉ်နှင့် သက်သေခံ လက်မှတ် ထုတ်ပေးရေးအဖွဲ့များအား စီမံခန့်ခွဲသည့် စနစ်များကို ဆောင်ရွက်သွားရန်။

ကြိုတင်ပြင်ဆင်သည့်အဆင့်၏ ကြားကာလရလဒ်များတွင် စီမံကိန်းစာတမ်းအသေးစိတ်ပြုမှုနှင့် အစိုးရမှလက်ခံ ကျင့်သုံးနေသည့် အမျိုးသားအရည်အသွေးဆိုင်ရာမူဝါဒများပါဝင်သည်။သီးသန့်ရည်မှန်းချက်များတွင် စမ်းသပ်စစ်ဆေး သည့်ဓာတ်ခွဲခန်းများ၏ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း၊ အစားအစာစီမံပြုပြင်သည့် လုပ်ငန်းစုများမှ အစားအစာဘေးကင်းမှု စီမံခန့်ခွဲရေးစံချိန်စံညွှန်းများ လက်ခံကျင့်သုံးမှုတိုးတက်စေခြင်း၊ စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ရေး နယ်ပယ်အမျိုးမျိုးတွင် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း၊ NQIအစီအမံများကို လွယ်ကူစေရန်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် စစ်ဆေးရေးနှင့် သက်သေခံ လက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့်အဖွဲ့များ၏ စွမ်းရည်ကိုမြှင့်တင်ပေးခြင်းများပါဝင်သည်။UNIDOစီမံကိန်းသည်မဟာဗျူဟာ၏ PoA တွင် ဖော်ပြထားသည့် ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

PTBစီမံကိန်းဖြစ်သည့် "မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရည်အသွေးဆိုင်ရာအခြေခံအဆောက်အအုံခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်း" (၂၀၁၄-၂၀၁၈) တွင်၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်နိုင်ငံတကာ၏ ကောင်းမွန်သော အလေ့အထများအပေါ်အခြေခံသည့် QI ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ရရှိနိုင်မှုနှင့် အသုံးပြုမှုကို တိုးတက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ထားသည်။ စီမံကိန်းတွင်(က) မဟာဗျူဟာဖော်ထုတ်မှု (ခ) တိုင်းတာမှု(ဂ) QIဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် (ဃ) ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ ဆက်စပ် လုပ်ကိုင်မှုနှင့် အသိပညာပေးမှုစသည့် နယ်ပယ်များမှစီမံကိန်း၏ အဓိကရလဒ်များ ပါရှိသည်။ ၎င်းက လိုအပ်ချက် များကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်အမျိုးသား QI ထူထောင်ရေးအတွက် မဟာဗျူဟာနှင့် မူဝါဒများ ချမှတ် ဖော်ထုတ်ရေး၊ စမ်းသပ်ဓာတ်ခွဲခန်းများနှင့် အလုပ်ရုံများ၏တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာ ခြေရာကောက်နိုင်မှုကို ပံ့ပိုးပေး နေသည့် အခြေခံအမျိုးသားတိုင်းတာမှုစနစ်ကို ထူထောင်ပေးရန်၊ ပုဂ္ဂလိကနှင့် အစိုးရကဏ္ဍ (အထူးသဖြင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ) မှပါဝင်ပတ်သက်သူများ အသုံးပြုသည့် ယုံကြည်အားထားရပြီး သက်ဆိုင်မှု လည်းရှိသော QI ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကိုမြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ လုပ်ငန်းများ၊ ဥပဒေ စည်းမျဉ်း ရေးဆွဲသူများနှင့် စားသုံးသူ များ၏သက်ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအတွက် တိုးတက်လာနေသည့် တောင်းဆိုမှုများတွင် QI ၏အရေးပါသော ဦးဆောင်မှုအကြောင်းကိုသိရှိမှုတိုးမြှင့်လာစေရန် အကူအညီ ပေးသည်။

တရားဥပဒေဆိုင်ရာနှင့် ဥပဒေပြုရေးမူဘောင်

မြန်မာနိုင်ငံရှိစံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် တိုင်းတာမှုသိပ္ပံအတွက် ဥပဒေဆိုင်ရာမူဘောင်မှာ အလွန်ခေတ်နောက်ကျ နေသည်။ လက်ရှိ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းမှုတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်သည်-

- အခြင်အတွယ်တိုင်းတာမှု စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်း အက်ဥပဒေ (မြန်မာအက်ဥပဒေ ၁၁၉၃၉)
- မြန်မာ စည်ပင်သာယာရေးအက်ဥပဒေ (၁၈၉၈)
- မြန်မာ ကျေးလက်ဒေသ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်မှု အက်ဥပဒေ (၁၉၂၁)
- ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးအက်ဥပဒေ (၁၉၂၂)
- အလေးချိန်နှင့် ဝင်ဆွဲမှုတိုင်းတာခြင်းများ အက်ဥပဒေ (အိန္ဒိယအက်ဥပဒေ ၃၁၊ ၁၈၇၁) နှင့်
- အလျား တိုင်းတာမှုများ အက်ဥပဒေ (အိန္ဒိယအက်ဥပဒေ ၂၊ ၁၈၈၉)

ဤအက်ဥပဒေများသည် ခေတ်နောက်ကျနေသည့်အပြင်ခေတ်သစ်စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် လျော်ညီမှုမရှိသဖြင့် ဥပဒေ အာဏာသက်ရောက်မှုမရှိခဲ့ပါ။

ဤသို့ ချို့ယွင်းချက်များရှိသော်လည်း တိုင်းတာမှုဥပဒေ စတင်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမှတစ်ဆင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မူဝါဒသစ်သည် ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာမူဘောင်ကို ခေတ်မီအောင်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဟုမျှော်လင့်ရသည်။ တိုင်းတာမှု ဥပဒေမူကြမ်းကို နယူးဇီလန်နိုင်ငံ၏ အကူအညီဖြင့်ရေးဆွဲလျက်ရှိပြီး ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားတိုင်းတာမှုစနစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အက်ဥပဒေ (၁၉၉၇) နှင့် အလေးချိန်နှင့် အချင်အတွယ် အက်ဥပဒေ (၁၉၉၃) တို့ကို မှီငြမ်း ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပဒေမူကြမ်းကို အသုံးပြုခွင့် မရနိုင်သေးသည့်အတွက်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအတွက် အသုံးပြုသည့် မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မှန်ကန်ကြောင်း စစ်ဆေးခြင်း၊ တိုင်းတာသည့်ကိရိယာများကို စစ်ဆေးခြင်းစသည့် တာဝန်များကိုဆောင်ရွက်ပေးမည့် အမျိုးသားတိုင်းတာမှုဆိုင်ရာအဖွဲ့ (NMI)တစ်ခုဖော်ဆောင်ရန် ဆောင်ရွက်သွား မည် ဖြစ်သည်။

စံချိန်စံညွှန်းဌာနသည်လက်ရှိတွင် အမျိုးသားစံချိန်စံညွှန်းများနှင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ ရေးဆွဲ ရန်နှင့်လက်ခံကျင့်သုံးရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ သို့သော်လည်း စံချိန်စံညွှန်းအများစုသည် ခေတ်မီမီတော့ဘဲ နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများနှင့်လည်း ကိုက်ညီမှုမရှိပါ။ ထို့ပြင်လိုအပ်လျက်ရှိသည့် ခေတ်နှင့်အညီပြင်ဆင်ခြင်းများ သည်နှေးကွေးလျက်ရှိပြီး ဌာနတွင်လူသားအရင်းအမြစ်စွမ်းရည်ကန့်သတ်မှုရှိနေခြင်းကလည်း နှောင့်နှေးမှုတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထပ်မံ၍လည်း ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု နည်းပါးနေခြင်းကလည်း ပို့ကုန်လုပ်ငန်းစုများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသည့်စံချိန်စံညွှန်းများ ဖော်ထုတ်ရန်အာဏာပိုင်များ၏ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းကို ကန့်သတ်ထား လျက်ရှိသည်။

ယခင်က ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း စံချိန်စံညွှန်းဌာန၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို စံချိန်စံညွှန်းဥပဒေအသစ်မှတစ်ဆင့် တိုးချဲ့ရေးဆွဲသွားမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ၎င်းဌာနသည် အမျိုးသားစံချိန်စံညွှန်းများ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တိုင်းတာမှု များကိုအကဲဖြတ်ခြင်း၊ အမျိုးသားစံချိန်စံညွှန်းများကို နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ညီညွတ်စေရန်အတွက် တာဝန်ရှိ မည်ဖြစ်သည်။ ဤဥပဒေ၏ အချို့သောအပိုင်းများအရ ကဏ္ဍအလိုက် သီးခြားစံချိန်စံညွှန်းများဖော်ထုတ်ရန် တာဝန်ယူ မည့် စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာကော်မတီတစ်ခုကိုထူထောင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထို့အပြင်ဥပဒေကနည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း

ဥပဒေများမူကြမ်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ၎င်းတို့ကျွမ်းကျင်ရာနယ်ပယ်များအတွက် SPS ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများလုပ်ဆောင်ရန် တာဝန်ရှိသည့် ဝန်ကြီးဌာနများအား တာဝန်ပေးအပ်ထားသည်။

အစားအစာဘေးကင်းရေး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းအတွက် အခြေခံအကြောင်းအရာကို ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် အမျိုးသား အစားအစာဥပဒေတွင် တွေ့ရသည်။ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်ပြီး ဝန်ကြီးဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများပါဝင်သော မြန်မာအစားအစာနှင့် ဆေးဝါးအာဏာပိုင်ဘုတ်အဖွဲ့သည် "ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်း၊ တင်ပို့ခြင်း၊ အရည်အသွေးအာမခံချက်၊ စံချိန်စံညွှန်းများချမှတ်ခြင်း၊ ထိန်းချုပ်သည့် အစားအစာအမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း၊ အစားအစာတွင် ဖြည့်စွက်သည့်ပစ္စည်းများ၊ သတ်မှတ်စံချိန်ထက် နိမ့်သော အစားအစာများ၊ အမှတ်တံဆိပ်နှင့် ကြော်ငြာခြင်း" စသည်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့်မူဝါဒနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်ပေးရန်တာဝန်ရှိသည်။

ပုံစံ(၅) SPS မူဘောင်

SPSဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ချက်များကိုပိုးမွှားများ၊ ရောဂါများ၊ ရောဂါသယ်ဆောင်ကူးစက်စေသည့် သက်ရှိများ၊ အဆိပ်များ၊ ဖြည့်စွက်ပစ္စည်းများ၊ ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်စေသည့်ပစ္စည်းများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဘေးအန္တရာယ်များကို လျော့နည်းသက်သာစေခြင်းတို့ဖြင့် ဖော်ပြနိုင်သည်။*အဆိုပါ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် တွေ့ရှိရပြီး၊ အသုံးပြုလေ့ရှိသော တင်သွင်းမှု ပုံစံများမှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

"တိရစ္ဆာန်နှင့် တိရစ္ဆာန်ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများသည် ရောဂါကင်းရှင်းသည့်နယ်မြေမှလာရောက်ခြင်းဖြစ်ရန် လိုအပ်ခြင်း၊ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများတွင် အဏုဇီဝဆိုင်ရာညစ်ညမ်းပစ္စည်းများကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် မှိုင်းတိုက်ပိုးသတ်ခြင်းကို လုပ်ဆောင်ရန် သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အစားအစာတွင် အမြင့်ဆုံး ပါဝင်ခွင့်ပြု သည့် ပိုးသတ်ဆေးကြွင်း ပမာဏကို သတ်မှတ်ခြင်း" **

သို့ဖြစ်ရာ လယ်ယာထွက်ကုန်တင်ပို့မှုနှင့် စားသောက်ကုန်များကို ပိုမို၍ စီပွားဖြစ်တင်ပို့လိုသည့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် ပြီးပြည့်စုံသည့် SPS မူဘောင်မရှိသည့်အတွက် တစ်ခါတစ်ရံတွင် TBTအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ထိရောက်သော SPS စနစ်မရှိခြင်းကလည်း သွင်းကုန်များကို ထိန်းချုပ်ရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို ထိခိုက်စေမည့် ပိုးမွှားနှင့် ရောဂါများဝင်ရောက်လာမှုကိုရှောင်ရှားနိုင်ရန် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်စေသည်။

လက်ရှိတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ SPS မူဘောင်သည် နယ်ပယ်အတော်များများ၌ ကင်းမဲ့နေသည်။ MoALI ရှိ သီးနှံကာကွယ်ရေး ဌာနခွဲသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးပို့ကုန်များအတွက် အပင်ကျန်းမာရေးအတွက် (phytosanitary certificates)သက်သေခံ လက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးသည်။ ထို့အပြင် တင်သွင်းသည့်ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် Plant Pest Quarantine Laws အရ သက်ဆိုင်ရာ သက်သေခံလက်မှတ်များထုတ်ပေးလျက်ရှိသည်။***သို့ရာတွင် လေ့လာတွေ့ရှိချက် တစ်ခုအရပြည်တွင်းဈေးကွက်တွင် ရောင်းချနေသည့် ထုတ်ကုန်များတွင် လက်ခံနိုင်ဖွယ်မရှိသည့် အပင်ကြီးထွားမှုကို အားပေးသော ပိုးသတ်ဆေးကြွင်းများကို တွေ့ရှိရကြောင်း မှတ်သားသိရှိရသည်။**** ၎င်းမှာ စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုစွမ်းရည် အားနည်းခြင်း ၏ ပြယုဂ်ဖြစ်သည်။ သီးနှံကာကွယ်ရေးဌာနခွဲသည် ပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ စောင့်ကြည့်ထိန်းချုပ်နိုင်ပြီး နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသတွင်း SPSဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အကောင်အထည်ဖော်မှုများမှာ ဘဏ္ဍာငွေကန့်သတ်ချက် များရှိနေခြင်း နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိခြင်းကြောင့် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာလျက်ရှိသည်။*****

ထို့အပြင် ဥပဒေပြုရေးနှင့် စောင့်ကြည့်ထိန်းသိမ်းရေးတို့မှာလည်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိဟုယူဆထားကြပြီး ခြေရာကောက်နိုင်မှုစွမ်းရည်နည်းပါးခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်သူများဘက်မှ အသိပညာရှိမှုနည်းပါးခြင်းတို့ကလည်း ထိရောက်သည့် SPS စနစ်

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးကို ခက်ခဲကြန့်ကြာစေသည်။ စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာ ဥပဒေမူကြမ်းသည် ဝန်ကြီးဌာနများ အား ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုနယ်ပယ်များအတွက် SPSဆောင်ရွက်ချက်များကိုလုပ်ဆောင်ရန် အခွင့်အာဏာ ပေးခြင်းဖြင့် ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာမူဘောင်ကို ရေးဆွဲသွားမည်ဖြစ်ပြီး ခေတ်သစ် SPS မူဘောင်တွင်ပိုမိုသော ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ နှင့် တိုးတက်သော အသိပညာများ၊ စောင့်ကြည့်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ခြေရာကောက်ခြင်းနှင့် ဓာတ်ခွဲခန်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည်များ လိုအပ်လာမည်ဖြစ်သည်။

* WTO (2013). SPS agreement training module, chapter 1: Introduction to the SPS agreement: What is an SPS measure? Available from http://www.wto.org/english/tratop_e/sps_e/sps_agreement_cbt_e/c1s3p1_e.htm.

** Ibid.

*** Wai Yee Lin & Masahiro Yamao (2012). An Assessment of Food Control System and Development Perspective: The Case of Myanmar. International Science Index, vol. 6, No. 9 (26 September), p. 752. World Academy of Science, Engineering and Technology.

**** Ibid. ***** Ibid.

SPS မူဘောင်အတွက်တိရစ္ဆာန်နှင့် အပင်များကျန်းမာရေး၏ ကွဲပြားသောနယ်ပယ်များကို ခြုံငုံမိသည့် အလားတူ အရေးကြီးသည့် အက်ဥပဒေ(၄) ခုမှာ-မြန်မာနိုင်ငံ တိရစ္ဆာန်ဆေးပညာကော်မတီ ဥပဒေ၊ သီးနှံဖျက်ပိုး ပြန့်ပွားမှု ထိန်းချုပ်ရေးဥပဒေ၊ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဥပဒေနှင့် ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေတို့ဖြစ်သည်။ ဤအက်ဥပဒေတစ်ခုခြင်းစီသည် ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာပိုင်နက်အတွင်းရှိ နယ်ပယ်များကို ထိန်းချုပ်နိုင်ရန် တရား ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဆိုင်ရာယန္တရားကိုဖော်ဆောင်ပေးသည်။

ပုံစံ(၆)မြန်မာနိုင်ငံရှိအပင်နှင့် တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးကို ထိန်းချုပ်သောဥပဒေများ

ဥပဒေ	ရည်ရွယ်ချက်
မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိရစ္ဆာန်ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ကော်မတီဥပဒေ (၁၉၉၅)	၁. တိရစ္ဆာန်ဆရာဝန်များနှင့် တိရစ္ဆာန်ဆေးဘက်အကူများစုပေါင်းပြီး ထိရောက်သောတိရစ္ဆာန် ကျန်းမာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်။ ၂. တိရစ္ဆာန်ဆရာဝန်များနှင့် တိရစ္ဆာန်ဆေးဘက်အကူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့နှင့်ဆက်စပ်နေသည့် ကျင့်ဝတ် များနှင့်စည်းကမ်းများကို လိုက်နာစေရန်။ ၃. တိရစ္ဆာန်ဆေးဘက်ဆိုင်ရာသိပ္ပံအား ခေတ်မီစေခြင်းနှင့်ညွှန်ကြားချက်များပေးခြင်း ဆောင်ရွက်ရန်။ ၄. တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေးနှင့် ဆေးကုသရေးလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအကြံဉာဏ်များပေးရန်။ ၅. တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရန်။
သီးနှံဖျက်ပိုးပြန့်ပွားမှုထိန်းချုပ် ရေးဥပဒေ (၁၉၉၃)	၁. မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ မည်သည့်နည်းဖြင့်မဆို ဝင်ရောက်လာနိုင်သည့် ကူးစက်တတ်သည့် ပိုးမွှားများ ကို ကာကွယ်ရန်။ ၂. ကူးစက်တတ်သည့်ပိုးမွှားများ ပျံ့နှံ့ခြင်းကို ထိရောက်စွာ တားဆီးရန်။ ၃. အပင်နှင့် အပင်ထွတ်ကုန်ပစ္စည်းများကို လိုအပ်ပါက ရောဂါပိုးသတ်ခြင်း၊ ရောဂါပိုးမပြန့်ပွားရေး ကုသပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန်။

တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဥပဒေ (၁၉၉၃)	၁. တိရစ္ဆာန် ကျန်းမာရေး နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန်။ ၂. တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး ဖွံ့ဖြိုးရေးတိုးတက်ရေးကို အားပေးမြှင့်တင်ရန်။ ၃. တိရစ္ဆာန်များတွင် ဖြစ်ပွားတတ်သော ရောဂါများကူးစက်ပြန့်ပွားခြင်းကို တားဆီးရန်နှင့် ဖြစ်ပွားလာသည့်အခါ စံနစ်တကျ ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ရန်။ ၄. တင်သွင်းလာသည့် တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းနှင့် တိရစ္ဆာန်အစာတို့ကို စစ်ဆေးရန်။ ၅. တင်ပို့မည့်တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းနှင့် တိရစ္ဆာန်အစာတို့နှင့် ပတ်သက်သည့်ထောက်ခံချက်လက်မှတ်ထုတ်ပေးရန် ။ ၆. တိရစ္ဆာန်များအား ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းကို ဥပဒေဖြင့်အကာအကွယ်ပေးရန်။
ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေ (၁၉၉၀)	၁. မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပိုးသတ်ဆေး မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းကိုစနစ်တကျ ဆောင်ရွက်ရန်။ ပိုးသတ်ဆေးမှတ်ပုံတင်ဘုတ်အဖွဲ့ကို ဤဥပဒေအရထူထောင်ပြီး ဝန်ကြီးဌာနများမှ အာဏာပိုင်အဖွဲ့ဝင် (၁၀)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။

စားသုံးသူများနှင့်ပတ်သက်၍ စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာနသည် ၂၀၀၇ ခုနှစ် ကတည်းကစ၍ စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များတွင်ပါဝင်ခဲ့သည်။ မကြာသေးမီက စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေကို ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ အဆိုပြုတင်ပြခဲ့ပြီးမကြာမီလက်ခံသုံးစွဲတော့မည်ဖြစ်သည်။ စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာနသည် စားသုံးသူများအား လျော်ကြေးပေးသည့် အစီအစဉ်တစ်ခုနှင့် စားသုံးသူများအားအသိပညာမြှင့်တင်ရေးများကို ဆောင်ရွက်ရန် ပြင်ဆင်လျက်ရှိသည်။

စည်းမျဉ်းထိန်းသိမ်းရေး ပတ်ဝန်းကျင်

NQI မူဘောင်အတွင်း စည်းမျဉ်းထိန်းသိမ်းရေး အာဏာပိုင်များသည် အစားအစာဘေးကင်းရေး၊ စက်မှုလုပ်ငန်း၊ လယ်ယာထွက် ကုန်စည်များ၏ non-sanitaryနှင့် SPS ဆိုင်ရာပြဿနာများ၊ တိရစ္ဆာန်နှင့် အပင်ကျန်းမာရေးနှင့် ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်နှင့် ပြည်ပပို့ကုန် ကိုက်ညီအောင် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေပြုခြင်းအတွက်တာဝန်ရှိသည်။ သို့ဖြစ်ရာ၎င်းတို့က ပြည်တွင်းစားသုံးရန်နှင့် ပြည်ပသို့တင်ပို့ရန်အတွက် ကုန်စည်နှင့် လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများ၏ အရည်အသွေးကို ပြည့်မီစေရန် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးသည်။

ခေတ်သစ်စည်းမျဉ်းထိန်းသိမ်းရေးမူဘောင်အတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ကို ၁၉၉၂ ခုနှစ် အမျိုးသား ဆေးဝါးဥပဒေက အခွင့်အာဏာပေးထားသည့် မြန်မာ့အစားအစာနှင့် ဆေးဝါးအာဏာပိုင်ဘုတ်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် ချမှတ်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် FDA(MoHလက်အောက်ရှိ)ကအစားအစာဘေးကင်းရေးဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်ရန် အမျိုးသားအစားအစာဥပဒေ (National Food Law)ကို ရေးဆွဲခဲ့သည်။ ဤအက်ဥပဒေက FDAကို စားသောက်ကုန်များ၏ အရည်အသွေး၊ ဘေးကင်းမှုနှင့် သန့်ရှင်းမှုတို့ကို အာမခံချက်ပေးနိုင်ရန်အတွက် "အစားအစာကို စနစ်တကျ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်း၊ တင်ပို့ခြင်း၊ သို့လှောင်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့် စနစ်တကျရောင်းချခြင်းများကို(ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရန်) ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်" အခွင့်အာဏာပေးခဲ့သည်။ အမျိုးသား အစားအစာဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံသို့ တင်သွင်းသည့် စားသောက်ကုန်အားလုံးသည် FDAမှ ကျန်းမာရေး ထောက်ခံချက်လက်မှတ်ဖြင့် အသိအမှတ်ပြုပြီးဖြစ်ရမည်။ သွင်းကုန်များကို စိစစ်လေ့လာသည့်အခါ FDAက စက်ရုံမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ထုတ်ကုန်ဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အချက်အလက်များနှင့် ဆန်းစစ်ချက်သက်သေခံလက်မှတ် များအပါအဝင် ထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံများ၏GHPနှင့်သက်ဆိုင်သည့်စာရွက်စာတမ်းများဖြင့် အကဲဖြတ်သည်။ထို့အပြင် တင်သွင်းသည့်

စားသောက်ကုန်များကိုလည်း စံချိန်စံညွှန်းများ သို့မဟုတ် နည်းပညာဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများ/ SPS ဆောင်ရွက်ချက်များ နှင့် ကိုက်ညီစေရန်စိစစ်လေ့လာမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဝန်ထမ်းခန့်ထားခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင် ရည်ကန့်သတ်မှု ရှိနေသောကြောင့် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်မှုမှာ တင်းကျပ်လွန်းခြင်း မရှိပါ။ပြည်ပပို့ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖစ်နိုင်သည့်အခါ FDAက တင်သွင်းသည့်နိုင်ငံများ၏ တောင်းဆိုချက်ကိုပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် လူအများ စားသုံးရန် သင့်တော်ခြင်းရှိမှုအတွက်ပို့ကုန်ဆိုင်ရာကျန်းမာရေးထောက်ခံချက် သက်သေခံလက်မှတ်များ ထုတ်ပေးခြင်း အားဖြင့် ပံ့ပိုးပေးရန်ကြိုးစားဆောင်ရွက်ပေးသည်။

ပုံစံ(၇) FDA ရှိ စည်းမျဉ်းများ

FDA ကို အစားအစာဌာနနှင့် ဆေးဝါးဌာနခွဲဟူ၍ဌာနခွဲနှစ်ခုဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ဌာနခွဲ တစ်ခုချင်းစီတွင် ကိုယ်ပိုင် ဓာတ်ခွဲခန်းကို အသုံးပြုနိုင်ပြီး ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာနယ်ပယ်တွင် အာဏာတည်စေရန် တာဝန်ရှိသည်။ အစားအစာ ဌာနခွဲသည် အစားအစာ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်းကို စစ်ဆေးပြီး ထောက်ခံချက်များနှင့် သက်သေခံလက်မှတ်များပါထုတ်ပေး သည်။ ဤသက်သေခံ လက်မှတ်များသည် လုပ်ငန်းစုတစ်ခုအနေဖြင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ရန်နှင့် အစားအစာ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်းကို လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ FDAသည် ကိုက်ညီမှုကို အာမခံနိုင်ရန်အတွက် ဈေးကွက်သို့မရောက်မီထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် ဈေးကွက်သို့ရောက်ရှိပြီးနောက် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းတို့ကို လည်းဆောင်ရွက်သည်။ ယခုအချိန်ထိနှစ်နှစ်သက်တမ်းရှိသည့် ကောင်းမွန်သောထုတ်လုပ်မှုကျင့်စဉ်(GMP)နှင့် တစ်နှစ် သက်တမ်းရှိသည့် ကောင်းမွန်သော သန့်ရှင်းရေးကျင့်စဉ်(GHP)သက်သေခံလက်မှတ်များကို လုပ်ငန်းပေါင်း (၃၀၀၀) နီးပါးကို ထုတ်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ HACCP ကိုဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုထားသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် မဖြစ်မနေလိုက်နာရမည့် အချက်အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်နေခြင်း မရှိသေးပေ။

FDAတွင် ဝန်ထမ်းအင်အား လုံလောက်မှုမရှိဘဲ ၎င်းရှိ ဝန်ထမ်းအင်အား (၁၀၀) သည် တစ်နိုင်ငံလုံးကို စောင့်ကြည့် ထိန်းချုပ်မှုပြုလုပ်ရန် မလုံလောက်ဟု ယူဆထားကြသည်။ တာဝန်ရှိသူအချို့က FDA၏တာဝန်များကို ထိရောက်စွာ အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အကြမ်းဖျဉ်းအားဖြင့် ဝန်ထမ်းအင်အား (၂၀၀၀) လိုအပ်မည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ ဝန်ထမ်း ခန့်ထားမှု ပြဿနာများအပြင် စစ်ဆေးမှုများမှာလည်း ဆုံးရှုံးမှုအန္တရာယ်ကို အခြေခံထားသောအချက်များ မဟုတ်ပါ။

ရင်းမြစ် : UNIDO (Myanmar Standards Department) (2013). Myanmar : Strengthening the National Quality Infrastructure for Trade (Mission Report), pp. 19-20 ; Wai Yee Lin & Masahiro Yamao (2012). An Assessment of Food Control System and Development Perspective : The Case of Myanmar. International Science Index, vol. 6, No. 9 (26 September), p. 752. World Academy of Science, Engineering and Technology.

အစားအသောက်နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုအတွက်ပါအရေးကြီးသောရင်းမြစ်ဖြစ်သည့် ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ အတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ၁၉၀၅ ခုနှစ် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းဥပဒေဖြင့် ထိန်းချုပ်ထားပြီးအဆိုပါဥပဒေကို ၁၉၅၄ တွင် ပြန်လည် ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ထို ဥပဒေကို ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားရေယာဉ်များ ငါးဖမ်းခွင့်နှင့်သက်ဆိုင်သော ဥပဒေဖြင့် အစားထိုးခဲ့သည်။ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဥပဒေ(Aquaculture Fisheries Law)(၁၉၈၉)၊ မြန်မာပင်လယ် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းဥပဒေ(Myanmar Marine Fisheries Law)(၁၉၉၀) နှင့် ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းဥပဒေ(Freshwater Fisheries Law)(၁၉၉၁) တို့ဖြင့်ဥပဒေ မူဘောင်ဟောင်းများနေရာတွင် အစားထိုးခဲ့ပြီးငါးထုတ်လုပ်ရေး ကြီးကြပ်မှု ကာပိုင်အဖြစ် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန ကိုအထူးသဖြင့် ၎င်း၏ ရေထွက်ကုန်စစ်ဆေးရေးနှင့် အရည်အသွေးထိန်းချုပ်ရေး ဌာနခွဲ (FIQCD)ကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာပေးအပ်ခဲ့သည်။

ပင်လယ်ငါးဖမ်းဥပဒေ၏အာဏာအောက်တွင်ထုတ်ပြန်ထားသော ညွှန်ကြားချက်အများစုသည် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကိုထပ်မံ၍ဖော်ပြထားသည်။အခြားသောအကြောင်းအရာများစွာ ရှိသည့်အနက်ဤညွှန်ကြားချက် များက ဘေးကင်းမှု၊ အရည်အသွေးနှင့် သန့်ရှင်းမှုတို့ကို အာမခံနိုင်ရန်အတွက်ကဏ္ဍရှိလုပ်ငန်းများမှလုပ်ဆောင်ရမည့် ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို ဖော်ပြပေးသည်။ ညွှန်ကြားချက် နံပါတ် ၉/၉၈ က အရည်အသွေး စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာစာရွက်စာတမ်းများတင်သွင်းခြင်းနှင့် HACCP အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များထုတ်ပေးသည့် မြန်မာငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ စစ်ဆေးမှုစနစ်ကိုဖော်ဆောင်ခဲ့သည်။ ကဏ္ဍရှိ လုပ်ငန်းများအားလုံးကို မြန်မာငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ စစ်ဆေးမှုစနစ်လိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီမှုအရ အဆင့် သတ်မှတ်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနသည် EUသို့ ရေထွက်ကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့ရန်အတွက် အရည်အသွေးမီ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံထားရသည်။

ပုံစံ(၈) - ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနတွင်ဆောင်ရွက်နေသည့် စည်းမျဉ်းများ

ငါးစစ်ဆေးရေးနှင့်အရည်အသွေးထိန်းချုပ်ရေးဌာနခွဲ (FIQCD)တွင်ISO/IEC 17025:2005 အသိအမှတ်ပြု ထောက်ခံချက် ရရှိထားသော ဓာတ်ခွဲခန်းတစ်ခုရှိပြီးစစ်ဆေးရေးမှူး (၁၆)ယောက်နှင့် လက်ထောက် (၂) ယောက်ကို ခန့်အပ်ထားသည်။ ဥရောပသမဂ္ဂအစားအစာနှင့် တိရစ္ဆာန်ဆေးကုသရေးရုံးက FIQCD မှအသုံးပြုသည့်ငါးများကို သယ်ယူပို့ဆောင် ပြုပြင် ထုတ်လုပ်ခြင်းကို စောင့်ကြည့်ထိန်းချုပ်သည့်စနစ်ကယေဘုယျအားဖြင့် ဥရောပသမဂ္ဂ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီကြောင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည်။သို့ရာတွင် ချို့ယွင်းချက်များရှိကြောင်းကိုလည်း သိရှိရသည်။ဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းရည်သည် ပင်လယ်ငါးဖမ်း ထုတ်လုပ်ခြင်းကိုထိရောက်စွာစောင့်ကြည့်ထိန်းသိမ်းနိုင်သော်လည်း ကုန်းတွင်း သို့မဟုတ်ငါးမွေးကန်များဖြင့် မွေးမြူထုတ်လုပ်မှု များကိုစွမ်းဆောင်နိုင်မှုမရှိသေးကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ထို့အပြင်ငါးနှင့်ရေပြုပြင်ကိုင်တွယ်စီမံခြင်း၊ရေယာဉ်သန့်ရှင်းရေးနှင့်ဆိုင် ကပ်သည့်နေရာများတွင် ခြေရာကောက်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုစသည့် စွမ်းရည်များလည်း ပြည့်စုံမှုမရှိသေးကြောင်း ယူဆထား သည်။

Source :UNIDO (Myanmar Standards Department) (2013). Myanmar : Strengthening the National Quality Infrastructure for Trade (Mission Report), p. 21.

လယ်ယာထွက်ကုန်များနှင့်ပတ်သက်၍ MoALIမှပိုးသတ်ဆေးနှင့် မှိုဆိပ်များကို ခွဲခြားစစ်ဆေးပေးနိုင်သည့် ဓာတ်ခွဲခန်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး မှိုင်းတိုက်ပိုးသတ်မှု သက်သေခံလက်မှတ်ကိုလည်း ထုတ်ပေးလျက်ရှိသည်။ MoALIသည် အပင်ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ သက်သေခံလက်မှတ်ကိုလည်း ထုတ်ပေးသည်။ ထိုအတောအတွင်း MSTRD (DRI)မှအစားအစာတွင်ဖြည့်စွက်ပစ္စည်းများနှင့်ပါဝင်ပစ္စည်း ပမာဏအနည်းအများကိုစစ်ဆေးပေး နိုင်သည့် စွမ်းရည်ရှိသောအသစ်ပြင်ဆင်မှုမံထားသော ဓာတ်ခွဲခန်း (အမျိုးသားသရုပ်ခွဲ ဓာတ်ခွဲခန်း - National Analytical Laboratory) ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ထို့အပြင် FIDSLသည်မြန်မာနိုင်ငံ စားသောက်ကုန်ထုတ်လုပ်သူများနှင့် တင်ပို့ရောင်းချသူများအသင်း၏ အားပေးထောက်ခံမှုဖြင့် အစားအစာနှင့် ရေ၏ အရည်အသွေးနှင့် ဘေးကင်းရေး စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်ပေးသည်။

စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနရှိ PTACဓာတ်ခွဲခန်းသည် သီးနှံစေ့များနှင့် ပဲမျိုးစုံအတွက် ဓာတုပစ္စည်းပါဝင်မှု၊ ပိုးသတ်ဆေးနှင့် မှိုဆိပ်တို့ကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးပေးသည်။ သို့သော်လည်း PTAC၏ စွမ်းဆောင် နိုင်မှုမှာ ကန့်သတ်မှုရှိနေပြီး ဓာတ်ခွဲခန်းတွင် ကိရိယာလုံလောက်မှုမရှိခြင်းကြောင့်ပိုးသတ်ဆေးများကို ခွဲခြားစစ်ဆေးမှု မလုပ်ဆောင်နိုင်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိMITSသည် ISO 9001-2008 QMစနစ်အတွက် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုမှုရရှိထားပြီး ကုန်ပစ္စည်းမတင်ပို့မီစစ်ဆေးခြင်းနှင့် သွင်းကုန် များအားစစ်ဆေးခြင်း၊ နမူနာယူခြင်း၊ စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း၊ လယ်ယာထွက်ကုန်များအား မှိုင်းတိုက်ပိုးသတ်ခြင်းလုပ်ငန်း

များမှတစ်ဆင့်တင်သွင်းတင်ပို့သည့် လယ်ယာထွက်ကုန်များ၏ အရည်အသွေးကို စစ်ဆေးခြင်းနှင့် သက်သေခံလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်းများဆောင်ရွက်ပေးသည်။ MITSတွင် ကိုယ်ပိုင်ဓာတ်ခွဲခန်းမရှိဘဲ အခြားသောဌာနများ၏ ဓာတ်ခွဲခန်းများကိုအသုံးပြု၍ လုပ်ငန်းအဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ MITS၏စစ်ဆေးမှု သတ်မှတ်ချက်များမှာ နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများ၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များနှင့် သတ်မှတ်ချက်များ၊ စီးပွားရေး နှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနရှိ ကုန်သွယ်ရေးမြှင့်တင်ရေးဌာန၏ သတ်မှတ်ချက်များအပေါ်တွင် အခြေခံ သည်။

ဇယား (၈) မြန်မာနိုင်ငံရှိ စားသောက်ကုန်များကို စစ်ဆေးပေးသည့်ဓာတ်ခွဲခန်းများ

စဉ်	ဓာတ်ခွဲခန်း	အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်/ အစီရင်ခံစာများ
၁	FDA(MoH)(အစားအစာအရည်အသွေးထိန်းချုပ်ရေးဓာတ်ခွဲခန်း)	လူများစားသုံးရန် သင့်တော်မှုရှိစေရန်
၂	သီးနှံကာကွယ်ရေး ဓာတ်ခွဲခန်း (စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန) (MoALI)	မို့ဆိပ်ကင်းရှင်းကြောင်းနှင့် RAC အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်၊ အပင်ပိုးမွှားသန့်စင်ရေး အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်
၃	CTQM (MoC)	RAC အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်၊ Hydrogen Cyanide ကင်းရှင်းကြောင်း အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်၊ အစေ့အဆံစားကုန်များတွင် ဓာတုပစ္စည်းပါဝင်မှု
၄	ဗဟိုဓာတ်ခွဲခန်း(MSTRD)	ဓာတုပစ္စည်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်
၅	အပင် ဇီဝနည်းပညာဆိုင်ရာ ဓာတ်ခွဲခန်း(MoALI)	မျိုးရိုးဗီဇပြုပြင်ထားသောသက်ရှိဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်
၆	သမဝါယမဓာတ်ခွဲခန်း (သမဝါယမဝန်ကြီးဌာန)	စားသောက်ကုန်များအတွက်ဓာတုပစ္စည်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်
၇	ဆေးဝါးများနှင့် စားသောက်ကုန်များဆိုင်ရာဓာတ်ခွဲခန်းအတွက် ဌာနဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစင်တာ (စက်မှုဝန်ကြီးဌာန)	အစားအသောက်နှင့်ဆေးဝါးများအတွက်ဓာတုပစ္စည်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်
၈	FIDSL	စားသောက်ကုန်များကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု ရလဒ်များ

ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များ

ဤအခန်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအပေါ်သက်ရောက်သည့် အရေးအကြီးဆုံးသော ကန့်သတ်ချက်များကိုဖော်ပြထားသည်။ ကန့်သတ်ချက်များကို အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ရှုထောင့် နှစ်မျိုးဖြင့်ဖော်ပြထားသည်။

မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာမှာလက်ရှိတွင် အထောက်အကူပြုကဏ္ဍ၏ လုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံတကာတွင် ကျင့်သုံးနေသည့် အကောင်းဆုံးသောအလေ့အကျင့်များနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိအောင် ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နေခြင်းကို ကန့်သတ်မှု ဖြစ်စေသည့်ဥပဒေနှင့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ဆိုလိုသည်။

အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များမှာ TSIs များမှ လုပ်ငန်းများသို့ ဝန်ဆောင်မှုများ ပြုလုပ်ပေးခြင်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည့်လုပ်ငန်းရှင်များဖက်မှ ပြဿနာများဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် ထိရောက်သော ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်း များမှ ရရှိနိုင်သည့် စွမ်းရည်နှင့် ရင်းမြစ်များပင်ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းစုဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များမှာ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လုပ်ငန်းစု များက လုပ်ဆောင်သည့် ကိုက်ညီမှုအဆင့်များနှင့် ဆက်စပ်သည့် ဝယ်ယူဖက်မှ ပြဿနာများပင် ဖြစ်သည်။

မူဝါဒရေးရာပြဿနာများ (ဥပဒေပြုရေး)

ပုံစံ(၉) မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရည်အသွေးဆိုင်ရာကဏ္ဍကို အကျိုးသက်ရောက်စေသည့် မူဝါဒဆိုင်ရာပြဿနာများ

- အကောင်အထည်ဖော်မှုရှိပြီး စုစည်းညီညွတ်သည့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာမူဝါဒ မရှိခြင်းက ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အထောက်အကူပြုကဏ္ဍ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို နှောင့်နှေးစေသည်။
- တိုင်းတာမှုနည်းစနစ်ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိခြင်းက ကုန်သွယ်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို နှောင့်နှေးစေသည်။
- ခေတ်နောက်ကျနေသော စံချိန်စံညွှန်းများက ဆက်စပ်နေသော အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု၏ ကိုက်ညီမှုများကို မှေးမှိန်သွားစေနိုင်ပြီး ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကို လျော့ကျစေနိုင်သည်။
- National Accreditation Body သို့မဟုတ် National Accreditation Focal Point မရှိခြင်းက အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိခိုက်စေနိုင်သည်။
- Mutual Recognition Arrangements (MRAs) အစီအစဉ်များ ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိခြင်းက ပို့ကုန်ကြီးထွားမှုကို တားမြစ်ထားသည်။

အကောင်အထည်ဖော်မှုရှိပြီး စုစည်းညီညွတ်သည့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာမူဝါဒ မရှိခြင်းက ပူးပေါင်းညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အထောက်အကူပြုကဏ္ဍ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို နှောင့်နှေးစေသည်

လက်ရှိအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု ဆိုင်ရာမူဘောင်ကိုတည်ဆောက်ရန် UNIDO နှင့် ပူးပေါင်းပြီး အရည်အသွေးဆိုင်ရာမူဝါဒအသစ်ကိုရေးဆွဲလျက်ရှိသည်။ မူဝါဒအသစ်၏ ကနဦးအခြေခံစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများမှာ စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ရေးနှင့် တိုင်းတာမှုဥပဒေများဖြစ်ပြီး NQI ကိုတည်ထောင်၍ ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးသွားမည် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဤမူဝါဒနှင့် ၎င်း၏ကနဦးဥပဒေများကို အစိုးရမှအတည်မပြုရသေးပါ။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ မူဝါဒ အမှန်တကယ်ပေါ်ထွက်မလာခင်အထိ အစိုးရမှ ၎င်း၏ ဥပဒေနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်နှင့် ကိုက်ညီသည့် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုအထောက်အပံ့ပေးသည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်များကို ခွင့်ပြုပေးမည့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပြီး စုစည်းညီညွတ်သည့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာမူဝါဒ ရှိမည်မဟုတ်ပါ။

အရည်အသွေးဆိုင်ရာမူဝါဒ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ၎င်း၏ ဥပဒေဆိုင်ရာမူဘောင်များကိုတည်ဆောက်မှုတွင် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာနေခြင်းက ညီညွတ်မှုမရှိသည့် အခြေအနေကိုဖြစ်ပေါ်စေပြီး အစားအစာဘေးကင်းရေး၊ ခြေရာကောက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး၊ ပို့ကုန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေးတို့ကဲ့သို့သော အဓိကကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ဥပဒေနှင့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုရလဒ်များရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းကိုကန့်သတ်မှုများဖြစ်စေသည်။ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ညီညွတ်မှုရှိအောင် တိုးမြှင့်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့်အတူ ရှင်းလင်းတိကျသော မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်အကောင်အထည်ဖော်မှုလမ်းကြောင်းကို

ရရှိစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အချို့သော တိုးတက်မှုများကို ဖော်ဆောင်ပြီးဖြစ်သော်လည်း လျင်မြန်ထိရောက်သည့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများကို ရရှိစေရန် ထပ်မံ၍ကြိုးစားအားထုတ်မှုများ လိုအပ်ဦးမည်ဖြစ်သည်။

တိုင်းတာမှုနည်းစနစ်က ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိခြင်းက ကုန်သွယ်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို နှောင့်နှေးစေသည်

မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုင်းတာမှုစနစ်သည် ဆိုးရွားစွာပင် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းနေသေးသည်။ National Metrology Institute မရှိခြင်းက အမျိုးသားတိုင်းတာမှုများ ဖန်တီးရန်၊ဖြန့်ဖြူးရန်နှင့် ထိန်းသိမ်းရန် တာဝန်ရှိသည့် ဗဟိုအဖွဲ့အစည်းမရှိ ဟူသောအဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်သည်။ ထို့အတွက် တိုင်းတာမှုများကို ခြေရာကောက်နိုင်မှုမရှိသလို ရောင်းဝယ်မှုလုပ်ငန်း များတွင်အသုံးပြုသည့် တိုင်းတာမှုများကိုစစ်ဆေးရန် အခွင့်အာဏာရှိသည့် အာဏာပိုင်အဖွဲ့လည်းမရှိပေ။ သက်ဆိုင် ရာ ဥပဒေသည်လည်း ခေတ်နောက်ကျနေပြီဖြစ်သည်။ တရားဝင်တိုင်းတာမှုဥပဒေမရှိဘဲဥပဒေကြမ်းတစ်ခုသာရှိပြီး စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှုဥပဒေလည်းမရှိချေ။ နောက်ထပ် ရှုပ်ထွေးသည့် အခြေအနေတစ်ခုမှာမြန်မာနိုင်ငံ သည် Metre Conventionကဲ့သို့သောနိုင်ငံတကာတိုင်းတာမှုဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များတွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိသလို နိုင်ငံတကာ ယူနစ်များစနစ် (System of International Units)ကိုလည်းလက်ခံကျင့်သုံးခြင်း မရှိပါ။

နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ စံကိုက်ညီမှု စွမ်းရည်များတွင်လည်း ဆိုးရွားစွာကန့်သတ်မှုများရှိနေပြီး လုံလောက်မှုလည်း မရှိပါ။ ထိုအခြေအနေများကြောင့်တိုင်းတာမှုလုပ်ငန်းများအတွက် ဆင့်ပွားနှင့် ရည်ညွှန်းစံချိန်စံညွှန်းများ ထိန်းသိမ်းမှု မလုံလောက်ခြင်းသို့ ဦးတည်သွားစေသည်။မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုင်းတာမှုလုပ်ငန်းများသည် ယုံကြည်စိတ်ချရ သော စံကိုက်ညီရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လာနိုင်စေရန် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများစွာ လိုအပ်မည်ဟု ခန့်မှန်း ထားကြသည်။ တိုင်းတာမှုသိပ္ပံဌာနအတွက် ရရှိနိုင်သည့် လူ့အရင်းအမြစ်များအပြင် ၎င်းတို့၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ စွမ်းရည်များ တိုးတက်လာစေရန် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

ခေတ်နောက်ကျနေသော စံချိန်စံညွှန်းများက ဆက်စပ်နေသော အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု၏ကိုက်ညီမှုများကို မှေးမှိန် သွားစေနိုင်ပြီး ယှဉ်ပြိုင် နိုင်စွမ်းကို လျော့ကျစေနိုင်သည်

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အာဏာပိုင်များအနေဖြင့်ခေတ်သစ်ပို့ကုန်လုပ်ငန်းတိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန် ထောက်ပံ့ပေးသည့် စည်းမျဉ်း ဥပဒေဆိုင်ရာ ဝန်းကျင်တစ်ခု ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ပေးရန် ခက်ခဲကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ သိရှိပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း စံချိန်စံညွှန်းအများစုမှာခေတ်မီခြင်းမရှိတော့ဘဲ အစိုးရက ဤစံချိန်စံညွှန်းများကို ခေတ်မီအောင်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ် ကြောင်း သိရှိသော်လည်း ၎င်းတို့ ပြုပြင်ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ နှေးကွေးနေသည်။ ထို့အပြင် စံချိန် စံညွှန်းဆိုင်ရာကော်မတီအာဏာပိုင်များသည် အဆိုပြုချက်အသစ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်နှင့် အတည်ပြုရန် အချိန်အနည်းငယ်သာရရှိပြီးပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်မှု နည်းပါးခြင်းကလည်းပို၍အသုံးဝင်သော စံချိန်စံညွှန်း များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာစေသည်။ သို့ရာတွင် မကြာသေးမီက တည်ထောင်ခဲ့သော နည်းပညာ ဆိုင်ရာကော်မတီ ၁၉ ခုက စံချိန်စံညွှန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ပိုမိုကြံ့ခိုင်သောဝန်းကျင်တစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ် လာစေရေးဆောင်ရွက်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ဤကော်မတီများက ကဏ္ဍ၏သီးသန့် စံချိန်စံညွှန်းများ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာ စေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ဆွေးနွေးပွဲများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်နိုင်ငံတကာစံသတ်မှတ်ချက်များနှင့်ရော ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ လိုအပ်ချက်

များနှင့်ပါကိုက်ညီသည့် စံချိန်စံညွှန်းများကိုထိရောက်စွာ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သင့်တော်သောမူဘောင် တစ်ခုရရှိစေရန် ကြီးမားသောအကျိုးသက်ရောက်မှုတစ်ခုရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။

MSTRD (DRI)အနေဖြင့် ၎င်းကိုယ်တိုင်နှင့် အမျိုးသားစံချိန်စံညွှန်းများ၏ အရေးပါမှုကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဘဏ္ဍာငွေကန့်သတ်ချက် ရှိနေသောကြောင့်စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ချက်များအကြောင်း အများ ပြည်သူ့သိရှိမှုနည်းပါးနေသေးသည်။ ရလဒ်တစ်ခုမှာအစိုးရနှင့် စားသုံးသူကာကွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ သေချာစွာ စစ်ဆေးနိုင်မှုကန့်သတ်ချက်ရှိနေသည့်အတွက် ခေတ်နောက်ကျနေသော စံချိန်စံညွှန်းများကိုပြုပြင်နိုင်ခြင်းမရှိသေးပေ။ အမျိုးသားအရည်အသွေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် မောင်းနှင်အားတစ်ခုအဖြစ် လုပ်ငန်းစုများနှင့် စားသုံးသူများအကြား သိရှိမှုတိုးမြှင့်လာစေရန် စံချိန်စံညွှန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမြှင့်တင်ရေးနှင့် စောင့်ကြည့်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ဘဏ္ဍာငွေတိုးမြှင့်ထောက်ပံ့ရန် လိုအပ်သည်။

ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှု ကန့်သတ်ချက်များ ရှိနေခြင်းကြောင့်ခေတ်မှီနိုင်ငံတကာအသိအမှတ်ပြု စံချိန်စံညွှန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ဖော်ထုတ်အသုံးပြုရေးကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည်လက်ရှိတွင် ISOနှင့် IECတို့နှင့်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နေသည့် အဖွဲ့ဝင် အဆင့်သာရှိသေးသည်။

National Accreditation Body (NAB)သို့မဟုတ် National Accreditation Focal Point (NAFP)မရှိခြင်းက အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိခိုက်စေနိုင်သည်။

နိုင်ငံများသည်ပုံမှန်အားဖြင့် စမ်းသပ်ဓာတ်ခွဲခန်းများ၊စံကိုက်ချိန်ညှိမှု ဓာတ်ခွဲခန်းများ၊ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့များနှင့် သက်သေခံ လက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့်အဖွဲ့များ၏စံချိန်ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေး သည့်အဖွဲ့များကိုအမှီပြုရသည်။ စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာဥပဒေအသစ်ကို အတည်ပြုခြင်းဖြင့်မြန်မာနိုင်ငံရှိ NQI၏ အဓိက အဖွဲ့အစည်းများကိုတည်ထောင်ခြင်း/ပြန်လည်ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခြင်းတို့ ဖြစ်လာစေသင့်ပြီး MSTRD (DRI)တွင် စံချိန် စံညွှန်းကိုက်ညီမှုအကဲဖြတ်ဌာနခွဲကို တည်ထောင်ခြင်းသည်NAFP အဖြစ်ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ ဤဥပဒေကို အတည်မပြုရသေးခင်အထိ မြန်မာနိုင်ငံတွင်နိုင်ငံတကာမှ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် နိုင်ငံခြား NABအဖွဲ့နှင့် ထိရောက်သော သဘောတူစာချုပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည့်NAFPမရှိနိုင်ပေ။ ၎င်းကမြန်မာနိုင်ငံတွင် ဓာတ်ခွဲခန်းများ၊စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့များနှင့် သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့်အဖွဲ့များသည် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုမှု မရရှိမီ လပေါင်းများစွာမှနေ၍ နှစ်နှင့်ချီ၍ ကြာနိုင်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်သည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံခြား NABအဖွဲ့များနှင့်ထိရောက်သောသဘောတူစာချုပ်များချုပ်ဆိုရန်အတွက် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများကို သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ ဝန်ကြီးဌာန (ယခု ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်တွင်ဖွဲ့စည်းထားရှိ) မှ ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။

NAFPကိုထူထောင်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် အမြန်ဆုံးနှင့် အရှင်းဆုံးနည်းလမ်းဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပြည့်အဝ ဆောင်ရွက်ပြီး သည့် NAB မရှိသေးခင် ကြားဖြတ်ဖြေရှင်းချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုသို့သောအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမရှိခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည်၎င်း၏ အမျိုးသားအဆင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများနှင့်အညီ လက်ရှိတွင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်းမရှိကြောင်း အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်သည်။NABအဖွဲ့မရှိသည့်အနေအထားတွင်NAFPကအခြားသောအာဆီယံနိုင်ငံများ ရှိတရားဝင်

အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့် အဖွဲ့များ၏ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများသို့ ဝင်ရောက်မှုလွယ်ကူစေရန် ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ရလဒ်အဖြစ် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များသည် တင်သွင်းသည့်နိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံတကာလိုအပ်ချက် များနှင့် ကိုက်ညီကြောင်း ဖော်ပြနိုင်ရန် ကုန်ကျစရိတ်နည်းပါးသွားမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ ထုတ်ကုန်အရည်အသွေး သည်လည်း တိုးတက်လာမည်ဖြစ်သည်။

အပြန်အလှန်အသိအမှတ်ပြုမှု အစီအစဉ်များ (Mutual Recognition Arrangements-MRA)ပြည့်စုံလုံလောက်မှု မရှိခြင်းက ပို့ကုန်ကြီးထွားမှုကို တားမြစ်ထားသည်

မြန်မာနိုင်ငံသည် အရေအတွက်ကန့်သတ်ထားသော ထုတ်ကုန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (လျှပ်စစ်၊လျှပ်စစ်ပစ္စည်း များ၊စာရင်းကိုင်ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများစသည်ဖြင့်)အတွက် ASEAN MRAသဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုး ထားသော်လည်း MRAတွင် စာရင်းမဝင်သည့် ထုတ်ကုန်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများစွာရှိနေသေးသည်။ အပြန်အလှန် အသိအမှတ်ပြုမှုအစီအစဉ်များ(Mutual Recognition Arrangements)ဆိုင်ရာအာဆီယံမူဘောင်သဘောတူညီချက် ကအခြားသော အာဆီယံနိုင်ငံများနည်းတူမြန်မာနိုင်ငံအတွက် MRAများရေးဆွဲရန် ပြည့်စုံသောပုံစံတစ်ခုကို ပံ့ပိုးပေးသည်။ တိုးတက်လာသော ဒေသတွင်းကုန်သွယ်ရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုကို ပံ့ပိုးပေးရန် NAFPက ကြီးကြပ်၍ ဤ MRAများကို ရေးဆွဲသွားမည် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံကထုတ်လုပ်မှုအရည်အသွေးကောင်းမွန်စေရန်အတွက် ၎င်း၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် ထိန်းချုပ်မှု စနစ်များကို သဟဇာတဖြစ်စေခြင်းဖြင့် နိုင်ငံခြားမှ ဝယ်လိုအားပေါ်တွင်မူတည်၍ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တရုတ်၊ ဂျပန်၊ သြစတြေးလျ၊ အမေရိကန်စသည့် အဓိကတင်ပို့ရောင်းချရာ ဈေးကွက်နိုင်ငံများနှင့် နောက်ထပ် MRAများ ချုပ်ဆိုရန် ခွင့်ပြုပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ NQIကို ခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်းနှင့်အတူ NAB, NSB, NMIစသည့် အဓိက အဖွဲ့အစည်းများသည်လည်း နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီစေရန် နည်းလမ်းတစ်ရပ်အဖြစ် MRAများကို လိုက်နာခြင်းဖြင့်အကျိုးကျေးဇူးရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ယခင်က MRAများကို ချုပ်ဆိုနိုင်ရန်အတွက် လုံလောက်သော အလေးထားမှုနှင့် ထောက်ပံ့မှုများမရှိခဲ့ပါ။QMIကို အားကောင်းစေခြင်းနှင့်အတူ ပို့ကုန်တင်ပို့သည့် လုပ်ငန်းများ အတွက် ဈေးကွက်များ ထိုးဖောက်နိုင်ရေးနှင့် ဖော်ထုတ်နိုင်ရေးသည် အရေးကြီးလာမည် ဖြစ်ကြောင်း အပြန်အလှန် အသိအမှတ်ပြုထားသည်။

အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာပြဿနာများ(ထောက်ပံ့သည့်ဘက်မှ)

ပုံစံ(၁၀)မြန်မာနိုင်ငံရှိအရည်အသွေးဆိုင်ရာကဏ္ဍအပေါ်အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသောအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာပြဿနာများ

- ကန့်သတ်မှုရှိသည့် ဓာတ်ခွဲခန်းများ၏စွမ်းရည်က ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိသည့် စမ်းသပ်မှုများသာ ရရှိနိုင်စေသည်။
- အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုမူဘောင်အတွင်း ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ရင်းမြစ်များကိုခွဲဝေမှုနည်းပါးခြင်းက အထောက်အကူပြု ကဏ္ဍ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို နှောင့်နှေးစေသည်။
- နယ်စပ်ဒေသတွင်လုံလောက်သောစမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု မရှိခြင်းကသွင်းကုန်များ၏အရည်အသွေးကို မှန်ကန်စွာစစ်ဆေး နိုင်မှုမရှိခြင်းကို ဖြစ်စေသည်။

- ထိရောက်သော ခြေရာကောက်စနစ်မရှိခြင်းက ဝယ်ယူ၏ယုံကြည်မှုလျော့နည်းစေပြီး ဈေးကွက်ဝင်ရောက်မှုကို ကန့်သတ်နိုင်သည်။
- နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများအပေါ်တွင် အခြေခံသည့် GAQP, GAP, GMPနှင့်GHPများအတွက် အရည်အသွေး ပြည့်မီသော သင်တန်းဆရာများ/ အကြံပေးများနှင့် စစ်ဆေးသူများမရှိခြင်းက ကျင့်စဉ်ကောင်းများအသုံးပြုခြင်းကို နှောင့်နှေးစေသည်။
- ထုတ်ကုန်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် အစီအစဉ်များအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကန့်သတ်ချက်များ ရှိနေခြင်းက ထုတ်ကုန်များ၏ အရည်အသွေးမသေချာမှု ဖြစ်လာစေသည်။

ကန့်သတ်မှုရှိသည့် ဓာတ်ခွဲခန်းများ၏စွမ်းရည်က ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိသည့် စမ်းသပ်မှုများသာ ရရှိနိုင်စေသည်

မြန်မာနိုင်ငံ၏စီးပွားရေး စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် အဆင့်မြင့်ဓာတ်ခွဲခန်းစွမ်းရည်များ လိုအပ်ပြီး ၎င်းတို့က လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုကောင်းမွန်သင့်လျော်သော အရည်အသွေးနှင့် ထုတ်ကုန်များ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကို ရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။ ဤရလဒ်များက ပို၍ခေတ်မီသော ဈေးကွက်များသို့ ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ထုတ်ကုန်များကို တင်ပို့နိုင်ရုံသာမက ဝယ်ယူသူ၏ယုံကြည်မှုကိုလည်း တဖြည်းဖြည်းရရှိလာနိုင်စေပြီး ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ပို့ကုန်လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းကိုမြှင့်တင်နိုင်ရန်လည်း ကူညီပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထုတ်ကုန်များ ဘေးကင်းရေး တိုးတက်လာမှုသည် ကျန်းမာရေးကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည့် ထုတ်လုပ်မှုများကို လျော့ချခြင်းဖြင့် ပြည်တွင်းစားသုံးသူများကို တိုက်ရိုက် အကျိုးရှိစေမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဓာတ်ခွဲခန်းစွမ်းရည်များ ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရခြင်းကအစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှစ်ခုစလုံးမှ ချို့ယွင်းချက်များကြောင့်ဖြစ်သည်။ ယခင်ကအထောက်အပံ့ပစ္စည်းများနှင့် လူ့အရင်းအမြစ်များ အဆင့်မြင့်တင်ရန် ဘဏ္ဍာငွေ မလုံလောက်မှုကြောင့်ဓာတ်ခွဲခန်းများ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုမှာ ရပ်တန့်နေခဲ့သည်။ ဒေသတွင်းဈေးကွက်တွင် ရောင်းချမည့် မှတ်ပုံတင်ထားသော အမှတ်တံဆိပ်များ၏ ထုတ်ကုန်များကိုသာ စစ်ဆေးစမ်းသပ်ရန်လိုအပ်သဖြင့် ဓာတ်ခွဲခန်းဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရမှု နည်းပါးလာပြီး စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ပြန်လည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်သည့် အခွန်ငွေစီးဝင်ရရှိမှုကို လျော့ကျစေသည်။ ထို့အပြင် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့် စားသုံးသူရေးရာဌာနသည် စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေး မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်မှုများကိုအနည်းငယ်သာ ပြုလုပ်နိုင်သည့်အတွက်လုပ်ငန်းများက ထုတ်ကုန်အရည်အသွေးစမ်းသပ်မှုတွင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် အနည်းငယ်သာ စိတ်ဝင်စားမှု ရှိသည်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှစ၍ မြို့ကြီးများတွင် စူပါမားကတ်များ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါမှစတင်၍လုပ်ငန်းစုများက စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများကို တိုးတက်တောင်းဆိုလာကြကြောင်းသိရှိရပြီးအသေးစားနှင့်အလတ်စားလုပ်ငန်းစုများအနေဖြင့် ပို၍အကျိုးအမြတ်ရှိသော ဈေးကွက်များသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ရန်နှင့် အရည်အသွေး အာမခံချက်ကို ပေးနိုင်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဈေးနှုန်းရရှိစေရန်အတွက် GHP ကို လျှောက်ထားလာကြသည်။

သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနရှိ အဏုဇီဝနှင့် ဓာတုဓာတ်ခွဲစစ်ဆေးသည့် ဓာတ်ခွဲခန်းမှအပ အစိုးရဓာတ်ခွဲခန်းများအားလုံး ၎င်းတို့၏ စစ်ဆေးစမ်းသပ်မှုမှ ရရှိသော အခွန်ငွေများအား အစိုးရသို့ ပြန်လည်ပေးသွင်းရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ၎င်းတို့၏ အခွန်ရရှိရေးစွမ်းဆောင်နိုင်မှုအပေါ် အခြေခံသည့် လုပ်ငန်းများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်များ (သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း၏) ကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်ခြင်းမရှိသည့် ဓာတ်ခွဲခန်းများကို ဆိုလိုသည်။ ဓာတ်ခွဲခန်းများသည် အမှန်တကယ် စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်းအတွက်ကျသင့်မည့် ၎င်းတို့၏ ဈေးနှုန်းများကိုလည်း ချိန်ညှိဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။

ဝယ်လိုအားကိုလိုက်၍ ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲနိုင်မှု မရှိခြင်းကပင် စိုးရိမ်စရာဖြစ်နေပြီး အစိုးရဓာတ်ခွဲခန်းများအတွက် ဘဏ္ဍာငွေ ရင်းမြစ်များ လုံလောက်မှုမရှိခြင်းကလည်း စွမ်းရည်တိုးတက်မှုကို ဟန့်တားနေသော နောက်ထပ်အကြောင်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ လက်ရှိဘဏ္ဍာငွေခွဲဝေချထားမှုများက ဓာတ်ခွဲခန်းများအတွက် လုံလောက်သော စက်များ၊ ဓာတု ပစ္စည်းများ၊ ကိရိယာများနှင့် လူသားအရင်းအမြစ်များရရှိရန် လုံလောက်မှုမရှိဘဲ ဓာတ်ခွဲခန်းများ ဝန်ဆောင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ကန့်သတ်ချက်များ ဖြစ်နေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတဝန်းတွင်ဓာတ်ခွဲခန်းများ များနိုင်သမျှ များစွာလိုအပ်နေသည့်အခါ ဓာတ်ခွဲခန်းများအကြား ဝန်ဆောင်ပေးနိုင်မှုများထပ်နေနိုင်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းများ မရနိုင်သည့် စမ်းသပ်မှုကွာဟချက်များလည်း ရှိနေနိုင်သည်။ ဘဏ္ဍာငွေခွဲဝေချထားမှု ကန့်သတ်ချက်ရှိနေခြင်းအတွက် အစိုးရဓာတ်ခွဲခန်းများက ပုဂ္ဂလိကဓာတ်ခွဲခန်းများမှ အလွယ်တကူ ပံ့ပိုးမပေးနိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်းအပြင် အပြန်အလှန်စစ်ဆေးစမ်းသပ်မှုများအတွက် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ဓာတ်ခွဲခန်းများအကြား ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုထိရောက်သော လုပ်ငန်းများပေါ်ထွက်လာစေရန် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှစမ်းသပ်စစ်ဆေးနိုင်မှုစွမ်းရည်များသည်လည်း ဘဏ္ဍာငွေရရှိနိုင်မှု နည်းပါးခြင်းကြောင့် အလားတူ ဆုတ်ယုတ်လာသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိအရည်အသွေးစမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုဈေးကွက်သည် အစဉ်အလာအရ သေးငယ်ခဲ့ သဖြင့်ဓာတ်ခွဲခန်းများ၏စွမ်းရည်နှင့်လုပ်ဆောင်နိုင်မှုကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရန်အတွက်ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့မှုနည်းလမ်း မှာလည်း အနည်းငယ်သာရှိခဲ့ သည်။

ဘဏ္ဍာငွေမလုံလောက်မှုအပြင် စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု ကျွမ်းကျင်မှုနည်းပါးခြင်းကြောင့် ဓာတ်ခွဲခန်းများ၏ စွမ်းရည်သည် ကန့်သတ်ချက်များရှိနေခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်ခုတည်းသော ဓာတ်ခွဲခန်းဖြစ်သည့် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနမှ ISO 17025 အသိအမှတ်ပြု ဓာတ်ခွဲခန်းသာလျှင်ထိုကဲ့သို့သော စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုကို လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ထို့အပြင် အာဆီယံ နိုင်ငံများတွင် အခမဲ့ရနိုင်သည့် ကျွမ်းကျင်သောစစ်ဆေးရေး အစီအစဉ်များကိုလည်း မြန်မာနိုင်ငံဓာတ်ခွဲခန်းများက အပြည့်အဝ အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိသေးချေ။ ထိုကဲ့သို့သော စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုများကိုတိုးမြှင့်သုံးစွဲခြင်းဖြင့် ဓာတ်ခွဲခန်းများ အနေဖြင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးနိုင်မှုအရည်အသွေးကို အာမခံနိုင်ရန်အတွက် ၎င်းတို့၏ တိုင်းတာမှုလုပ်ငန်းစဉ်များသည် ကိုက်ညီကြောင်း ခွင့်ပြုပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အထောက်အကူပြုကဏ္ဍအတွက် နောက်ထပ်အဟန့်အတားမှာ အရင်းအမြစ်များကို သုံးစွဲနိုင်ရန်စုဆောင်းပြီး စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုများကိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ဓာတ်ခွဲခန်းများကို ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ကွန်ရက် မရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ဓာတ်ခွဲခန်းများကို ချိတ်ဆက်ပေးရန် အီလက်ထရောနစ်အခြေခံအဆောက်အအုံ မရှိခြင်းကြောင့် လည်း အဆိုပါကွန်ရက်ကို နှောင့်နှေးစေသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် ဓာတ်ခွဲခန်းကွန်ရက်အစား လိုအပ်သောစမ်းသပ် စစ်ဆေးသည့်ကိရိယာများပါရှိသည့် သီးခြားလွတ်လပ်စွာ စီမံဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ဗဟိုအမျိုးသားဓာတ်ခွဲခန်းက ကွာဟချက်များနှင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုများတွင် ပုံစံတူထပ်နေခြင်းများကိုလျှော့ချရန် ကူညီပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုမူဘောင်အတွင်း ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ရင်းမြစ်များကိုခွဲဝေမှုနည်းပါးခြင်းက အထောက်အကူပြု ကဏ္ဍ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို နှောင့်နှေးစေသည်

အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကအကြား အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်းအပြင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပမာဏကန့်သတ်ချက်များ ကြောင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းမှတစ်ဆင့်**အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု** မူဘောင်ကို ချောမွေ့စွာ လုပ်ဆောင်ရေးသည် သိသာစွာနှောင့်နှေးစေသည်။ ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများက ဆွေးနွေးပွဲများကျင်းပရန်နှင့်

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတိုးမြှင့်ရန်အားပေးထောက်ခံသော ပတ်ဝန်းကျင် မရှိခြင်းကို အကြောင်းပြောဆိုကြသည်။ အဓိကစိန်ခေါ်မှုများမှာ ထိုသို့သော ဆွေးနွေးမှုများနှင့် သဘောတူညီမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် အချိန်ကြာမြင့် သည့်သက်သို့ တစ်ဖက်အဖွဲ့ဝင်များ၏ယုံကြည်မှု နည်းပါးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။အပြုသဘော ဆောင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မှာ TBTသို့မဟုတ် SPSအမျိုးသားကော်မတီ သို့မဟုတ် Non-Tariff Measuresအမျိုးသားကော်မတီတို့ကဲ့သို့သော သီးသန့်ကော်မတီများကအစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကမှပါဝင်ပတ်သက်သူလုပ်ကိုင်သူများအကြား ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ယန္တရားအဖြစ် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်ဖြစ်သည်။

နယ်စပ်ဒေသတွင် လုံလောက်သောစမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု မရှိခြင်းက သွင်းကုန်များ၏အရည်အသွေးကို မှန်ကန်စွာ စစ်ဆေးနိုင်မှုမရှိခြင်းကို ဖြစ်စေသည်

နယ်စပ်ဒေသများတွင်သွင်းကုန်များအား စမ်းသပ်စစ်ဆေးနိုင်သည့်စွမ်းရည် ညံ့ဖျင်းခြင်းကြောင့် ပြည်တွင်းတန်ဖိုး ကွင်းဆက်သို့စိန်ခေါ်မှုမရှိသော သွင်းကုန်များ ရောက်ရှိတင်သွင်းခြင်းကို ဖြစ်လာနိုင်စေသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး ပစ္စည်းများနှင့် သံမဏိကဲ့သို့သော ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစားများကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးရန်အတွက်သင့်တော်သော စစ်ဆေး သည့်ကိရိယာများ မရှိခြင်းကြောင့် စစ်ဆေးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ နောက်ထပ် ပြဿနာတစ်ခုမှာ ကုန်စည်များကို ဆက်တိုက် စစ်ဆေးနိုင်ရန်အတွက် နယ်စပ်စခန်းများတွင် အလွယ်တကူ ထားရှိသုံးစွဲနိုင်သည့် အမြန်စမ်းသပ်စစ်ဆေး ပေးနိုင်သော ကိရိယာပစ္စည်းများမရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ကုန်စည်များကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်းထက်ပို၍ကြီးသော ပြဿနာ မှာ နယ်စပ်စခန်းများတွင် လျှပ်စစ်နှင့် အီလက်ထရောနစ်စနစ်များအပြင် သင့်တော်သော အခြေခံ အဆောက်အအုံ များ မရှိခြင်းကြောင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးနိုင်မှုစွမ်းရည် မရှိခြင်း သို့မဟုတ် နည်းပါးခြင်းကို ဖြစ်စေသည်။ ထပ်မံ၍လည်း နယ်စပ်စခန်းများတွင်ရောဂါကူးစက်မှုကိုမပျံ့နှံ့အောင် တားဆီးနိုင်သည့်လုပ်ငန်းများမရှိပါ။

အမြန်စမ်းသပ်စစ်ဆေးနိုင်မှု မရှိခြင်းကြောင့်နယ်စပ်ဒေသများတွင် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများကို ဖြစ်စေ၍ နိုင်ငံခြား မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ပြည်တွင်းမှလက်ခံသူများအတွက် အန္တရာယ်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်တိုးမြှင့်လာစေပြီး ပြည့်စုံလုံလောက်သော စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုမရှိခြင်းက အရည်အသွေးနိမ့်ပစ္စည်းများ ဝင်ရောက်နိုင်မှုအန္တရာယ်ကို တိုးမြှင့်လာစေနိုင်သည်။ မကောင်းသောသွင်းကုန်ပစ္စည်းများသည် သာမန်ပြည်သူများအပြင် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ အတွက်ပါ ဆိုးရွားသောအကျိုးဆက်များဖြစ်စေနိုင်သည်။ ထုတ်လုပ်မှု ပစ္စည်းများနှင့်ပတ်သက်၍လုံခြုံမှုမရှိသော အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ခြင်းကိုဖြစ်လာစေနိုင်ပြီး မြန်မာပြည်သူများအတွက်လူမှုစီးပွားဘဝသာယာပြောမှု ကိုပါ လျော့ကျစေနိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် အရည်အသွေးနိမ့်သော (တစ်ခါတစ်ရံ တရားဝင်မဟုတ်သော) ဓာတုဓာတ်မြေဩဇာများ၊ ပိုးသတ်ဆေးများနှင့် အင်းဆက်နှိမ်နင်းသောဆေးများ တင်သွင်းခြင်းသည် ထုတ်လုပ်သူ/ စားသုံးသူများအပြင်ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအတွက်ပါဆိုးရွားသောအကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။

ထိရောက်သော ခြေရာကောက်စနစ်မရှိခြင်းက ဝယ်ယူ၏ယုံကြည်မှုလျော့နည်းစေပြီး ဈေးကွက်ဝင်ရောက်မှုကို ကန့်သတ်နိုင်သည်

နောက်ကြောင်းပြန်ခြေရာကောက်စနစ်များက အာဏာပိုင်များအားတန်ဖိုးကွင်းဆက်အတွင်း ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများကို ရှေ့သို့ဖြစ်စေ၊ နောက်ကြောင်းပြန်၍ဖြစ်စေ ခြေရာကောက်နိုင်ရန်ခွင့်ပြုသည်။ အစားအစာဘေးကင်းရေး၊ ငွှတ်ကုန် ခြေရာကောက်ခြင်းနှင့် ထုတ်ကုန်အား ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်းအတည်ပြုပြီး ပြန်လည်ထုတ်လုပ် ဖြန့်ဖြူးခြင်း တို့သည် ကမ္ဘာတဝန်းရှိအစိုးရနှင့် လုပ်ငန်းများနှင့်သက်ဆိုင်သောကိစ္စများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထုတ်လုပ်သူမှ

စားသုံးသူအထိ ကွင်းဆက်အတွင်းရှိ မည်သည့်နေရာမှမဆို အစားအစာများအကြောင်း၊ တိရစ္ဆာန်နှင့် အပင် ကျန်းမာရေး၊ပင်ရင်းဒေသစသည့် သတင်းအချက်အလက်များသည် အရေးကြီးသောအချက်များဖြစ်ပြီး ထိရောက်သော ခြေရာကောက်စနစ်တစ်ခုဖြင့်ကူညီပံ့ပိုးပေးရန် လိုအပ်သည်။ နောက်ကြောင်းပြန်ခြေရာကောက်စနစ်သည် စာရွက်ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ထိန်းသိမ်းထားခြင်းမှသည်ဘားကုဒ်ဖြင့် မှတ်သားခြင်းအထိနှင့် ရေဒီယိုလှိုင်းများဖြင့် ခွဲခြားဖော်ပြထား သော ကိရိယာများအထိ ပုံစံအမျိုးမျိုးရှိသည်။ အလိုအလျောက်သတ်မှတ်ခွဲခြားပြီး အချက်အလက်များကိုမှတ်တမ်းတင် ပေးသည့်နည်းပညာများကအချက်အလက်များကိုကုန်ကျစရိတ် အနည်းဆုံးဖြင့်ရရှိစေနိုင်သည်။ နောက်ကြောင်းပြန် ခြေရာကောက်ခြင်းသည် ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများအနေဖြင့် ထုတ်ကုန်များ၏အရည်အသွေးနှင့် လုံခြုံစိတ်ချ ရမှုကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးနိုင်သည့် အရေးကြီးသောနည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ပြီးစည်းကမ်းထိန်းသိမ်းသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့်လည်း ပြဿနာရင်းမြစ်များကိုခွဲခြားဖော်ထုတ်ခွင့်ပြုပြီး အရည်အသွေးနှင့်လုံခြုံစိတ်ချရမှုမရှိသည့် ကုန်စည် များ ကိုဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်းအတည်ပြုပြီး ပြန်လည်ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးခြင်း သို့မဟုတ်အခြားသော ပြင်ဆင်လုပ်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုသည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများကထိရောက်သော နောက်ကြောင်းပြန်ခြေရာကောက်စနစ်များ အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည့် အကြောင်းရင်းများစွာရှိသည်။ အဓိကအချက်မှာ ထိုကဲ့သို့သော စနစ်တစ်ခုကိုထူထောင်ရန် အရေးကြီးခြင်းကို အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကပါ သိရှိမှုအနည်းငယ်သာ ရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေးတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် အရည်အသွေးနှင့် အစားအစာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးပြဿနာများကိုသိရှိမှုအနည်းငယ်သာရှိခြင်းကကဏ္ဍစုံမှထုတ်ကုန်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် စနစ်များဖွံ့ဖြိုးလာရန်တာဝန်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများအပေါ်တွင် ဖိအား အနည်းငယ်မျှသာရှိသည်ဟုအဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်သည်။ စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေး ဥပဒေအသစ်နှင့်စတင် ပေါ်ပေါက်လာနေသည့်စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေးအဖွဲ့အစည်းများက ဤအသိပညာပေးမှုကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဦးစားပေးကဏ္ဍများတွင်ပြီးပြည့်စုံသော နောက်ကြောင်းပြန်ခြေရာကောက်စနစ် ဆောင်ရွက်နေခြင်းကို အဓိက ကန့်သတ်နေသည့်အချက်မှာ ခြေရာကောက်စနစ်များကို ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းစုများသည်အသိပညာနှင့် လက်တွေ့သိရှိနားလည်မှုများ လုံလောက်စွာမရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ဤအချက်ကို နောက်ကြောင်းပြန် ခြေရာကောက်စနစ်တစ်ခု အကောင်အထည် ဖော်ရန် သတင်းအချက်အလက်နှင့် သင့်တော်သော အခြေခံအဆောက်အအုံရရှိနိုင်မှု အနည်းငယ်သာရှိခြင်းက အတည်ပြုဖော်ပြနေသည်။ အလားတူပင် အသေးစားနှင့် အလတ်စား လုပ်ငန်းများအနေဖြင့်လည်း မှတ်တမ်းတင် ထိန်းသိမ်းထားရှိသောတာဝန်များကိုလိုက်နာရန်ခက်ခဲပြီး မကြာခဏဆိုသလို နောက်ကြောင်းပြန်ခြေရာကောက် စနစ်ကိုထူထောင်ရန်အတွက် ရင်းမြစ်များကန့်သတ်ချက်ရှိနေခြင်းကထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်ကို မြင့်တက်လာစေ သည်။ ထို့အတူအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းမရှိသောကြောင့် ကြိုးစား ဆောင်ရွက်မှုအချို့သည် နှောင့်နှေးနေရသည့်အပြင်အဖွဲ့အစည်းများလိုက်နာရမည့် စည်းမျဉ်းကျင့်ဝတ်များ (Codes of Conduct)နှင့်နောက်ကြောင်းပြန်ခြေရာကောက်စနစ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်းနှောင့်နှေး နေရသည်။ အဆိုပါစနစ်များကို ဆောင်ရွက်ရန်အဖြစ်နိုင်ဆုံးသော လိုအပ်မည့်အချက်မှာ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာမှ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ယုံကြည်အားထားရမည့် နောက်ကြောင်းပြန်ခြေရာကောက်စနစ်များ မရှိခြင်းကမြန်မာနိုင်ငံ၏ကုန်သွယ်မှုဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအထူးသဖြင့် အစားအစာထုတ်ကုန်များနှင့်ပတ်သက်၍ နှောင့်နှေးမှုကိုဖြစ်စေသည်။ အဓိကပစ်မှတ်ထား သော ဈေးကွက်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကအဆိုပါစနစ်များရှိနေခြင်းသည်စားသုံးသူ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကို တိုးမြှင့်စေ ပြီးလိုအပ်သည့်နေရာများတွင်မှန်ကန်သောလုပ်ဆောင်မှုများကို ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ခွင့်ပြုပေးနိုင်မည့်အရေးကြီး သည့်အခြေအနေတစ်ရပ် ဖြစ်သည်ဟုယူဆထားကြသည်။ ဥပဒေကိုက်ညီမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စများအပြင် နောက်ကြောင်းပြန် ခြေရာကောက်စနစ်များအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုဆိုင်ရာ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုများ နှင့်ထုတ်ကုန် သို့မဟုတ် စနစ်များဆိုင်ရာ အသေးစိတ်ဖော်ပြချက်များ (ဥပမာ-တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာအစားအစာ ဘေးကင်းရေးအစဦးဆောင်ရွက်မှု၊ နောက်ကြောင်းပြန်ခြေရာကောက်စနစ်များလိုအပ်သော ISO 9001နှင့် ISO 22000၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဖြစ်လာသည်။ရလဒ်အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အချို့သော ဦးစားပေးပို့ကုန်ကဏ္ဍများသည် သေချာသောဈေးကွက်များသို့ တင်ပို့ခြင်းကို တားဆီးခံထားရ၍ပို့ကုန်ကြီးထွားလာနိုင်မှုတွင် ကန့်သတ်ချက်များ ဖြစ်နေရသည်။ ပို့ကုန်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း လျော့နည်းကျဆင်းမှုအပြင် အဆိုပါစနစ်များမရှိခြင်းကြောင့် ပြည်တွင်းမှ ပြည်သူများသာယာဝပြောရေးအတွက် မကောင်းသော အကျိုးဆက်များကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်လျှောက်လုံးတွင် အရည်အသွေးကို စစ်ဆေးအတည်ပြုရန် နည်းလမ်းမရှိသည့်အပြင် မြန်မာအာဏာပိုင်များသည် သန့်ရှင်းမှုမရှိသော သို့မဟုတ် ချို့ယွင်းနေသောကုန်ပစ္စည်းများကို စစ်ဆေးရန်အတွက်သိမ်းယူခြင်းကိစ္စများတွင် စားသုံးသူများအား ကျန်းမာရေးအန္တရာယ်ဖြစ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် လုံလောက်သော ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားမှုများ မရှိပါ။

နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများအပေါ်တွင် အခြေခံသည့် GAqP, GAP, GMPနှင့် GHPများအတွက် အရည်အသွေး ပြည့်မီသော သင်တန်းဆရာများ/ အကြံပေးများနှင့် စစ်ဆေးသူများမရှိခြင်းက ကျင့်စဉ်ကောင်းများအသုံးပြုခြင်းကို နှောင့်နှေးစေသည်

GAP,GAqP, GHPနှင့် GMP များကိုကုန်စည်များနှင့် ထုတ်လုပ်မှုများက သတ်မှတ်ထားသော အရည်အသွေးနှင့် ဘေးကင်းရေးစံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ချက်အဆင့်များနှင့်အညီကိုက်ညီစွာထုတ်လုပ်ထားကြောင်း သေချာစေရန် ရေးဆွဲ ထားသည်။ ထုတ်လုပ်မှုအဆင့်တိုင်းနှင့်လိုက်လျောညီထွေပြီး အရည်အသွေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကို ထိရောက်စွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန်အတွက်အခြေခံအုတ်မြစ်ကိုတည်ဆောက်ပေးရန် ဤစနစ်များကဆောင်ရွက်ပေးသည်။ဤအလေ့အကျင့် များနှင့် ပတ်သက်သည့် သင်တန်းများကိုပုဂ္ဂလိက၊အစိုးရနှင့် အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း အတော်များများက အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေသည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများအပေါ်တွင် အခြေခံထားသည့် ထိုကဲ့သို့သော စနစ်များအတွက် အရည်အသွေးပြည့်မီစွာ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးနိုင်သည့် သင်တန်း ဆရာများမရှိပါ။လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများသည် ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာနှင့် လုံလောက်သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်းကြောင့်မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကျင့်စဉ်ကောင်းများကို အသုံးပြုနိုင်သည့်စွမ်းရည် နည်းပါးခြင်းကို ထပ်မံ၍ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ နည်းပညာမိတ်ဖက်များက သင်တန်းဆရာများကို အရည်အသွေးပြည့်ဝလာစေရန် မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော်လည်းမြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ထိုသို့သော နည်းလမ်းများကို အသုံးမပြုနိုင်သေးချေ။

နိုင်ငံတကာမှကျင့်စဉ်ကောင်းများကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်းက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်ပသို့ ပို့ကုန် တင်ပို့မှုအပေါ်တွင်အရေးကြီးသောအကျိုးသက်ရောက်မှုဖြစ်သည်။ထိုစနစ်များအရထုတ်လုပ်မှုသည် အာဏာပိုင်များက ရှင်းလင်းတိကျစွာဖော်ပြထားသော သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားလုပ်ငန်းများမှ အကြံပြုတင်ပြထားသော ဝယ်ယူမည့်

ဈေးကွက်များသို့တင်ပို့ရန်အတွက်လိုအပ်သောအချက်တစ်ခုဖြစ်နေတတ်သည်။ ရလဒ်အဖြစ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနည်းပါးခြင်းကမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဈေးကွက်ချဲ့ထွင်နိုင်မည့်အလားအလာကို ထပ်မံ၍ကန့်သတ်ထားသည်။ အောင်မြင်သော ပို့ကုန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည်လုပ်ငန်းစုများကအရည်အသွေးအဆင့်အတန်း မြင့်မားသည့် ထုတ်ကုန်များကို ဖြန့်ဝေပေးနိုင်သည့် အပေါ်တွင် ပမာဏကြီးမားစွာတည်မှီနေမည်ဖြစ်သည်။အရည်အသွေးမြင့်မားပြီး GAP, GAQP, GHPနှင့် GMPတို့နှင့်ကိုက်ညီအောင် ထုတ်လုပ်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမှတ်တံဆိပ်ပုံရိပ်ကိုမြှင့်တင်ရန်၊ ဝယ်ယူသူများနှင့် ရေရှည်ဆက်ဆံရေးကို ထူထောင်ရန်၊ ဝယ်လိုအားပိုကောင်းသည့် နိုင်ငံများသို့တင်ပို့သွားရန်နှင့် ပြောင်းလဲနေသော ဈေးကွက်များအတွက် ထုတ်ကုန်အသစ်များကို ထုတ်လုပ်သွားရန် ခွင့်ပြုပေးသွားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ထုတ်ကုန်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် အစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကန့်သတ်ချက်များ ရှိနေခြင်းက ထုတ်ကုန်များ၏ အရည်အသွေးမသေချာမှု ဖြစ်လာစေသည်

စွမ်းဆောင်ရည်များကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန်နှင့် ကျင့်စဉ်ကောင်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်ခဲ့လျှင်သော် မှထုတ်ကုန်များကို သင့်လျော်သောစောင့်ကြည့်လေ့လာမှုမရှိခြင်းက ထုတ်ကုန်များ၏အရည်အသွေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် အာဏာပိုင်များ၏ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းကို လျော့ကျစေသည်။ FDAက ဈေးကွက်စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်နည်းပါးခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍလက်ခွဲလုပ်ငန်းငယ်လေးများအပေါ်တွင် မှီခိုနိုင်မှုကန့်သတ်ချက်ရှိနေခြင်းသည် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင်ခက်ခဲမှုကိုဖြစ်စေသည်။ သို့သော်လည်းဖွဲ့စည်းပုံအသစ်ရေးဆွဲရာတွင်စစ်ဆေးရေးမှူး (၆၆၅) ယောက်ကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။ သို့သော် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးစခန်းများအပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ထိန်းချုပ်ရေးဆောင်ရွက်မှုများကိုခြုံငုံမိစေရန် စုစုပေါင်းဝန်ထမ်းဦးရေ(၂၀၀၀) လိုမည်ဟု ခန့်မှန်းထားခြင်းကြောင့် ဤပမာဏမှာ လုံလောက်မှုမရှိသေးပါ။ စစ်ဆေးရေးမှူးများသည်လည်းကျန်းမာရေး အန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံသည့် ထုတ်ကုန်စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုများကို ဆောင်ရွက်ရန် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုတွင် ကန့်သတ်ချက်များ ရှိနေသည်။ ဤသို့သော စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုစွမ်းရည်များသည်ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိသောစမ်းသပ်စစ်ဆေးရေး အခြေခံအဆောက်အအုံကြောင့် ပို၍ ခက်ခဲမှုရှိလာသည်။

ပိုမို၍ပြည့်စုံသော စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအစီအစဉ်များပေါ်ထွက်လာရေးသည် မကြာသေးခင်ကာလအထိ အစိုးရ၏ အကူအညီမယူရေးမူဝါဒအပေါ်တွင်သာအာရုံစိုက်ခဲ့ကြပြီးသက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များဘက်မှစိတ်ဝင်စားမှုနည်းပါးခြင်းကြောင့် ကြန့်ကြာနေရသည်။ ထို့အပြင် စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေး အဖွဲ့အစည်းအသစ်များသည် အစပျိုးသည့် အဆင့်တွင်သာရှိနေသေးပြီး ဖွံ့ဖြိုးလာနေသည့် အဆင့်မြင့်ထုတ်ကုန်စောင့်ကြည့်လေ့လာရေး အစီအစဉ်များကို ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။ ထို့ပြင်ဤအဖွဲ့အစည်းများကိုမြန်မာနိုင်ငံတွင် ယခုအချိန်ထိ အသိအမှတ်ပြုမှု နည်းနေသေးသည်။ ရလဒ်အဖြစ် ပိုမိုထိရောက်သော စနစ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် အာဏာပိုင်များ အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးမှု အနည်းငယ်မျှသာရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေး ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့်စနစ်များမရှိသေးသဖြင့် စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာနရှိ အသစ်ဖွဲ့စည်းထားသည့်စားသုံးသူရေးရာဦးစီးဌာနသည် လွှမ်းမိုးဆောင်ရွက်ရန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရရှိရန် အတွေ့အကြုံနှင့်စွမ်းရည်နည်းပါးနေဆဲဖြစ်ပြီး ထုတ်ကုန်များတွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ချို့ယွင်းချက်များအကြောင်းကို အချက်အလက်များ ကောက်ယူနိုင်ရန် အလို့ငှာအများပြည်သူများတိုင်ကြားနိုင်သည့် အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းလိုင်းတစ်ခုကိုတည်ထောင်ပေးရန် လိုအပ်နေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ အလားတူပင် ဦးစီးဌာနသည်

စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေး ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သော အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများကို လုပ်ဆောင်ရန် ထိရောက်သော ဥပဒေများဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့မှုကိုမရရှိခဲ့ပါ။ စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေး ဥပဒေကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း အတည်ပြုချက်ရရှိရန် စောင့်ဆိုင်းနေရဆဲဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ထုတ်ကုန်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက်အမျိုးသားစံချိန်စံညွှန်းများကိုချမှတ်ထူထောင်ခြင်းသည် စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်သည့်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ထုတ်ကုန်များသည် GAP, GAQP, GHP, GMP, HACCP စသည်တို့နှင့်ကိုက်ညီကြောင်း ဖော်ပြနိုင်ရန်အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အမှတ်အသားတစ်ခု (မိမိသဘောအလျောက် လိုက်နာသည့် စံချိန်စံညွှန်း) ကို ဖော်ထုတ်ရန် အတွက် ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့် စနစ်တစ်ခုကို တည်ထောင်ရန် အရေးကြီးပါသည်။

လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများ(ဝယ်ယူသည့် ဘက်မှ)

ပုံစံ(၁၁) မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရည်အသွေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအပေါ် သက်ရောက်နေသောပြဿနာများ

- လယ်သမားများ၊ ထုတ်လုပ်သူများနှင့်ကုန်သည်များအပိုင်းတွင် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်သည့် လုံလောက်သောဗဟုသုတမရှိခြင်းက အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုပိုင်း ဆောင်ရွက်ချက်များကို ကန့်သတ်မှုဖြစ်စေသည်။
- GAP, GHP, GMP, အရည်အသွေးနှင့် အစားအစာဘေးကင်းရေးစနစ်များကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းက ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုများသို့ပို့ကုန်များတင်ပို့မှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။

လယ်သမားများ၊ ထုတ်လုပ်သူများနှင့်ကုန်သည်များအပိုင်းတွင် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်သည့်လုံလောက်သောဗဟုသုတမရှိခြင်းက အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုပိုင်းဆောင်ရွက်ချက်များကို ကန့်သတ်မှု ဖြစ်စေသည်

လယ်သမားများ၊ ထုတ်လုပ်သူစက်ပိုင်များနှင့် ကုန်သည်များသည် အဓိကပစ်မှတ်ထားသည့်ဈေးကွက်များ၏ မိမိသဘောဆန္ဒအရနှင့် မဖြစ်မနေလုပ်ဆောင်ရမည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို အနည်းငယ်မျှသာ သိရှိသည်။ ဤသည်မှာ အဓိကအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာပြဿနာများအပိုင်းတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးသူများကိုရရှိနိုင်မှု ကန့်သတ်ချက်များစွာရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်ပြီး အရည်အသွေးနှင့် အစားအစာ ဘေးကင်းရေး စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက် ရရှိနိုင်မှု အနည်းငယ်သာရှိသည်။ အဖွဲ့အစည်းများ သည်အရည်အသွေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် သင်တန်းများနှင့် အကြံပေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ပေးရာတွင် တိကျ ရှင်းလင်းသော လုပ်ပိုင်ခွင့် မရှိသည့်အချက်ကလည်း ပို၍ရှုပ်ထွေးစေသည်။ ထို့အပြင် သတင်းအချက်အလက်များကို ဖြန့်ဖြူးရန်အတွက် နည်းပညာအသစ်များ (ရေဒီယို၊ ဂျာနယ်၊ ရုပ်မြင်သံကြား၊ မိုဘိုင်းဖုန်းနှင့် အင်တာနက်) ကိုအသုံးပြုမှုနည်းပါးခြင်းကလည်း ဤအခြေအနေကို ပို၍ခိုင်မာစေသည်။ ထို့ကြောင့် ထုတ်လုပ်မှုတွင်အရည်အသွေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းမှ ရရှိနိုင်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို သိရှိမှု နည်းပါးသည်။

ထို့အပြင် သင်တန်းများနှင့်အကြံပေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းရင်းမြစ်များ နည်းပါးခြင်းကြောင့်ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများသည်ကျင့်စဉ်ကောင်းများကိုတိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် စိတ်ဝင်စားမှုအနည်းငယ်သာရှိသည်။ တန်ဖိုးကွင်းဆက်တစ်လျှောက် ထုတ်ကုန်များ၏ အရည်အသွေးအဆင့်အတန်းအလိုက် ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ခွဲခြားသည့်နည်းလမ်း တိတိကျကျမရှိပါ။ အသေးစား ထုတ်လုပ်သူများ/ လယ်သမားများသည်များသောအားဖြင့် အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းနှင့် အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းများကို လုပ်ဆောင်လေ့မရှိဘဲ၎င်းကို ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် သိုလှောင်ရုံအဆင့်များတွင်သာ လုပ်ဆောင်လေ့ရှိကြသည်။ အဆိုပါကိစ္စသည် တန်ဖိုးကွင်းဆက်ရှိလုပ်ငန်းများစွာကိုအရည်အသွေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကူညီပေးနိုင်စွမ်းရှိသော ကန်ထရိုက်လယ်ယာမြေလုပ်ငန်း(Contract Farming)နှင့် ပေါင်းစည်းလယ်ယာ(Integrated Farms)များ မရှိခြင်းကလည်း ပို၍ခက်ခဲစေသည်။ ထုတ်လုပ်သူများနှင့် လယ်သမားများသည်ယုံကြည်စိတ်ချရသော လယ်ယာထွက်ကုန်/အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်အချက်အလက်များကိုလည်း မရရှိပါ။

ရလဒ်အဖြစ် အသေးစားလုပ်ငန်းများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များသည် ပိုမိုကောင်းမွန်သောအရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုကျင့်စဉ်များကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်များတိုးတက်လာခြင်းမှ အကျိုးကျေးဇူး အနည်းငယ်သာရရှိသည်။ ဤအခြေအနေကိုပြင်ဆင်ရန် အရေးကြီးသောခြေလှမ်းမှာ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် အသေးစားလုပ်ငန်းများတွင် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုကိုလုပ်ဆောင်ရန်အတွက် အားပေးမြှင့်တင်သွားရန်နှင့် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်ပါဝင်လာခြင်းဖြင့်အကျိုးအမြတ်ရရှိစေရန်အခွင့်အလမ်းများနှင့် မက်လုံးများပေးရန်အတွက် ဈေးနှုန်း/အရည်အသွေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်အချက်အလက်များ ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်းဖြင့် ကူညီပေးသွားရန်ဖြစ်သည်။

GAP, GHP, GMP, အရည်အသွေးနှင့် အစားအစာဘေးကင်းရေးစနစ်များကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းက ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုများသို့ ပို့ကုန်များတင်ပို့မှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်

ဥရောပနှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကဲ့သို့သော အတိုးတက်ဆုံးသော ဈေးကွက်နှစ်ခုသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ရန် တင်းကျပ်သော ကျင့်စဉ်ကောင်းများကို အသုံးပြုရန် လိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့်မြန်မာနိုင်ငံတွင် GHP နှင့် GMP စနစ်ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိခြင်းသည် ပို၍အဆင့်မြင့်ခေတ်မီသည့် အဆိုပါဈေးကွက်များသို့ ပို့ကုန်တိုးချဲ့တင်ပို့လိုမှုအပေါ် အထူးပင်ထိခိုက်စေနိုင်သည်။ ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတို့မှ နောက်ဆုံးအရေးယူပိတ်ဆို့မှုများကြောင့်မကြာသေးခင်ကာလအတွင်း ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်အနည်းငယ်သာ အဆိုပါနိုင်ငံများနှင့် ကုန်သွယ်မှုပြုနိုင်ခဲ့သည်။ ရလဒ်အဖြစ်မြန်မာနိုင်ငံ၏ လုပ်ငန်းအရေအတွက် အနည်းငယ်သာအနောက်နိုင်ငံများ၏ အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အတွေ့အကြုံနှင့် ဗဟုသုတရှိသည်။

လုပ်ငန်းစုများကမရှိမဖြစ်လိုအပ်သောအစီအစဉ်များနှင့် HACCPအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အရေးပါမှုကိုမသိရှိခဲ့လျှင်သော်မှ ဝန်ထမ်းနှင့် မန်နေဂျာအနည်းငယ်ကို ထိုသို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် အကြံပေးခြင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက်လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီးဖြစ်သည်။ FDAနှင့်တတိယအဖွဲ့ဝင် စာရင်းစစ်(Third Party Auditor) များက GMPနှင့် HACCPဆိုင်ရာသင်တန်းများဖွင့်လှစ်ပေးနေသော်လည်း သင်တန်းအရေအတွက်သည် လုံလောက်မှုအနည်းငယ်သာ ရှိသည်။ အဆိုပါဈေးကွက်များသို့ အောင်မြင်စွာ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လုပ်ငန်းများသည်GHPနှင့် GMPအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ မည်သည့်နေရာကို ဦးတည်ပြီးသွားလိုပါသနည်း

အနာဂတ်ရှုမြင်ချက်- ရှေ့သို့မျှော်ကြည့်ခြင်း

အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုအထောက်အကူပြုကဏ္ဍအတွက် မဟာဗျူဟာရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် စိစစ်လေ့လာချက်များက မကြာသေးမီက မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဤလုပ်ငန်းများ အဆင့်မြှင့်တင်ရေး အတွက် လုပ်ဆောင်ခဲ့သော်လည်း ၎င်း၏စွမ်းရည်များကို အပြည့်အဝ ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် လိုအပ်နေသေးသည်ဟု ညွှန်ပြ နေသည်။ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းရည်များကမြန်မာနိုင်ငံ၏ ပို့ကုန်တန်ဖိုးကွင်းဆက် အပေါ် ကျယ်ပြန့်ကြီးမားသည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်လာစေ နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ပိုမိုအားကောင်းသည့် ရေရှည် ပို့ကုန်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် အသစ်ဖြစ်ပြီး ဝယ်လိုအားပိုမိုကြီးမား သော ဈေးကွက်များသို့ လုပ်ငန်းများ၏ ကုန်စည်များကို တင်ပို့နိုင်ရန် အကူအညီပေးခြင်းအပြင် ဤနေရာတွင် ချမှတ်ထား သော မဟာဗျူဟာဆိုင်ရာ ရွေးချယ်မှုများသည် နောက်ဆုံးတွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပိုမိုတည်ငြိမ်သော လူမှုစီးပွားဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆီသို့ ဦးတည်ရောက်ရှိစေသင့်ပါသည်။

ဖော်ပြထားပြီးသောကိစ္စရပ်များနှင့်အညီ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုကဏ္ဍလုပ်ငန်းအတွက် အောက်ပါ မျှော်မှန်းချက်ကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည်-

“မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ပြီး ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများကို ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာမှ အသိအမှတ်ပြုစေသည့် ခိုင်မာသော အမျိုးသားအဆင့် အရည်အသွေး အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖြစ်ပေါ်လာရေး”

မည်သို့ ရောက်အောင်သွားမည်နည်း

“မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ပြီး ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများကို ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာမှ အသိအမှတ်ပြုစေသည့် ခိုင်မာသော အမျိုးသားအဆင့် အရည်အသွေး အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖြစ်ပေါ်လာရေး ”ဟူသည့် မဟာဗျူဟာမျှော်မှန်းချက်သည် ကန့်သတ်ချက်များသာမက အထောက်အကူပြုကဏ္ဍ မဟာဗျူဟာတွင် ဖော်ပြထားသည့် ရည်မှန်းချက်များကိုလည်း ညီမျှစွာ ထင်ဟပ်ဖော်ပြထားသည်။ ရှေ့ကလာမည့် အခန်းတွင်မဟာဗျူဟာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုကို လမ်းညွှန်ပေးမည့်မူဘောင်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြထား သည်။ မည်သည့်အရာတို့ကို လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သည်၊ မည်သူတို့က ပြုလုပ်ပေးရမည် စသည်တို့ကို ချမှတ်ထား သည့် အသေးစိတ် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ဤအခန်း၏ အဆုံးတွင် ဖော်ပြထားသည်။

မဟာဗျူဟာ ဦးတည်ချက်များ

အထောက်အကူပြုကဏ္ဍအတွက် မျှော်မှန်းချက်များအားလုံးကို ရရှိရန်အတွက်အောက်ပါ မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက်များ ကို ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်-

- ၁။ နိုင်ငံတကာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ အကောင်အထည်ဖော်ရန် မူဝါဒများ၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ၊ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် အပင်ပိုးမွှားရောဂါကင်းရှင်းရေး အစီအမံများကို ပြန်လည် သုံးသပ်၍ ခေတ်မီတိုးတက်စေရေး ဆောင်ရွက်ရန်၊
- ၂။ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများနှင့် စားသုံးသူများအကြား ပွင့်လင်းမြင်သာ၍ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် ကုန်သွယ်မှု အထောက်အကူပြုသည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းမူဘောင်ကို အဆင့်မြှင့်တင်၍ ကုန်သွယ်မှု ပြည့်ဝစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန်။
- ၃။ လယ်သမားများ၊ ကုန်ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများ၊ ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ကုန်သည်များအနေဖြင့် အရည်အသွေး ဆိုင်ရာကျင့်စဉ်ကောင်းများကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် အရည်အသွေးဘေးကင်းလုံခြုံ စိတ်ချမှုရှိစေပြီး အရည်အသွေး ၏ အရေးကြီးပုံကို အသိပညာနှင့် ဗဟုသုတပေး၍ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန်၊
- ၄။ အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး တွဲဖက်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ဒေသတွင်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးတွဲလုပ်ဆောင် ခြင်းတို့ကိုမြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲခြင်း အခြေခံအဆောက်အအုံတွင် ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် ခြင်းများ တိုးတက်လာစေရန်၊

ဤမဟာဗျူဟာ ရည်မှန်းချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရည်အသွေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းရပ်များတွင် ကြုံတွေ့နေရသည့် ပြဿနာ အမျိုးအမျိုးကို ရည်ရွယ်ဖော်ပြထားသည့် ဆောင်ရွက်ရန်လုပ်ငန်းများအပေါ်တွင် မူတည်ရေးဆွဲထား ခြင်းဖြစ် သည်။ လွတ်လပ်ပြီးအပြန်အလှန်ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည့် ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များက အားနည်းသည့် နယ်ပယ် များကို အထောက်အကူပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော အားနည်းချက်များကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် ပြေရှင်းခြင်းက လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေသည့် နယ်ပယ်များအကြား တန်ဖိုးမြှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် အခြေခံ အုတ်မြစ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းက အပြန်အလှန်အားဖြင့် မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက်များနှင့် နောက်ဆုံး၌ အထောက်အကူပြုကဏ္ဍ၏ မျှော်မှန်းချက်ကို သိရှိနားလည်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက်တစ်ခုချင်းစီသည် လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာဦးတည်ချက်များအပေါ်တွင် အမှီပြုသည်။ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ဦးတည်ချက်များသည် မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက်များကို ရရှိစေရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရမည့် ကြားအဆင့်ဆောင်ရွက်ချက်များ ဖြစ်သည်။ အခြေခံအကျဆုံးအဆင့်တွင် လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ဦးတည်ချက်များသည်ခိုင်မာတိကျသောဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းမှတစ်ဆင့် ရရှိနိုင်ပြီး ၎င်းတစ်ခုချင်းစီက ဆီလျော်သောလုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ဦးတည်ချက်များအကြား တိကျသော ဦးစားပေးနယ်ပယ် တစ်ခုကို ကူညီပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးသည်။ အကောင်းဆုံးအခြေအနေတွင် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခုချင်းစီက စီမံကိန်းတစ်ခုချင်းစီအဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်စေရန်အတွက် အသေးစိတ်လုပ်ငန်းစီမံချက် (Plan of Action-PoA) တွင် “လက်ရှိစီမံကိန်းများနှင့် ရရှိလာနိုင်ချေရှိသည့် အထောက်အပံ့များ” များကို ထည့်သွင်း ပေးထားသဖြင့် အလှူရှင်များ နှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသည် ၎င်းတို့၏ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိမရှိစစ်ဆေးပြီးကိုက်ညီသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အမှန်တကယ် စတင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ညှိနှိုင်း ပူးပေါင်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှု၏ အရေးပါပုံ

များပြားသည့် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို နည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်အတူ အသေးစားအဆင့်နှင့် အကြီးစားအဆင့်နှစ်ရပ်လုံးတွင် ရင်းမြစ်များကို ထိရောက်စွာညွှန်ကြားပြီး ရလဒ်များကို စောင့်ကြည့်နိုင်ရန်အတွက် စနစ်တကျ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ NES ကို အကဲဖြတ်ခြင်း၊ ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းများတွင် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်အတွက်မြန်မာ့ကုန်သွယ်မှုဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးကော်မတီ (Myanmar Trade Development Committee-MTDC) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာ့ကုန်သွယ်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီသည် ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်နေသူများမှတစ်ဆင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုနှင့် ရင်းမြစ်များကို အကောင်းဆုံးခွဲဝေ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ NES ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေဖြင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးသည်လည်း MTDC ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နယ်ပယ်အတွင်း ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။

အဆိုပါကြိုးစားဆောင်ရွက်မှုများတွင်လုပ်ဆောင်မှု ပုံတူထပ်နေခြင်းများရှောင်ကြဉ်ရန်နှင့် အမြင့်ဆုံးအကျိုးသက်ရောက်မှုကို ရရှိနိုင်ရန် အလှူရှင်များ၊ ပုဂ္ဂလိကနှင့် အစိုးရကဏ္ဍ အဖွဲ့အစည်းများအား NES ၏ ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကိုညွှန်ကြားပြသပေးခြင်းများလည်း ပါဝင်မည်ဖြစ်သည်။ တာဝန်ဝတ္တရားများတွင် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ရရှိချက်များနှင့် အကျိုးရလဒ်များကို စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ခြင်းများလည်း ပါဝင်ပြီး တချိန်တည်းတွင် မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက်များကို သိရှိနားလည်မှုတိုးတက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် အဆိုပြုမှုဝါဒများကိုလည်း ချမှတ်သွားရန်ဖြစ်သည်။ တိုးတက်မှုကို ဘက်ပေါင်းစုံမှ ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်အရ MTDC သည် ရန်ပုံငွေများကို စီမံခန့်ခွဲရန်နှင့် အလှူရှင်များနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများကို ပံ့ပိုးမှုအစီရင်ခံစာ ရေးသားပေးပို့ရန်အသင့်တော်ဆုံးသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် MTDC သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြောင်းလဲနေသော လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ မဟာဗျူဟာများကို ဆက်လက်၍ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ခေတ်နှင့်လျော်ညီအောင် အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင်အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးမိတ်ဖက်များ- ဦးဆောင်အကူအညီပေးနေသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် MSTRD (DRI)ရှိ စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာဌာန (SD)နှင့် စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန (MoC)တို့သည် ဦးဆောင်အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်မည်ဖြစ်သည်။ MSTRD(DRI)သည်အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲရေး၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အဆင်ပြေချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ MoCလက်အောက်ရှိ MITSသည် သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း နှစ်ခုသည် ဤမဟာဗျူဟာအောက်တွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုကို ညွှန်ကြားရန်နှင့် စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ရန် အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်သည်။

ဤဝန်ကြီးဌာန နှစ်ခုအပြင် TSIအခန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အခြားသောအဖွဲ့အစည်းများကလည်း အထောက်အကူပြုကဏ္ဍ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အနည်းဆုံး အခန်းကဏ္ဍအချို့တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ PoAတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဤအထောက်အကူပြုအဖွဲ့အစည်းအချို့သည် အကြံပေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဖြစ်ပြီးအချို့က ၎င်းတို့၏ ကျွမ်းကျင်မှုနယ်ပယ်အလိုက် မဟာဗျူဟာ၏ အစိတ်အပိုင်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်သည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို မဟာဗျူဟာရှိ PoAတွင် ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားသည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ

အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု

အထောက်အကူပြုကဏ္ဍမဟာဗျူဟာ (၂၀၁၅-၂၀၁၉)

အသေးစိတ်လုပ်ငန်းစီမံချက်

အောက်ပါလုပ်ငန်းစီမံချက်သည် မဟာဗျူဟာမျှော်မှန်းချက်ကို ရရှိအောင်မြင်ရန် နောင် ၅ နှစ်တာကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအားလုံးကို အသေးစိတ်ဖော်ပြထားပါသည်။ လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို စာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် အခက်အခဲများနှင့် အခွင့်အလမ်းများကို ဖြေရှင်းနိုင်မည့် မဟာဗျူဟာမြောက်ပြီး လက်တွေ့ကျသော ဦးတည်ချက်များဖြင့် ရေးဆွဲချမှတ်ထားပါသည်။ လုပ်ငန်းစီမံချက်သည် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုကဏ္ဍကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရှင်းလင်းတိကျပြီး အသေးစိတ်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းရပ်များကို ပံ့ပိုးထားသည်။

မဟာဗျူဟာဦးတည်ချက် (၁) - နိုင်ငံတကာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ အကောင်အထည်ဖော်ရန် မူဝါဒများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ စံချိန်စံညွှန်းများ နှင့် အပင်ပိုးမွှားရေးရာကိ ကင်းရှင်းရေး အစီအမံများကို ပြန်လည်သုံးသပ်၍ ခေတ်မီတိုးတက်စေရေး ဆောင်ရွက်ရန်

လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာဦးတည်ချက်	ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ	ဦးစားပေး ၁= မြင့် ၂=လတ် ၃= နိမ့်	အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ	ဦးတည်သော အတိုင်းအတာ	ဦးဆောင် အကောင်အထည်ဖော် မည့် အဖွဲ့ အစည်း	အထောက်အကူပေးမည့် ဌာန/ အဖွဲ့အစည်း	လက်ရှိ စီမံကိန်းများနှင့် ရရှိလာနိုင် ချေရှိသည့် အထောက်အပံ့များ	ခန့်မှန်း ကုန်ကျစရိတ် (အမေရိကန် ဒေါ်လာ)
၁.၁ အမျိုးသား အရည်အသွေးဆိုင်ရာ သစ်ကို မြန်ဆန်စွာ အတည်ပြုပြီး လွယ်ကူ ရှင်းလင်းသော ပပေးခြင်း မှုဘောင်ဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့ပေးရန်။	၁.၁.၁ အမျိုးသား အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မူဝါဒသစ်ကို မြန်ဆန်စွာ အတည်ပြုပြီး လွယ်ကူ ရှင်းလင်းသော ပပေးခြင်း မှုဘောင်ဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့ပေးရန်။	၁	အရည်အသွေးဆိုင်ရာအဖွဲ့၊ အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ နှင့်စားသုံးသူများ	အမျိုးသား အရည်အသွေးဆိုင်ရာမူဝါဒကို အတည်ပြုရန်၊ QM ပပေးခြင်း အတည်ပြုရန်၊	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာန)	UMFCCI, စီးပွား/ကူးသန်း၊ လယ်ယာစိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့်ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေး နှင့်အားကစား ဝန်ကြီးဌာန	၅၀ ၀၀၀	
လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာဦးတည်ချက်	၁.၁.၂ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့်ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအကြားတွင်အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများကိုဖြန့်ဖြူးပေးရန်အတွက် လုပ်ငန်းအဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းရန်။	၃	အရည်အသွေးဆိုင်ရာအဖွဲ့၊ အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ	အစည်းအဝေး (၅)ကြိမ် ပြုလုပ်ရန်	MSTRD(ယခု သုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာန)	UMFCCI, စီးပွား/ ကူး သန်း၊ လယ်ယာစိုက် ပျိုးရေး၊	၅၀ ၀၀၀	

			နှင့်စားသုံးသူများ			မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစား ဝန်ကြီးဌာန	၃၀ ၀၀
	၁. ၁. ၃ အရည်အသွေး အဖွဲ့အစည်းများရှိ ဝန်ထမ်းများကို စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ပေးရန်နှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ အရည်အသွေး ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်သူများအား အရည်အသွေးဆိုင်ရာ မူဝါဒသစ်အကြောင်းကို ရှင်းလင်းရန်။	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ၊ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ	အရည်အသွေးအဖွဲ့အစည်းများရှိဝန်ထမ်းများအားလုံးကို လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးရန်	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	UMFCCI, စီးပွား/ ကူးသန်း၊ လယ်ယာစိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစား ဝန်ကြီးဌာန	UNIDO, ITC
၁. ၂ စံချိန်စံညွှန်း သတ်မှတ်ခြင်းအတွက် ပေါင်းစည်းမှုရှိ သည့်စနစ်တစ်ခုကိုလျှင်မြန်စွာ ချမှတ်ဆောင်	၁. ၂. ၁ တိုင်းတာမှု၊ စံချိန်စံညွှန်းနှင့် စံနှုန်းကိုကိုင်ညီမှုဆိုင်ရာ ဌာနခွဲများကို လျှင်မြန်စွာ တည်ထောင်၊ ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန်နှင့် ရင်းမြစ်များကို ဖြည့်တင်းပေးနိုင်ရန်အတွက် MSTRD (DRI) ကိုစံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာ ဥပဒေသစ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင်မြန်ဆန်စွာပြန်လည် ဖွဲ့စည်းသွားရန်။	၁	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ၊ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ	ဌာနခွဲအသစ်များကိုဖွင့်လှစ်သွားရန်နှင့် ရင်းမြစ်များကို လုံလောက်စွာ ဖြည့်တင်းပေးရန်	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	ပြည်ထောင်စု ရေ၊ နေချုပ် ရုံး၊ တက္ကသိုလ် ဝန်ကြီးဌာန * အစိုးရအဖွဲ့	၅၀၀ ၀၀၀

ရွက် သွားရန်	၁. ၂. ၂ တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲခြင်းကို လျှင်မြန်စွာ ပြီးစီးအောင် ရေးဆွဲသွားရန်နှင့် NQI ၏ တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို အဆင်ပြေစေရန်အတွက် ဥပဒေဆိုင်ရာ အခြေခံအချက်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် အမြန်အတည်ပြုချက်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရန်။	၀	QM ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့်စားသုံးသူများ	တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာဥပဒေအတည်ပြုချက်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရန်	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့်တီထွင်ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာန)	ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး	PTB	၂၀ ၀၀၀
၁. ၂. ၃ အဓိက ပို့ကုန်သွင်းကုန်ကဏ္ဍများအတွက် ကောင်းမွန်ထိရောက်သောစံချိန်စံညွှန်းသစ်များနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို ဆောင်ရွက်ပေးရန်	၁. ၂. ၃ တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာ သိပ္ပံနည်းကျ လိုအပ်သော လူသားအရင်းအနှီးများရရှိစေရန် ရင်းမြစ်များကို ထပ်မံထောက်ပံ့ပေးရန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို လုံလောက်စွာအချိန်မှီထောက်ပံ့ပေးသွားရန်။	၀	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ၊ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများ	တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာသိပ္ပံနည်းကျ ရင်းမြစ်များကို တိုးမြှင့်သွားရန်	ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန*	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့်တီထွင်ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာန)	PTB	၅၀၀ ၀၀၀
၁. ၃ အဓိက ပို့ကုန်သွင်းကုန်ကဏ္ဍများအတွက် ကောင်းမွန်ထိရောက်သောစံချိန်စံညွှန်းသစ်များနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို ဆောင်ရွက်ပေးရန်	၁. ၃. ၀ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံချိန်စံညွှန်းများကို ဒေသတွင်းနှင့်နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီအောင်ဆောင်ရွက်ရန် NSBs နှင့် ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများကို တိုးမြှင့်သွားရန်။	၀	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ၊ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပါဝင်ပတ်သက်လုပ်ကိုင်သူများ	စံချိန်စံညွှန်းသစ်များကို နိုင်ငံတကာလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီစေရန်	MSTRD(စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာကော်မတီ)			၃၀ ၀၀၀
၁. ၃. ၂ MSTRD(DRI)ရှိ SD ဌာနခွဲကို လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် စံချိန်စံညွှန်းများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် SPS ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများကို ဖြစ်နိုင်သမျှ နိုင်ငံတကာလိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီစေရန် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများကို လက်ခံကျင့်သုံးစေရန်	၁. ၃. ၂ MSTRD(DRI)ရှိ SD ဌာနခွဲကို လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် စံချိန်စံညွှန်းများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် SPS ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများကို ဖြစ်နိုင်သမျှ နိုင်ငံတကာလိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီစေရန် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများကို လက်ခံကျင့်သုံးစေရန်	၀	QM ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့်စားသုံးသူများ	စံချိန်စံညွှန်းသစ်များကို လျှင်မြန်စွာရေးဆွဲပြီး နိုင်ငံတကာအလေ့အကျင့်များနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိစေရန်	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့်တီထွင်ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာန)	UNIDO		၁၀၀ ၀၀၀

အမျိုးသားစံချိန်စံညွှန်းကော်မတီက သေချာစွာ ဆောင်ရွက်ပေးရန်။	၁. ၃. ၃ စံချိန်စံညွှန်းကော်မတီနှင့် လုပ်ငန်းနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းကော်မတီများက အဓိကဦးစားပေး ပို့ကုန်၊ သွင်းကုန်များအတွက် စံချိန်စံညွှန်းသစ်များကို ရေးဆွဲရန်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိ စေရန် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာ တွင် အချိန်ကာလတစ်ခုထားရှိ ဆောင်ရွက် သွားရန်။	ပို့ကုန်လုပ်ငန်း ရှင်များ၊ သွင်းကုန် လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပါဝင်ပတ်သက် လုပ်ကိုင်သူများ	နှစ်စဉ်အနည်း ဆုံးစံချိန်စံညွှန်း သစ်(၅)ခုကို ရေးဆွဲချမှတ် သွားရန်	စံချိန်စံညွှန်း ကော်မတီ	လုပ်ငန်းနှင့် နည်းပညာ ဆိုင်ရာစံချိန် စံညွှန်း ကော်မတီ များ၊ UMFCCI	၂၅၀ ၀၀၀
အမျိုးသားစံချိန်စံညွှန်းကော်မတီက သေချာစွာ ဆောင်ရွက်ပေးရန်။	၁. ၃. ၄ အသစ်ရေးဆွဲ အတည်ပြုပြီးသော စံချိန် စံညွှန်းများကို အဓိက စစ်ဆေးရေး၊ စည်းမျဉ်း ရေးဆွဲရေးနှင့် ထိန်းချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများသို့ ၎င်းတို့ အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် တရားဝင် ဆက် သွယ်ရေးနည်းလမ်းဖြင့် မြန်ဆန်စွာ ပေးပို့ဖြန့်ဖြူး သွားရန်။	ပို့ကုန်လုပ်ငန်း ရှင်များ၊ သွင်းကုန် လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ထုတ်လုပ်သူ များ၊	အသစ်ထုတ် ပြန်ပြီးသော စံချိန်စံညွှန်းတစ် ခုလျှင် တရားဝင် ဆက်သွယ်မှု နည်းလမ်းတစ်ခု မှ သုံးစွဲအကြား အသုံးပြုရန်	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	ဆက်သွယ် ရေးသတင်း အချက် အလက် နည်းပညာ ဝန်ကြီးဌာန (ယခု ပို့ဆောင်ရေး နှင့်ဆက်သွယ် ရေးဝန်ကြီး ဌာန အောက်တွင် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့ စည်းထားရှိ)	၇၅ ၀၀၀

	၁. ၃. ၅ စံချိန်စံညွှန်းများကို အတည်ပြုပြီးပါက ဆက်သွယ်ရေးအစီအစဉ်များ (ဝက်ဘ်ဆိုဒ်၊ သတင်းစာများစသည်ဖြင့်)မှတစ်ဆင့် အများပြည်သူများသိရှိမှုတိုးမြှင့်လာစေရေး ဆောင်ရွက်ရန်။	၂	QM ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ နှင့်စားသုံးသူများ	QMအဖွဲ့အစည်းများ၊ စီးပွား/ ကူးသန်းနှင့် ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများမှ စံချိန်စံညွှန်းများကို ပြန်ကြားရန်	စီးပွား/ ကူးသန်း	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန) UMFCCI		၁၀ ၀၀၀
၁. ၄ အမျိုးသား တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုမှုစနစ်ကို ပြန်လည် ခိုင်မာစေခြင်း	၁. ၄. ၁ MSTRD(DRI)ရှိ စံတိုက်ညီမှု လေ့လာ ဆန်းစစ်ရေးဌာနခွဲ (Conformity Assessment Division)ကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် National Accreditation Focal Point(NAFP)အဖြစ်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် နောင်တွင် National Accreditation Body အဖြစ်ဆောင်ရွက်သွားရန်အတွက် ပိုမို ခိုင်မာပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာအောင်ကူညီပေးသွားရန်။ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များပိုမို ထုတ်ပေးနိုင်ရန်အတွက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေး သည့်အဖွဲ့များနှင့်ဒေသတွင်းအဖွဲ့အစည်းများအကြား ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်မှုကို တည်ဆောက်သွားရန်။	၁	ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ (ပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့များ)	စံတိုက်ညီမှု လေ့လာဆန်းစစ်ရေးဌာနခွဲ သို့လုံလောက်သည့်အရင်းအမြစ်များကို ခွဲဝေချထားရန်	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန *		၅၀၀ ၀၀၀
	၁. ၄. ၂ NAFP တစ်ခုကို လျှင်မြန်စွာတည်ထောင်ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံကဲ့သို့သော အာဆီယံဒေသတွင်းနိုင်ငံများရှိ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြု	၁	QM ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ	NAFPတည်ထောင်ရန်သဘောတူစာချုပ်လက်မှတ်ထိုးရန်	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန *	PTB	၅၀ ၀၀၀

လက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့နှင့် တရားဝင် သဘောတူစာချုပ်ချုပ်ဆိုထားရန်။	၁. ၄. ၃ NAFP ဝန်ထမ်းများအား တရားဝင် အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးရာတွင် လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆောင်ရွက်နိုင် ရန်အတွက် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးရန်။	၁	နှင့်စားသုံးသူ များ	MSTRD (ယခုသုတေ သနနှင့်တီထွင် ဆန်းသစ်မှု ဦးစီး ဌာန)	NAFPနှင့် DRIဝန်ထမ်း များအားလုံးကို တရားဝင်အသိ အမှတ်ပြုလုပ် ငန်းများဆောင် ရွက်နိုင်ရေးလေ့ ကျင့်သင် ကြားပေးရန်	MSTRD (ယခုသုတေ သန နှင့် တီထွင်ဆန်း သစ်မှု ဦးစီး ဌာန)	PTB	၂၅ ၀၀၀	စီမံ/စီးပွား ဝန်ကြီးဌာန*
၁. ၄. ၄ ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ များမှ တစ်ဆင့် အမျိုးသားအဆင့် ဓာတ်ခွဲခန်း များ၊ သက်သေခံ လက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့အစည်းများအား တရားဝင်အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များ၊ လိုအပ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်း အချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေပေးသွားရန်။	၂	အစိုးရပိုင်/ပုဂ္ဂ လိကဓာတ်ခွဲ ခန်းများ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေး ရေးအဖွဲ့အစည်းများ	QMအဖွဲ့အစည်း များရှိဝန်ထမ်း များ၏ ၇၅%ကို တရားဝင် အသိအမှတ် ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း ဆိုင်ရာသင် တန်းများပေးရန်	DRI-NAFP	၈၀ ၀၀၀				

	၁.၄.၅ NAFPP ကိုအသွင်ပြောင်း၍ NAB အဖြစ်ထူထောင်ရန်အတွက် လိုအပ်သောရင်းမြစ်များဖြစ်သည့် စေ့စပ်သေချာသော လေ့လာဆန်းစစ်ချက်များနှင့် လမ်းပြမြေပုံကို ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပြီး ရေးဆွဲသွားရန်။	၃	အစိုးရပိုင်/ ပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေး ရေးအဖွဲ့အစည်း များ၊ ပို့.ကုန်လုပ်ငန်း ရှင်များ၊သွင်းကုန် လုပ် ငန်းရှင်များ	NAB တည် ထောင်ခြင်း	DRI-NAFP	UNIDO	၁၀၀ ၀၀၀
၁.၅ မြန်မာနိုင်ငံ တွင်ထုတ်လုပ်မှု မှ ဈေးကွက် တွင်းသို့ရောက်ရှိ သည် အထိ နောက်ကြောင်း ပြန်ခြေရာ ကောက်နိုင်သည့် စနစ်ကို ထူထောင်ရန်	၁.၅.၁ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နောက်ကြောင်းပြန် ခြေရာကောက်သည့်စနစ်တစ်ခုကို တည်ထောင် အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်း စဉ်များနှင့် သက်ဆိုင်နေသော အဓိက အဖွဲ့ အစည်းများကို နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု တည်ဆောက်ပေးသွားရန်။	၂	ပို့.ကုန်လုပ်ငန်း ရှင်များ၊ ကုန်သည်များ၊ ထုတ်လုပ်သူများ စားသုံးသူများ၊	တစ်နှစ်လျှင် သင်တန်း (၄)ကြိမ်ပေးရန်	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီး ဌာန)	စီးပွား/ ကူးသန်း စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာ ရေးနှင့်အား ကစားဝန်ကြီး ဌာန	၂၀၀ ၀၀၀
	၁.၅.၂ ဦးစားပေး ပို့ကုန်ကဏ္ဍတစ်ခုအတွက် လေ့လာချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရှေ့ပြေး နောက်ကြောင်းပြန် ခြေရာကောက်စနစ်တစ်ခု တည်ထောင်ရန်နှင့်ရှင်းရှေ့ပြေးစံနစ်ကို အခြား သော ဦးစားပေးကဏ္ဍများသို့လည်း ဆောင်ရွက်သွားရန်။	၁	ပို့.ကုန်လုပ်ငန်း ရှင်များ၊ ကုန်သည်များ၊ စားသုံးသူများ၊	၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ရှေ့ပြေးစနစ်ကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ သည်	စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူ ရေးနှင့်ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီး ဌာန	MSTRD, (ယခုသုတေ သန နှင့်တီထွင် ဆန်းသစ်မှု ဦးစီး ဌာန)၊ စီးပွား/ ကူးသန်း	၃၀၀ ၀၀၀

	၁. ၅. ၃ အဖွဲ့ဝင်များ တိုးတက်စေရန်အတွက် ကဏ္ဍအလိုက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ကုန်စည်စီးဆင်းမှုကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ခြေရာကောက်နိုင်ရန်အတွက် ထုတ်လုပ်သူများ၊ ကုန်သည်များနှင့် ကုန်ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများ ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ပုံဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကုန်သည်များအားမှတ်ပုံတင်ခြင်းပြုလုပ်သွားရန်။	၃	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ကုန်သည်များ၊ ထုတ်လုပ်သူများ ၊ စားသုံးသူများ၊	ကဏ္ဍအလိုက် အဖွဲ့အစည်းများ အနက်မှ ၆၀%အဖွဲ့ဝင်များတိုးချဲ့ကာ လိုက်နာရမည့် စည်းမျဉ်းများကို ချမှတ်ရန်	UMFCCI	ကဏ္ဍအလိုက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ DRI	၁၀ ၀၀၀	ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန
	၁. ၅. ၄ အခြေခံနောက်ကြောင်းပြန် ခြေရာကောက်စနစ်အတွက် လိုအပ်ချက်များ (ဥပမာ- ထောက်ပံ့မှုတွင်းဆက်အတွင်းရှိ ချိတ်ဆက်မှုတိုင်း၌ ၎င်း၏ သမိုင်းကြောင်းကို ရှင်းလင်းချက်နှင့်မှတ်တမ်းတစ်စုစီထားရှိရန်)နှင့် ပတ်သက်သည့် အသိပညာပေးမှုနှင့် အလေ့အကျင့်များကို ဥပမာပေးမှုနှင့် အမေရိကန် ဈေးကွက်များသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ရန်အတွက် ခြေရာကောက်စနစ်ကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအပေါ်တွင်အဓိကထား၍ တည်ဆောက်သွားရန်။	၃	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ကုန်သည်များ၊ ထုတ်လုပ်သူများ ၊ စားသုံးသူများ၊	လူထုအများပိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နှစ်စဉ်ပွဲများ နှစ်ခုကျင်းပရန်	စီးပွား / ကူးသန်းဝန်ကြီး ဌာန	MSTRD(ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီး ဌာန)	၄၀ ၀၀၀	ITC

မဟာဗျူဟာဦးတည်ချက် (၂) - ကုန်ထုတ်လုပ်သူများနှင့် စားသုံးသူများအကြား ပွင့်လင်းမြင်သာ၍ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် ကုန်သွယ်မှု အထောက်အကူပြုသည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းမူဘောင်ကို အဆင့်မြှင့်တင်၍ ကုန်သွယ်မှုပြည့်ဝစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်								
လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာဦးတည်ချက်	ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ	ဦးစားပေး ၁- မြင့် ၂- လတ် ၃- နိမ့်	အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ	ဦးတည်သော အတိုင်းအတာ	ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည့် အဖွဲ့အစည်း	အထောက်အကူပေးမည့်ဌာန/အဖွဲ့အစည်း	လက်ရှိစီမံကိန်းများနှင့်ရရှိလာနိုင်ချေရှိသည့်အထောက်အပံ့များ	ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် (အမေရိကန်ဒေါ်လာ)
၂.၁ ဈေးကွက် လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီခေတ်မီစမ်းသပ်မှုများကို ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ဓာတ်ခွဲခန်းများရှိ ကိရိယာများကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန်	၂.၁.၁ ဆက်စပ်နေသော အစိုးရဓာတ်ခွဲခန်းများကဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ကူညီပံ့ပိုးပေးမည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ကို အသေးစိတ်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲနိုင်ရန်အတွက်နိုင်ငံတကာနည်းပညာဆိုင်ရာမိတ်ဖက်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေး ကူညီပေးရန်နှင့် အသုံးပြုမည့်ကိရိယာများနှင့်လိုအပ်သည့်သွင်းအားစုများစာရင်းကိုလည်းအသေးစိတ်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲထားရန်။	၁	အစိုးရ/ ပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ	၈၀%သော ဓာတ်ခွဲခန်းများတွင်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို အသေးစိတ်ရေးဆွဲထားရန်	MSTRD (ယခုသူထေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	စီမံ/စီးပွားဝန်ကြီးဌာန** သီးခြားဓာတ်ခွဲခန်းများ	IITC	၂၀၀ ၀၀၀
	၂.၁.၂ လုပ်ဆောင်မှုများထပ်နေခြင်းကိုလျော့ချနိုင်ရန်အတွက်ဓာတ်ခွဲခန်းများကသီးခြားစမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုများကို ပံ့ပိုးလုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ရေးမက်လုံးများပေးရန်နှင့် ကူညီ ထောက်ပံ့ပေးရန်။ (၎င်းကပြုတင်တစ်ပေါက်စနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် လွယ်ကူစေမည်ဖြစ်သည်) စံချိန်စံညွှန်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း နည်းပညာ	၂	အစိုးရ/ ပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ/ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ၊ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ။	၈၀%သော ဓာတ်ခွဲခန်းများတွင်ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှုရှိစေရန်	DRI (သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာပိုင်းကော်မတီ)	သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ/ ဓာတ်ခွဲခန်းများ		၁၀ ၀၀၀

	ဆိုင်ရာ ကော်မတီများသည် ထောက်ခံထားသည့် စမ်းသပ်မှုနည်းစနစ်များကို စစ်ဆေးသွားရမည်ဖြစ်ပြီး ဦးဆောင်ဓာတ်ခွဲခန်းများက သီးခြားစမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုများကို အဓိက ဦးတည်ထားသော ကဏ္ဍများ/ ဈေးကွက်များအတွက် လုပ်ဆောင်သွားရန်(ဥပမာ-PTAC ကို ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာဓာတ်ခွဲခန်းအဖြစ်လည်းကောင်း၊ FDAနှင့် အခြားဓာတ်ခွဲခန်းများကို အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံရေးအတွက် လည်းကောင်း စသည်ဖြင့် သတ်မှတ်ရန်)	၀	အစိုးရ/ပုဂ္ဂလိကဓာတ်ခွဲခန်းများ။	လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီး သောဓာတ်ခွဲခန်းများတွင်အဆင့်မြင့်ကိရိယာအနည်းငယ်သာ ရှိခြင်း	စီမံ/စီးပွားဝန်ကြီးဌာန**	သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ	UNIDO ဂျာမန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့အစည်း၊ IS,PTB	၂၀၀၀ ၀၀၀
	၂.၁.၂ အစိုးရဓာတ်ခွဲခန်းများ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် အညီစမ်းသပ်စစ်ဆေးသည့် ကိရိယာများအား အဆင့်မြင့်တင်နိုင်ရန် ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ နည်းပညာ/ ငွေကြေးဆိုင်ရာ မိတ်ဖက်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို တိုးမြှင့်သွားရန်၊ စံချိန်စံညွှန်းကော်မတီနှင့် အစိုးရဓာတ်ခွဲခန်းအသီးသီးက လိုအပ်ချက်များကို စာရင်းပြုစု၍ အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာန(ယခု စီမံ/ဘဏ္ဍာဝန်ကြီး ဌာနလက်အောက်ရှိ)သို့ ပေးပို့ရမည်။	၀	အစိုးရဓာတ်ခွဲခန်းများ	အစိုးရဓာတ်ခွဲခန်းများ၏ဘဏ္ဍာငွေလိုအပ်ချက်၏၆၅%မှ၈၀%	ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန*	သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ		၁၀၀၀၀၀၀၀

	များပြစ်လာစေရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများအား လိုအပ်သော ဘဏ္ဍာငွေများကို ခွဲဝေ ချထားပေးရန်။		၁	၂. ၁. ၅ ဓာတ်ခွဲခန်းများအား အမှန်တကယ် ကုန်ကျစရိတ်အတိုင်း ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ အတွက်အကြေးငွေ ကောက်ခံခွင့်နှင့် ကောက်ခံရရှိသော အခွန်ငွေများကို ထိန်းသိမ်းခွင့်ပြုရန်၊ ထိရောက်သော ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ရရှိစေရန်အတွက်ကျန်ရှိနေသော ရင်းမြစ်ကွက်လပ်များကို မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရမှ ပြည့်တင်းပေးရန်။	
ကိုဗစ်-၁၉ ဦးဆောင် ဝန်ကြီးဌာနမှ ထောက်ပံ့ပေးရန်	လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရန်အစီအစဉ်ရှိသော ဓာတ်ခွဲခန်းများ သည်ကုန်ကျစရိတ်နှင့်အသုံးစရိတ်ပေါ်အခြေခံ၍ ၎င်းတို့ကောက်ခံမည့် အကြေးငွေကို ချိန်ညှိကောက်ခံနိုင်သည်။	အစိုးရဓာတ်ခွဲခန်းများ	၁	၂. ၁. ၅ ဓာတ်ခွဲခန်းများအား အမှန်တကယ် ကုန်ကျစရိတ်အတိုင်း ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ အတွက်အကြေးငွေ ကောက်ခံခွင့်နှင့် ကောက်ခံရရှိသော အခွန်ငွေများကို ထိန်းသိမ်းခွင့်ပြုရန်၊ ထိရောက်သော ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ရရှိစေရန်အတွက်ကျန်ရှိနေသော ရင်းမြစ်ကွက်လပ်များကို မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရမှ ပြည့်တင်းပေးရန်။	
ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန*	စံချိန်စံညွှန်းကော်မတီ၊ စီမံ/စီးပွား ဝန်ကြီးဌာန** သက်ဆိုင်ရာ ဓာတ်ခွဲခန်းများ	ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု နှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန	၁	၂. ၁. ၆ နိုင်ငံတကာစမ်းသပ်ဓာတ်ခွဲခန်းများ ဘဏ္ဍာငွေမှ စမ်းသပ်စစ်ဆေးသည့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများနှင့် ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းများမှ တဆင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးသည့် ကိရိယာများကို ရရှိနိုင်စေရန်အတွက် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေး တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်သွားရန်။	
ITC	ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ကော်မရှင်၊ ဓာတ်ခွဲခန်းများ	ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု နှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန	၁	၂. ၁. ၆ နိုင်ငံတကာစမ်းသပ်ဓာတ်ခွဲခန်းများ ဘဏ္ဍာငွေမှ စမ်းသပ်စစ်ဆေးသည့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများနှင့် ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းများမှ တဆင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးသည့် ကိရိယာများကို ရရှိနိုင်စေရန်အတွက် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေး တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်သွားရန်။	

၂.၂ ဓာတ်ခွဲခန်း ပညာရှင်များ၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ထိန်းသိမ်းတည်ဆောက်ပေးရန်	၂.၂.၁ အခြားသော အမျိုးသားဓာတ်ခွဲခန်း ပညာရှင်များအား စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ရေးပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့် နိုင်ငံတကာအဆင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးထားသည့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်အဖွဲ့တစ်ခုကိုတည်ထောင်၊ ထိန်းသိမ်း၍ စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်သွားရန်၊ စီမံ/စီးပွားဝန်ကြီးဌာနနှင့်ပူးပေါင်း၍ နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ လေ့ကျင့်သင်ကြားထားသော သင်တန်းဆရာများ ဖြစ်စေရေး စတင်ဆောင်ရွက်သွားရန်။	၂	အစိုးရ/ပုဂ္ဂလိကဓာတ်ခွဲခန်း ပညာရှင်များ၊	သင်တန်းဆရာများအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ခေတ်နှင့်လျော်ညီအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	DRI (စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာ ကော်မတီ)	စီမံ/စီးပွားဝန်ကြီးဌာန** သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ/ပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ	ITC	၂၀ ၀၀၀
၂.၂.၂ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသည့် ဓာတ်ခွဲခန်းမှပညာရှင်များ၏ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် စွမ်းရည်ကို ပုံမှန်စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ရေးသင်တန်းများ၊ လက်တွေ့လေ့လာသည့်သင်တန်းများနှင့် ပုံမှန်ကျွမ်းကျင်မှုစွမ်းရည်စစ်ဆေးခြင်းများမှ တဆင့် မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအပြင် ဒေသတွင်းနှင့်နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများမှ ထောက်ပံ့ပေးသည့် သက်ဆိုင်သည့်သင်တန်းများသို့လည်း စေလွှတ် ပေးသွားရန်။	၀	ဓာတ်ခွဲခန်းပညာရှင်များ	ဓာတ်ခွဲခန်း ပညာရှင် ၈၀% ကိုကျွမ်းကျင်မှု အဆင့်မြှင့်တင်ပေးရန်	DRI (စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာ ကော်မတီ)	သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ	PTB	၂၀၀ ၀၀၀	
၂.၂.၃ အသစ်ဖွဲ့စည်းထားသည့် တက္ကသိုလ်မှ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးလိုက်သော ကျွမ်းကျင်သူများအတွက် Diploma ရရှိစေရန်	၂	အစိုးရ/ပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်း ပညာရှင်များ၊	သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန်	ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန	DRI (စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာ ကော်မတီ)	၀၀ ၀၀၀		

သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် လုပ်ငန်းခွင် လက်တွေ့ သင်ကြားခြင်းကိုပါ မယူမနေရ ဘာသာရပ် အနေဖြင့် ထည့်သွင်းသွားရန်။	၂	အစိုးရပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့များ	ဓာတ်ခွဲခန်းများ မှ အနည်းဆုံး (၅)ခုကို တရားဝင်အသိအမှတ် ပြုလက်မှတ် ရရှိစေရန်	MSTRD(ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ ပုဂ္ဂလိကဓာတ်ခွဲခန်းများ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့များ	UNIDO	၅၀၀ ၀၀၀
၂.၂.၅ နိုင်ငံတကာအလေ့အထကောင်းများ နှင့်အညီ စမ်းသပ်စစ်ဆေးနိုင်ရန်အတွက် ISO,IEC17025 လက်မှတ်ရ စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်အဖွဲ့များနှင့် IEC 17020 လက်မှတ်ရ ဓာတ်ခွဲခန်းများကို စံချိန်စံညွှန်းဥပဒေနှင့်အညီ တည်ထောင်သွားရန်။	၂	အစိုးရပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့များ	ဓာတ်ခွဲခန်းများ မှ အနည်းဆုံး (၅)ခုကို တရားဝင်အသိအမှတ် ပြုလက်မှတ်ရရှိစေရန်	MSTRD (ယခုသုတေသန နှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ ပုဂ္ဂလိကဓာတ်ခွဲခန်းများ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့များ		၂၀၀ ၀၀၀
၂.၂.၆ နောက်ဆုံး တီထွင်မှုနှင့် အစပျိုးဆောင်ရွက်မှုများနှင့် လိုက်လျောညီထွေဆောင်ရွက်နိုင်ရန် International Laboratory Accreditation Cooperation ကဲ့သို့သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဓာတ်ခွဲခန်းကွန်ရက်များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို တိုးမြှင့် သွားရန်။	၃	အစိုးရပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ	MSTRD(DRI) သည်နိုင်ငံ တကာကွန်ရက် (၂)ခုတွင် မှတ်ပုံတင်ထားပြီး ဖြစ်ရန်။	MSTRD(ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ ပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ		၂၀ ၀၀၀

၂. ၃ ဓာတ်ခွဲခန်းများတွင် အရည်အသွေးမြင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို ပေးနိုင်ရန် ကောင်းမွန်စွာ တိုင်းတာဆောင်ရွက်နိုင်သည့်ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားပြီး စစ်ဆေးနိုင်သည့် နည်းစနစ်များနှင့် လည်းပြည့်စုံကြောင်း အာမခံချက်ပေးနိုင်ရန်	၂. ၃. ၁ မကြာမီက MSTRD(DRI) ကို အသစ်ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် တိကျစွာ တိုင်းတာမှု ဥပဒေအသစ်များကို အတည်ပြုခြင်းတို့နှင့်အညီ သုံးစွဲသူများအတွက် ကိုက်ညီစစ်ဆေးခြင်းကို စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန်၊ အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ရ ဓာတ်ခွဲခန်းများ တည်ထောင်ခြင်းကို ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်နှင့် ၎င်း၏ လိုအပ်သော တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သော ရင်းမြစ်များ ရှိစေရန်။	၀	အစိုးရပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ၊	ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ဆောင်ရွက်သွားရန်	ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန*	စီမံ/စီးပွား ဝန်ကြီးဌာန**	
၂. ၃. ၂ အာမခံချက်ပေးနိုင်ရန်	၂. ၃. ၂ ဓာတ်ခွဲခန်းများအား ၎င်းတို့၏ စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုနည်းစနစ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များ ကောက်ယူခြင်း၊ စိစစ်ခြင်းနှင့် အကြံပြု ချက်များပေးနိုင်သည့် နည်းပညာရှင်များပါဝင်သော လုပ်ငန်းအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ တည်ထောင်ရန်နှင့်အကြံပြုချက်များသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုမှုအတွက် လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီစေရန်။	၃	အစိုးရပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ၊	လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	အစိုးရဓာတ်ခွဲခန်းများ	၂၀ ၀၀၀
	၂. ၃. ၃ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ သင်တန်းကျောင်းများတွင် ဓာတ်ခွဲခန်းကိရိယာ ပစ္စည်းများကို ထိန်းသိမ်းပြင်ဆင်နိုင်သည့် နည်းပညာရှင်များကို ပိုမိုမွေးထုတ်ပေးသွားရန်။	၂	အစိုးရပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ၊	တစ်နှစ်လျှင်နည်းပညာဆိုင်ရာ ဘွဲ့ရသည့် ကိုမွေးထုတ်	ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန	သက်မွေးပညာ သင်ကျောင်းများ၊ ဓာတ်ခွဲခန်းများ	၁၀၀ ၀၀၀

၂. ၄ အရင်းအမြစ် များကို စုဆောင်းထားရှိရန်နှင့် စမ်း သပ်မှုများကို နှိုင်းယှဉ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဓာတ်ခွဲခန်းကွန်ရက်တစ်ခုကို တည်ထောင်သွားရန်	သင်တန်းများတွင် နည်းပညာအသစ်များကို သင်ကြားပေးရန်ခေတ်မီစမ်းသပ်စစ်ဆေးသည့် ကိရိယာများကို အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် နည်းပညာအသစ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် သင်တန်းများပေးနိုင်ရန် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန်။	၂	အစိုးရပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ။	ပေးနိုင်ရန် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကိုအဆင့်မြှင့်တင်ရန်	MSTRD(ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ။	PTB	၁၀၀ ၀၀၀
၂. ၄ အရင်းအမြစ် များကို စုဆောင်းထားရှိရန်နှင့် စမ်း သပ်မှုများကို နှိုင်းယှဉ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဓာတ်ခွဲခန်းများအတွက် ဓာတ်ခွဲခန်းများ၊ ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများ၊ ဖက်စပ်သင်တန်းများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းတစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်။ လက်ရှိအတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် အခြေတည်၍ (ဥပမာ- FDA, NAL,NHL,OHတို့အကြား MSTRD (DRI)က ရေနမူနာ စစ်ဆေးစမ်းသပ်ခြင်းနှင့် ထုထည်နှင့် အလေးချိန် ကိုက်ညီခြင်း) ဓာတ်ခွဲခန်းများအချင်းချင်း ပူးပေါင်း စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်းများကို လုပ်ဆောင်သွားရန်။ အောင်မြင်သည့် ရှေ့ပြေးစမ်းသပ်မှုအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ဓာတ်ခွဲခန်းများအကြား ပုံမှန်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ်များနှင့် ရေရှည်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အတည်ပြုနိုင်ရန် နားလည်မှုစာချွန်လွှာ ရေးထိုးဆောင်ရွက်သွားရန်။	၂. ၄. ၁ ရွေးချယ်ထားသော ဓာတ်ခွဲခန်းများအတွက် ချိတ်ဆက်၍ စုပေါင်းသင်တန်းများ၊ ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများ၊ ဖက်စပ်သင်တန်းများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းတစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်။ လက်ရှိအတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် အခြေတည်၍ (ဥပမာ- FDA, NAL,NHL,OHတို့အကြား MSTRD (DRI)က ရေနမူနာ စစ်ဆေးစမ်းသပ်ခြင်းနှင့် ထုထည်နှင့် အလေးချိန် ကိုက်ညီခြင်း) ဓာတ်ခွဲခန်းများအချင်းချင်း ပူးပေါင်း စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်းများကို လုပ်ဆောင်သွားရန်။ အောင်မြင်သည့် ရှေ့ပြေးစမ်းသပ်မှုအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ဓာတ်ခွဲခန်းများအကြား ပုံမှန်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ်များနှင့် ရေရှည်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အတည်ပြုနိုင်ရန် နားလည်မှုစာချွန်လွှာ ရေးထိုးဆောင်ရွက်သွားရန်။	၂	အစိုးရပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ။	ပေးနိုင်ရန် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကိုအဆင့်မြှင့်တင်ရန်	MSTRD(ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ။	PTB	၁၀၀ ၀၀၀

	၂.၄.၂ ဓာတ်ခွဲခန်းသုံးပစ္စည်းများ (စမ်းသပ်ဖန်ပြန်များ၊ ဓာတုပစ္စည်းများ စသည်ဖြင့်) ကို ဖက်စပ်၍ တင်သွင်းရန် အုပ်စုလိုက်ဝယ်ယူသည့်စနစ်ကို ထူထောင်ရန်နှင့် ဓာတ်ခွဲခန်းများကွန်ရက်/အုပ်စုတစ်ခုအတွက် ပုဂ္ဂလိက ဓာတုပစ္စည်း ဖြန့်ဖြူးသူများ ပေါ်ပေါက်လာစေရေးကူညီ ထောက်ပံ့ပေးရန်။	၁	အစိုးရပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ။	ဓာတ်ခွဲခန်းများ၏ ထက်ဝက် သည်အုပ်စုလိုက် မှာယူခြင်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်	MSTRD(ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာန များ၊ ပုဂ္ဂလိက အစိုးရ ဓာတ်ခွဲခန်းများ ၊ UMFCCI အသင်းအဖွဲ့ များ	၅ ၀၀၀
	၂.၄.၃ လိုအပ်သော စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်နှင့် သင့်တော်သော နှုန်းထား (ဥပမာ-အကြေးငွေများ)ကို ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အာဆီယံအတွင်းရှိ အသိအမှတ်ပြုထားရသည့် ဓာတ်ခွဲခန်း ကွန်ယက် တစ်ခုနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားရန်။	၃	အစိုးရပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ။	ဒေသတွင်း ဓာတ်ခွဲခန်း ကွန်ရက်များနှင့် သဘောတူစာ ချုပ်လက်မှတ် ရေးထိုးသွားရန်	MSTRD(ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာန များ၊ ပုဂ္ဂလိက အစိုးရ ဓာတ်ခွဲခန်းများ ၊ UMFCCI အသင်းအဖွဲ့ များ	၁၀ ၀၀၀
၂.၅ နယ်စပ် ကုန်သွယ်ရေး စခန်းများနှင့် အဓိကဝေးလံ သောဒေသများတွင် စစ်ဆေးစမ်းသပ်ခြင်း လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အတွက် တိုးချဲ့	၂.၅.၁ သင့်လျော်သော အခြေအနေတွင် အရည်အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် ရုံးချုပ်သို့ စာရင်းဇယား အချက်အလက်များကို ပေးပို့နိုင်ရန်အတွက် နယ်စပ် ကုန်သွယ်ရေးစခန်းများရှိ လျှပ်စစ်မီး၊ ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဓာတ်ခွဲခန်းအခြေခံ အဆောက်အအုံများကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန် လုပ်ငန်းစီမံချက်တစ်ခုကို ရေးဆွဲသွားနိုင်ရန် အတွက်	၁	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ ၊	နယ်စပ်ကုန် သွယ်ရေးစခန်း များ၏ ၇၀ % ကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန်	အကောက်ခွန် ဦးစီးဌာန။	စီးပွား/ ကူးသန်း စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနနှင့် အခြားဆက်စပ် ဝန်ကြီးဌာနများ။	၁ ၀၀၀ ၀၀၀

လုပ်ဆောင်သွားရန်	ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန (စီးပွား/ ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန) နှင့် ဆွေးနွေးဆောင်ရွက်သွားရန်။	၁	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ၊ စားသုံးသူများ	နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးစခန်းများအားလုံးတွင် အမြန်စမ်းသပ်စစ်ဆေးနိုင်သည့် ကိရိယာများထားရှိရန်	အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန။	စီးပွား/ ကူးသန်းစိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်ရန်။	၂၀၀ ၀၀၀
၂. ၆ စားသုံးသူအကာအကွယ်	၂. ၅. ၂ စမ်းသပ်စစ်ဆေးသည့် ကိရိယာများကို လျင်မြန်ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်နှင့် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး စခန်းများတွင် ရောဂါပိုးမွှားများ ဝင်ရောက်နိုင်မှုကို ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် စနစ်ကို ထူထောင်ရန် သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာဝန်ကြီးဌာန(ယူဥပညာရေးဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်တွင်ရှိ)၊ စီးပွား/ ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်/ မွေး/ ဆည်ဝန်ကြီးဌာနနှင့် အခြား ဆက်စပ်ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရန်။	၁	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ စားသုံးသူများ	ဒေသတစ်ခုလျှင်ရွှေ့ပြောင်းဓာတ်ခွဲခန်းတစ်ခုနှုန်း ထားရှိရန်	MSTRD(ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	စီးပွား/ ကူးသန်းစိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်ရန်။	၂ ၄၀၀ ၀၀၀
၂. ၆ စားသုံးသူအကာအကွယ်	၂. ၆. ၁ ဈေးကွက်စောင့်ကြည့် ထိန်းချုပ်ခြင်းကို ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် စီးပွား/	၁	စားသုံးသူများ	သုံးလတစ်ကြိမ် အစည်းအဝေး	FDA	စီးပွား/ ကူးသန်း UMFCCI	၅ ၀၀၀

ပေးရေးအတွက် ထုတ်ကုန်များ အားစောင့်ကြည့် လေ့လာသည့် အစီအစဉ်များကို ထိရောက်မှုရှိ အောင် တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက်ရန်	ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ စားသုံးသူရေးရာ ဦးစီးဌာနနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ FDA တို့၏ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို တိုးမြှင့် သွားရန်နှင့် မကြာမီ ရေးဆွဲအကောင်အထည် ဖော်မည့် စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေး ဥပဒေကို အခြေခံ၍ စားသုံးသူအကာအကွယ် ပေးရေးကို တိုးတက်ဆောင်ရွက်သွားရန်။	J	စားသုံးသူများ	ကျင်းပရန်	MSTRD(ယခုသုတေ သနနှင့် တီထွင်ဆန်း သစ်မှု ဦးစီး ဌာန)	ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန* စီမံ/စီးပွား ဝန်ကြီးဌာန** စီးပွား/ ကူးသန်း FDA	၅၀၀ ၀၀၀	ITC
၂. ၆. ၂ ဘေးအန္တရာယ်ရှိမှုများအား စစ်ဆေးခြင်း၊ စေနိုင်သည့်ကုန်စည်များနှင့်ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း များမှအကာအကွယ်ပေးရန် စားသုံးသူအကာ အကွယ်ပေးရေးအေဂျင်စီ (ခိုင်မာသော FDAနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍) အတွက်စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ ကို အတည်ပြု ပြဌာန်းသွားရန်နှင့် ပြည့်စုံ လုံလောက်သော ရင်းမြစ်များဖြင့် ဥပဒေကို တရားဝင်ဖြစ်စေရန်/ ဆောင်ရွက်သွားရန်။	၂. ၆. ၃ ဘေးအန္တရာယ်ရှိမှုများအား စစ်ဆေးခြင်း၊ HACCPနှင့် သွင်းကုန်ပစ္စည်းများ အပေါ် စစ်ဆေးခြင်းများအတွက် စစ်ဆေးရေးမှူး များအား လေ့ကျင့်ပေးသွားရန်နှင့် အစားအစာ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ စစ်ဆေးရေးမှူးများ၏ စစ်ဆေးနိုင်မှုစွမ်းရည်ကိုလည်း မြှင့်တင်ပေးရန်။							

	၂. ၆. ၄ အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ များတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော စားသုံးသူ အကာအကွယ်ပေးရေး အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်ရန်။	၂	စားသုံးသူများ	စံချိန်စံညွှန်း ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သော စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေးအဖွဲ့အစည်း	စီးပွား/ ကူးသန်း	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန UMFCCI၊ အသင်းအဖွဲ့များ	ITC	၂ ၀၀၀
၂. ၆. ၅ အရည်အသွေးမြင့် ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများအား ထုတ်လုပ်နေသည့် ကုမ္ပဏီများအား မှတ်တမ်းတင်နိုင်ရန်အတွက် အမျိုးသား အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အထိမ်းအမှတ်ဆု (National Quality Mark) (စံချိန်စံညွှန်းတစ်ခုဖြင့် ထောက်ပံ့မှုပြု၍) ကို တိုးမြှင့် ဖော်ဆောင်သွားရန် ဆုနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမရှိ စစ်ဆေးရန်အတွက် လုပ်ငန်းအဖွဲ့တွင် FDA၊ စားသုံးသူ အကာအကွယ်ပေးရေးအဖွဲ့၊ စီးပွား/ ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာနနှင့် UMFCCI တို့ကို ပါဝင်ဖွဲ့စည်းရန်၊ အရည်အသွေးကိုက်ညီမှုရှိမရှိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း၊ ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် စံနှုန်းကိုက်ညီမှုအကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲလုပ်ဆောင်သွားရန်။	၃	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ	အရည်အသွေးဆိုင်ရာအထိမ်းအမှတ်ဆု ဖော်ဆောင်ရန်	အမျိုးသားစံချိန်စံညွှန်းများဆိုင်ရာကော်မတီ	ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာန FD A, စီးပွား/ ကူးသန်း စားသုံးသူ အကာအကွယ်ပေးရေးအဖွဲ့၊ UMFCCI		၂၀၀ ၀၀၀	

	၂. ၆. ၆ တိရစ္ဆာန်ဆေးကုသရေးလုပ်ငန်း/ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးထိန်းချုပ်သည့် စနစ်များကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်နိုင်ရန် OIE ၏ အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ခြင်းစနစ် (PVS) ကို အသုံးပြုရန်နှင့် ၎င်းစနစ်ကို ခိုင်မာအားကောင်းလာစေရန်အတွက် ကူညီထောက်ပံ့ပေးသွားရန်။	၀	စားသုံးသူများ	အကဲဖြတ်မှုပြီး ပြည့်စုံစေရန်၊ တိရစ္ဆာန်ဆေးကုသမှုလုပ်ငန်းစွမ်းရည်တိုးတက်စေရန်	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန	သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန*	ITC	၀၀၀ ၀၀၀
၂. ၇ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပင်နှင့် ပိုးမွှား ရောဂါ ကင်းရှင်းရေး (SPS) စနစ်ကို တည်ဆောက်သွားရန်	၂. ၇. ၀ အစားအစာထိန်းချုပ်ရေးစနစ် (အပင်နှင့် ပိုးမွှား ကင်းရှင်းရေး PCE tools ၏ အားသာချက်၊ အားနည်းချက်များအပါအဝင်) ကို သေချာစွာအကဲဖြတ်မှုအပေါ် အခြေခံ၍ ရှင်းလင်း၍ ကြားကြောင်းညီညွတ်သော မူဘောင်တစ်ခုကို တည်ထောင်ရန်အတွက် အမျိုးသားအစားအစာဆိုင်ရာဥပဒေကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်၍ ခေတ်မီအောင် ပြုလုပ်သွား ရန်။	၀	စားသုံးသူများ။	အကဲဖြတ်မှုပြီး ပြည့်စုံစေရန် အစားအစာဆိုင်ရာဥပဒေကိုပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန်	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ UMFCCI/ အသင်းအဖွဲ့များ	ITC	၀၅၀ ၀၀၀
	၂. ၇. ၂ နည်းပညာဆိုင်ရာသင်တန်းများနှင့် ရည်ရွယ်ထားသောထောက်ပံ့မှုများမှတစ်ဆင့် အပင်နှင့် ပိုးမွှားရောဂါကင်းရှင်းရေး (SPS) အမျိုးသားအဆင့်ကော်မတီနှင့် SPS-NEP များ အားကောင်းစွာ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်။	၀	စားသုံးသူများ။	SPS ကော်မတီ ခိုင်မာအားကောင်းလာစေရန်	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ UMFCCI/ အသင်းအဖွဲ့များ		၅၀ ၀၀၀

မဟာဗျူဟာဦးတည်ချက် (၃) - လယ်သမားများ၊ ကုန်ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သူများ၊ ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ကုန်သည်များအနေဖြင့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ကျင့်စဉ်ကောင်းများကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် အရည်အသွေး ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချမှုရှိစေပြီး အရည်အသွေး၏ အရေးကြီးပုံကို အသိပညာနှင့် ဗဟုသုတပေး၍ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန်

လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာဦးတည်ချက်	ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ	ဦးစားပေးသည့်အထိန်းချုပ်မှု	အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ	ဦးတည်သော အတိုင်းအတာ	ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည့် အဖွဲ့အစည်း	အထောက်အကူပေးမည့်ဌာန/အဖွဲ့အစည်း	လက်ရှိစီမံကိန်းများနှင့် ရရှိလာနိုင် ချေရှိသည့် အထောက်အပံ့များ	ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် (အမေရိကန်ဒေါ်လာ)
၃.၁ နည်းပညာရှင်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် GAP, GAQP, GMP, ISO နှင့် HACCP အလေ့အကျင့်ကောင်းများ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် သိရှိနားလည်မှု တိုးတက်လာစေရန်။	၃.၁.၁ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ စနစ်များ ပိုမိုထိရောက်မှုရှိစေရန်အတွက် လိုအပ်သော အရည်အသွေးဆိုင်ရာနည်းပညာသင်တန်းများနှင့် အကြံပေးလုပ်ငန်းများ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများမှ အဓိကအရည်အသွေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဌာနများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို တိုးချဲ့ပေးသွားရန်၊ ယင်းသို့ တိုးချဲ့ပေးခြင်းနှင့်အတူ ထပ်ဆောင်းရင်းမြစ်များ(လူသား၊ နည်းပညာ၊ ဖွဲ့စည်းမှု) စသည့် ခွဲဝေချထားမှုကိုလည်း ရှင်းလင်းသေချာစေရန်၊ သင်တန်းနှင့်အကြံပေးလုပ်ငန်းများသည်လည်း အမျိုးသားအဆင့် အသိအမှတ်ပြုမှု ရရှိထားရန်။	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ စားသုံးသူများ။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို တိုးချဲ့ပေးရန်၊ ရင်းမြစ်များကို တိုးပွားလာစေရန်	DR (စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာကော်မတီ)	စီးပွား/ ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ တက္ကသိုလ်တိုင်း၊ ဝန်ကြီးဌာန* စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန	၂ ၀၀၀ ၀၀၀	
	၃.၁.၂ စံချိန်စံညွှန်းနှင့် စံကိုက်ညီမှုဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်မှုများ အပါအဝင် အရည်အသွေး စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ နောက်ဆုံးပေါ် ကျင့်စဉ်ကောင်းနည်းပညာရှင်များနှင့် ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ကောင်းစွာလေ့ကျင့်သင်ကြားပေးနိုင်ရန် စိုက်ပျိုး	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/	သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများကိုအဆင့်မြှင့်မြှင့်ရန်	ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန။	စီးပွား/ ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန	၅၀ ၀၀၀	

	ရေး၊ စက်မှုနှင့် ကျန်းမာရေး၊ သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ ဆိုင်ရာသင်တန်းများ၏ သင်ရိုးများကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်ရန်နှင့် အဆင့်မြင့်တင်ရန်အတွက် အရည် အသွေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ် များအကြား ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်သွားရန်။		နည်းပညာရှင် များ			ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန* စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန (စံချိန်စံညွှန်း ဆိုင်ရာကော်မ တီ)		
၃. ၁. ၃ သက်မွေးပညာသင်တန်းကျောင်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းရှင်များက ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ များအကြား ပူးပေါင်း၍ လုံလောက်သော နည်းပညာ ဆိုင်ရာ သင်တန်းများနှင့် လုပ်ငန်းခွင် လက်တွေ့သင်တန်းအသစ်များကို နိုင်ငံတော် အဆင့်ဖွင့်လှစ်ပေးသွားရန်၊ လေ့ကျင့် သင်ကြား ပေးလိုက်သော နည်းပညာရှင်အသစ်များသည် နိုင်ငံအသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်များ ရရှိစေရန်။	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်း ရှင်များ/ သွင်းကုန် လုပ်ငန်းရှင် များ/ နည်းပညာ ရှင်များ	အသစ် မွေး ထုတ် လိုက် သောနည်း ပညာ ရှင်များ ၏ ၇၅% သည် လုပ်ငန်း ခွင်လက် တွေ့ သင်တန်းများ တွင် ပါဝင် စေရန်	ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန	သက်မွေးပညာ သင်တန်း ကျောင်းများ၊ DRI(စံချိန် စံညွှန်းဆိုင်ရာ ကော်မတီ)		၁၀၀ ၀၀၀	
၃. ၁. ၄ စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်း နှင့်ကျန်းမာရေးစသည့်ဝန်ကြီးဌာနများမှ လက်ရှိ နည်းပညာရှင်များ၏ GAP, GAqP, GMP, GHP နှင့် HACCP ကျွမ်းကျင်မှုများ ကိုမြှင့်တင်နိုင်ရန်အတွက်လုပ်ငန်းခွင်လက်တွေ့ သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးနိုင်ရန် နည်းပညာ ဆိုင်ရာမိတ်ဖက်များ(ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ) နှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတိုးတက်ခိုင်မာလာစေ ရန်၊ ကျင့်စဉ်ကောင်း သင်တန်းတစ်ခုစီအတွက် သီးသန့်အစီအစဉ်များချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန်။	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်း ရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ် ငန်းရှင်များ/ နည်းပညာရှင် များ	လက်ရှိနည်း ပညာရှင်များ၏ ၇၅%သည် ကျွမ်းကျင်မှု အဆင့်မြင့်တင် ပြီးဖြစ်ရန်	MSTRD (ယခုလူတေ သနနှင့် တီထွင်ဆန်း သစ်မှု ဦးစီး ဌာန)	စီးပွား/ ကူးသန်း ဝန်ကြီးဌာန စီမံ/စီးပွား ဝန်ကြီးဌာန*	UNIDO, PTB	၃၀၀ ၀၀၀	

၃.၂ အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု၏ အရေးပါမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့်ဈေးကွက်သတင်း အချက်အလက်များကို ပံ့ပိုးပေးရန်	၃.၂.၁ ပို့ကုန်ဈေးကွက်၏ လိုအပ်ချက်များ (စံချိန်စံညွှန်းများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းများ၊ SPS) ကို ကောက်ယူခြင်းစိစစ်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်းလုပ်ငန်းများပါဝင်သည့် အရည် အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့အစည်း (QM) များ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်၊ ထိုသို့ အဖွဲ့အစည်းများမှ ဖြန့်ဝေပေးနေသော	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ နည်းပညာရှင်များ	QM အဖွဲ့အစည်းများ၏ ၇၅% သည် ကုန်သွယ်မှု သတင်းအချက်အလက် ကွန်ရက်သို့ QM ဆိုင်ရာ	စီးပွား/ ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန	UMFCCI, စီးပွား/ ကူးသန်း ၂ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေး နှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာန	ITC	၁၀၀ ၀၀၀
၃.၂ အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု၏ အရေးပါမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့်ဈေးကွက်သတင်း အချက်အလက်များကို ပံ့ပိုးပေးရန်	၃.၂.၁ ပို့ကုန်ဈေးကွက်၏ လိုအပ်ချက်များ (စံချိန်စံညွှန်းများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းများ၊ SPS) ကို ကောက်ယူခြင်းစိစစ်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်းလုပ်ငန်းများပါဝင်သည့် အရည် အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့အစည်း (QM) များ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်၊ ထိုသို့ အဖွဲ့အစည်းများမှ ဖြန့်ဝေပေးနေသော	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ	အသိအမှတ်ပြုသင်တန်းဆရာများ အားလုံးကို စစ်ဆေးရန်	စီးပွား/ ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန	UMFCCI, စီးပွား/ ကူးသန်း ၂ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေး နှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာန	ITC	၁၀၀ ၀၀၀
၃.၁.၅ ထပ်မံပေါ်ထွက်လာသည့် လိုအပ်ချက်များကို လျင်မြန်စွာ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် အရည်အသွေး နှင့် အစားအစာဘေးကင်းရေး စနစ်ဆိုင်ရာ ပြည်တွင်း ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရန်၊ အဆိုပါ အဖွဲ့တွင် လုပ်ငန်းများသန့်ရှင်းရေးဆိုင်ရာကျင့်စဉ်ကောင်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကူအညီ ပေးနိုင်သည့် ပြည်တွင်း အကြံပေးပညာရှင်များ ပါဝင်စေရန်။	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ နည်းပညာရှင်များ	အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့် ဖော်ပြခြင်း	MSTRD (ယခုသူထေသနနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	စီးပွား/ ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေး နှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာန	ITC	၁၀၀ ၀၀၀		

သတင်းအချက်အလက်များသည်စီးပွား/ကူးသန်း ဝန်ကြီးဌာန၊ UMFCCI သည်အစိုးရ -ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေ သည့်ကုန်သွယ်မှု သတင်းအချက်အလက် ကွန်ရက်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြစ်စေရန်။			သတင်းအချက် အလက်များကို ပံ့ပိုးရန်		အားကစား ဝန်ကြီးဌာန နှင့် ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်း များ		
၃.၂ နည်းပညာဆိုင်ရာ ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်များကို ကောက်ယူခြင်း၊ သိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းများအတွက် QM အဖွဲ့အစည်းများ အကြား စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းများကို ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်သည့် သတင်း အချက်အလက် ဗဟိုဌာန(Central Database) တစ်ခု ထူထောင်ရန်။	၁	ပို့ကုန်လုပ်ငန်း ရှင်များ/ သွင်းကုန် လုပ်ငန်းရှင် များ	သတင်းအချက် အလက် စုဆောင်းသည့် ဌာနထူထောင် ချိပုံမှန် အချိန်နှင့် တပြေးညီ သတင်းများရရှိ အောင်ဆောင် ရွက်ရန်	DRI (WTO- NEP)	စီးပွား/ ကူးသန်း ဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေး နှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာန	ITC	၃၀ ၀၀၀
၃.၂.၃ လုပ်ငန်းများသို့ QM ဆိုင်ရာ သတင်း အချက်အလက်များကို ကောက်ယူခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းများ ပြုလုပ်ရာတွင် နည်းပညာ အသစ်များ (ရေဒီယို၊ ဆဲလ်ဖုန်း၊ အင်တာနက် စသည်) တို့ကို အသုံးပြုရန်။	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်း ရှင်များ/ သွင်းကုန် လုပ်ငန်း ရှင် များ	တစ်ပတ်လျှင် QM နှင့် ပတ်သက်သော သတင်းတစ်ခု နှင့် နှစ်ခုကြား ဖြန့်ဖြူးရန်	စီးပွား/ ကူး သန်း ၊	UMFCCI, DRI, စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေး နှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာန	ITC	၂၅ ၀၀၀
၃.၂.၄ ကုန်သွယ်မှုကို ထိခိုက်စေနိုင်သော	၁	ပို့ကုန်လုပ်ငန်း	နည်းပညာဆိုင်	MSTRD(	UMFCCI,	ITC	၁၀၀ ၀၀၀

၃.၃ ပို့ကုန် ပစ္စည်းများ အတွက် GAP, GAQP, GMP, GHP, HACCP စနစ်များကို လက်ခံ ကျင့်သုံးရေး	နည်းဥပဒေအသစ်များကို (National Enquiry Point)မှဆန်းစစ်၍ ပြန်လည်ပြင်ဆင် ဖြန့်ဝေသွားရန်၊ ပို့ကုန် လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေအသစ် များကို အစဉ်အမြဲသိရှိနေစေရန်နှင့် တင်သွင်း သောနိုင်ငံကုန်ပစ္စည်း ပို့ကုန်များကို ရုတ်တရက် ငြင်းပယ်ခြင်း မခံရစေရန် စီးပွား/ကူးသန်း ဝန်ကြီးဌာန (မြန်မာကုန်သွယ်မှုနှင့်တင်ပို့ရေးအဖွဲ့၊ UMFCCI နှင့် DRI တို့ ပူးပေါင်း၍ နည်း စနစ်တစ်ခုကို ဖော်ဆောင်သွားရန်။	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်း ရှင်များ/ သွင်းကုန် လုပ်ငန်း ရှင်များ	ရာလိုအပ် ချက်များ ပြောင်းလဲမှု ကိုလေ့လာ ဆန်းစစ်ရန်နှင့် အစီရင်ခံ တင်ပြရန်	ယခုသုတေ သနနှင့် တီထွင်ဆန်း သစ်မှု ဦးစီး ဌာန)	DRI, စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေး နှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာန	ITC	၂၀ ၀၀၀	
၃.၃ ပို့ကုန် ပစ္စည်းများ အတွက် GAP, GAQP, GMP, GHP, HACCP စနစ်များကို လက်ခံ ကျင့်သုံးရေး	၃.၃.၁ လုပ်ငန်းများ (ပို့ကုန်/သွင်းကုန်) တစ်ခုချင်းစီကို သင်တန်းများပေး၍ ကူညီ သွားရန်နှင့် အရည်အသွေးကိုအခြေခံ၍ တရား ဝင်ရောင်းဝယ် ဖောက်တားနိုင်ရန် တရားဝင် ကန့်ထိကိတ်ပုံစံများ အသုံးပြုခြင်းကို ရှင်းလင်း ဖော်ပြနိုင်ရေးအတွက် ကူညီပေးရန်။ ၃.၃.၂ အလေ့အထကောင်းများကို သိရှိ ကျင့်သုံးနေသော လုပ်ငန်းအရေအတွက်များလာ	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်း ရှင်များ/ သွင်းကုန် လုပ်ငန်း ရှင်များ	လုပ်ငန်းများ အား တစ်နှစ် လျှင် ၂ ကြိမ် သင်တန်း ပေးရန်	MoC	UMFCCI	ITC	၃၀ ၀၀၀	
		၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်း ရှင်များ/ သွင်းကုန် လုပ်ငန်း ရှင်များ	ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍကို	UMFCCI	MSTRD (ယခုသုတေ သနနှင့် တီထွင်ဆန်း သစ်မှု ဦးစီး ဌာန)	MSTRD, စီးပွား/ကူးသန်း စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေး နှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာန	UNIDO, PTB	၂၀၀ ၀၀၀

တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်ရန်	အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ (ဗဟိုသင်တန်းကျောင်းနှင့် လုပ်ငန်းအတွင်းသင်တန်း) များအတွက် ပုံမှန်အကြံပေး လုပ်ငန်းများ တည်ထောင်သွားရန်။	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ	သုံးလတစ်ကြိမ်သင်တန်းပေးရန်	သမဝါယမဝန်ကြီးဌာန(ယခု သမဝါယမစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်တွင် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားပါမည်)	သမဝါယမဝန်ကြီးဌာန(ယခု သမဝါယမစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်တွင် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားပါမည်)	သန့်နှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာန	၁၀၀ ၀၀၀
၂.၂.၂ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ၏ အရေးကြီးပုံနှင့် ဖွဲ့စည်းမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကိုဖြန့်ဖြူးရာတွင် သမဝါယမလုပ်ငန်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ထိုးမြှင့်သွားရန်။	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ	NES ၏ ဦးစားပေးကဏ္ဍတစ်ခုလျှင် စုပေါင်းလယ်ယာ တစ်ခုမှ ငါးခုကြား ဆောင်ရွက်ရန်	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန	သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ/ အသင်းအဖွဲ့များ/UMFCCI	၁၀၀ ၀၀၀	၁၀၀ ၀၀၀	
၂.၄ ရည်ရွယ်ထားသည့်	၂.၄.၁ သင်တန်းများနှင့် အထူးအသိအမှတ်ပြုထားသော သင်တန်းဆရာများ/ အကြံပေး	၃	ထုတ်လုပ်သူများ ပို့ကုန်လုပ်ငန်း	လုပ်ငန်း ၅၀၀ တွင်ထောက်ပံ့	UMFCCI	စီးပွား/ ကူးသန်း	၅၀ ၀၀၀	၅၀ ၀၀၀

ဈေးကွက်၏ အရည်အသွေး ဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် လုပ်ငန်းများအား ကောင်းမွန်စွာ ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် စွမ်းရည်များတည်ဆောက်ပေးရန်	ပုဂ္ဂိုလ်များမှ အထူး လမ်းညွှန်ချက်များ ရရှိနိုင်ရန် ချေးငွေများပေးခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသော အထောက်အပံ့များပေးခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းများအား ဆွဲဆောင်သွားရန်၊ လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် မှတ်ပုံတင်ကြေး တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ပြန်လည် တောင်းဆိုနိုင်သည့် နိုင်ငံတကာမှ ကျင့်စဉ် ကောင်းများ အပေါ်တွင်အခြေခံပြီး အမျိုးသား အဆင့် ချေးငွေ သို့မဟုတ် အခွန်စည်းကြပ်သည့် စနစ် ပုံစံတစ်ခု အလားတူ ပေါ်ပေါက်လာနိုင် စေရန်။	၂	ရှင်များ	ပေါမောက္ခများ/ စစ်ဆေးသူများ	ဆက်သွယ် လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက် မှုကို တစ်နှစ် လျှင် နှစ်ကြိမ် ဆောင်ရွက် သွားရန်	ဝန်ကြီး ဌာန	၁၀၀ ၀၀၀
၃. ၄. ၂ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ၊ လျှောက်လွှာများ ကူညီ ဖြည့်သွင်းပေးခြင်းလုပ်ငန်းများအား ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများနှင့်/သို့မဟုတ် သင်တန်းများ ပေးခြင်း၊ချေးငွေများပေးခြင်းစသည့်အကြောင်း သတင်းအချက်အလက်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းများအား ISO9001 ကဲ့သို့သော နိုင်ငံ တကာအသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ရရှိလာစေရေး ထောက်ပံ့/ ဆွဲဆောင်ရန်။	၂	ပေါမောက္ခများ/ စစ်ဆေးသူများ	ဆက်သွယ် လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက် မှုကို တစ်နှစ် လျှင် နှစ်ကြိမ် ဆောင်ရွက် သွားရန်	စီးပွား/ ကူး သန်းဝန်ကြီး ဌာန- ကုန် သွယ်မှုဖြင့် တင်ရော် ဌာန	UMFCCI, MSTRD(ယ ခုသူထေ သနနှင့်တီထွင် ဆန်းသစ်မှု ဦးစီး ဌာန)	၁၀၀ ၀၀၀	
၃. ၄. ၃ ဆက်စပ်ဝန်ကြီးဌာနများ၊ UMFCCI အောက်ရှိ ဆက်စပ်အသင်းအဖွဲ့များ၊ မြန်မာ ကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့၊ စားသုံးသူရေးရာ ဦးစီးဌာနနှင့် အစိုးရ/ပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်း များအား တင်ပို့/တင်သွင်းသည့် ကုန်စည်များ အတွက် QM သည်အရေးကြီးသည့်အကြောင်း ဆက်သွယ်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုနှင့် သင်တန်းဆွေးနွေးပွဲများ ဆောင်ရွက်ရန်။	၂	ထုတ်လုပ်သူ များ၊ ပို့ကုန်လုပ်ငန်း ရှင်များ၊ သွင်းကုန်လုပ် ငန်းရှင်များ	ဆက်သွယ် လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက် မှုကို တစ်နှစ် လျှင် နှစ်ကြိမ် ဆောင်ရွက် သွားရန်	MSTRD(ယခုသူထေ သနနှင့်တီ ထွင်ဆန်း သစ်မှု ဦးစီး ဌာန)	UMFCCI	၁၅၀ ၀၀၀	

မဟာဗျူဟာဦးတည်ချက် (၄) - အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဒေသတွင်းနှင့် တွဲဖက်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးတွဲ လုပ်ဆောင်ခြင်းတို့ကို မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲခြင်း အခြေခံအဆောက်အအုံတွင် ပူးပေါင်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ တိုးတက်လာစေရန်။								
လုပ်ငန်းပိုင်း ဆိုင်ရာ ဦးတည်ချက်	ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ	ဦးစားပေး ဝ= မြင့် ၂=လတ် ၃= နိမ့်	အကျိုးခံစားခွင့် ရှိသူများ	ဦးတည်သော အတိုင်းအတာ	ဦးဆောင် အကောင်အထည်ဖော်မည့် အဖွဲ့အစည်း	အထောက်အကူပေးမည့်ဌာန/အဖွဲ့အစည်း	လက်ရှိစီမံကိန်းများနှင့် ရရှိလာနိုင်ချေ ရှိသည့် အထောက်အပံ့များ	ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် (အမေရိကန်ဒေါ်လာ)
၄.၁ အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် မိတ်ဖက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ တိုးတက်လာစေရေး တွန်းအားပေး ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက်	၄.၁.၁ QM ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များအတွင်း ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ပုံမှန်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည့် ပြုရပ်တစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် TBT သို့မဟုတ် SPS ကော်မတီ သို့မဟုတ် အမျိုးသားအဆင့် NTM ကော်မတီများထုတ်သော သီးခြား ကော်မတီတစ်ခု ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရန်။	၁	QM ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ နှင့်စားသုံးသူများ	အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက တရားဝင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည့် ပြုရပ်မှု အတည်ပြုချက်ဖြင့် ကော်မတီအား အသိအမှတ်ပြု ဖွဲ့စည်း သွားရန်	MSTRD(ယခု သုတေသနနှင့်တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	UMFCCI	၂ ၀၀၀	
သင့်လျော်သော ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖန်တီးပေးရန်	၄.၁.၂ အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖွဲ့ပြီးတိုးတက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အကြောင်းအရာများနှင့် ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးရန် ရွေးချယ်ထားသည့် ကော်မတီမှ လစဉ် အစည်းအဝေးများကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရန်။	၁	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင် များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ ကုန်သည်များ/ ကုန်ထုတ်လုပ်သူ များ	လစဉ်အစည်းအဝေးများ ကျင်းပ ရန်	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့်တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန UMFCCI	၁၀၀ ၀၀၀	
	၄.၁.၃ QM နှင့် ဆက်စပ်နေသည့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ခိုင်မာလာစေရန် နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ယန္တရားတစ်ခုတည်ထောင်ရန် ထောက်ခံသည့် ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ခု ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်ရန်။	၃	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင် များ၊ ကုန်သည်များ၊ ထုတ်လုပ်သူများ၊ စားသုံးသူများ၊ ဓာတ်ခွဲခန်းများ	QM နှင့် ဆက်စပ်နေသည့် ဝန်ကြီးဌာနများတွင် အစည်းအဝေး ငါးကြိမ် ပြုလုပ်ရန်။	စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့်တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	၁၀ ၀၀၀	
	၄.၁.၄ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများနှင့် UMFCCI	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင် များ/ သွင်းကုန်	သုံးလလျှင် တစ် ကြိမ်	စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန	MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့်တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဦးစီးဌာန)	၄၀ ၀၀၀	

	အောက်ရှိ အသင်းအဖွဲ့များ (ပါဝင်ပတ်သက် လုပ်ကိုင်သူများအား အသိပညာပေးခြင်း) အပါအဝင် အရည်အသွေးထိန်းချုပ်ခြင်း (လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံရေး) နည်းပညာဆိုင်ရာအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပရန်။	၂	ဓာတ်ခွဲခန်း ပညာရှင်များ	အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းရန်	UMFCCI	ဌာန	သန့်ရှင်းစင်ဆေးရေးဌာန	၅ ၀၀၀
၄.၂ မိမိတို့ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်း ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုတိုးတက်စေရန်	၄.၂.၁ ၅ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ဓာတ်ခွဲခန်းများ အကျိုးကို ကိုယ်စားပြုနိုင်သည့် ဓာတ်ခွဲခန်း ပညာရှင်များနှင့် မန်နေဂျာများပါဝင်သော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းသွားရန်။	၂	ဓာတ်ခွဲခန်း ပညာရှင်များ	အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းရန်	UMFCCI	ဌာန	သန့်ရှင်းစင်ဆေးရေးဌာန	၅ ၀၀၀
၄.၂ မိမိတို့ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်း ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုတိုးတက်စေရန်	၄.၂.၁ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို တိုးချဲ့နိုင်ရေး အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေနိုင်ရန်အလို့ငှာ လက်ရှိ သို့မဟုတ် အလားအလာရှိသော မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများက ဦးဆောင်ပြုလုပ်သည့် ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ သင်တန်းများတွင် ပါဝင်တက်ရောက်ရန်။	၁	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ	တစ်နှစ်လျှင် သင်တန်း ၅ ခု တက်ရောက်ရန်	MSTRD (ယခု သန့်ရှင်းစင်ဆေးရေးဌာန)	စီးပွား/ ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန	UNIDO	၅၀ ၀၀၀
၄.၂ မိမိတို့ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်း ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုတိုးတက်စေရန်	၄.၂.၂ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရည်အသွေး စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲ အခမ်းအနားများကို ကျင်းပသွားရန်နှင့် မိတ်ဖက်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုကို ဖြစ်နိုင်ပါက တည်ဆောက်သွားနိုင်ရန်နှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးနိုင်ရန်အတွက် မိတ်ဖက်များအား ဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်လာအောင် ဖိတ်ခေါ်သွားရန်။	၃	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ	အခမ်းအနား တစ်ခုကျင်းပ ပြုလုပ်ရန်	MSTRD (ယခု သုတေသနနှင့် အချိန်စီမံရေးဌာန)	စီးပွား/ ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန	UNIDO	၅၀ ၀၀၀
	၄.၂.၃ ဒေသတွင်း/ နိုင်ငံတကာ အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု (စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း၊ တိကျစွာတိုင်းတာခြင်းစသည့်) ကုန်စည်ပြပွဲများနှင့် ပြခန်းများတွင် ပါဝင်ပြသသွားရန် (အသစ်ထွက်ပေါ်လာသည့် နည်းပညာသစ်များအကြောင်း သိရှိနားလည်မှု တိုးတက်လာစေရန်)။	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ	တစ်နှစ်လျှင် သင်တန်း ၅ ခု တက်ရောက်ရန်	စီးပွား/ ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန	UMFCCI, MSTRD (ယခု သုတေသနနှင့် အချိန်စီမံရေးဌာန)	UNIDO	၅၀ ၀၀၀

	၄.၂.၄ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ (WTO) ၏ နည်းပညာဆိုင်ရာအတားအဆီးများ(TBT)နှင့် အပင်နှင့် ပိုးမွှားရောဂါကင်းရှင်းရေး (SPS) ကော်မတီများနှင့် Codex, ISOစသည်ကဲ့သို့ သော နည်းပညာဆိုင်ရာကော်မတီများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရေး ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးရန်။	၂	ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ/ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ	တစ်နှစ်လျှင် ကော်မတီ အစည်းအဝေး ၅ ကြိမ် တက်ရောက်ရန်	စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန	UMFCCI, MSTRD (ယခုသုတေသနနှင့်တီထွင်ဆန်းသစ်မှုဦးစီးဌာန)	UNIDO	၅၀ ၀၀၀

*စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်တွင် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားရှိသည်။

**စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်တွင် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားရှိသည်။

စာစုစာရင်း

BIBLIOGRAPHY

- ASEAN (1998). ASEAN framework agreement on mutual recognition arrangements. Available from <http://www.asean.org/communities/asean-economic-community/item/asean-framework-agreement-on-mutual-recognition-arrangements-2>.
- Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) (2008). Good Agricultural Practices. Available from <http://www.fao.org/prods/gap/>.
- FAO (2006). Fishery Country Profile: Myanmar. Available from <http://www.fao.org/fi/oldsite/FCP/en/MMR/profile.htm>. Accessed 27 November 2013.
- FAO (2004). *Assessment and Management of Seafood Safety and Quality*. FAO Fisheries Technical Paper 444. Rome.
- FAO Fisheries and Aquaculture Department (2014). National aquaculture legislation overview – Myanmar. Available from http://www.fao.org/fishery/legalframework/nalo_myanmar/en.
- ISO (2013). ISO Survey: evolution of ISO 9001 certificates in Myanmar. Available from <http://www.iso.org/iso/home/standards/certification/home/standards/certification/iso-survey.htm?certificate=ISO>.
- ITC (2011). *Export Quality Management: A Guide for Small and Medium-Sized Exporters, Second Edition*. Geneva.
- Ministry of Health Malaysia & Japan International Cooperation Agency (2002). *Guidelines on Good Hygiene Practices for Small and Medium Scale Food Industries Towards HACCP*.
- Myanmar State Law and Order Restoration Committee (1997). *National Food Law (Law No. 5/97)*.
- Myanmar State Law and Order Restoration Committee (1995). *The Veterinary Committee Law (Law No 9/95)*.
- Myanmar State Law and Order Restoration Committee (1994). *The Science and Technology Development Law (Law No. 5/94)*.
- Myanmar State Law and Order Restoration Committee (1993). *The Animal Health and Development Law (Law No. 17/93)*.
- Myanmar State Law and Order Restoration Council (1993). *The Plant Pest Quarantine Law (Law No. 8/1993)*.
- Republic of the Union of Myanmar, Ministry of Health (2013). Health and health related laws. Available from <http://www.moh.gov.mm/Law.htm>. Accessed 27 November 2013.
- Republic of the Union of Myanmar, Ministry of Science and Technology (2007). Myanmar Scientific and Technological Research Department (MSTRD). Available from http://www.most.gov.mm/index.php?option=com_content&task=view&id=83.
- San Yamin Aung (2013). Ministry of Commerce opens Consumer Affairs Department. *The Irrawaddy*, 19 September. Available from <http://www.irrawaddy.org/economy/ministry-commerce-opens-consumer-affairs-department.html>.
- U Myo Myint (Plant Protection Division, Myanmar Agriculture Service). Myanmar Country Report.
- UNIDO (2013). Trade Capacity Building: Resource Guide (Norway). Available from http://www.tcbresourceguide.org/vol2/bilateral_services/compliance_infrastructure/norway.html. Accessed 27 November 2013.
- UNIDO (Myanmar Standards Department) (2013). *Myanmar: Strengthening the National Quality Infrastructure for Trade (Mission Report)*.
- University of Kentucky, College of Agriculture: Cooperative Extension Service (2012). Good Agricultural Practices (GAP). Available from <http://www.uky.edu/Ag/CCD/introsheets/gap.pdf>.
- Wai Yee Lin & Masahiro Yamao (2012). An Assessment of Food Control System and Development Perspective: The Case of Myanmar. *International Science Index*, vol. 6, No. 9 (26 September). World Academy of Science, Engineering and Technology.
- Win, Dr. P.P. (MSTRD). Current Status of Quality Management Infrastructure in Myanmar. ESCAP presentation.
- WTO (2013). SPS agreement training module, chapter 1: Introduction to the SPS agreement: What is an SPS measure? Available from http://www.wto.org/english/tratop_e/sps_e/sps_agreement_cbt_e/c1s3p1_e.htm.

Myanmar Ministry of Commerce

Postal address: Office No.3, Zeya Htani Road
Nay Pyi Taw
Phone: +95 67 408495 / +95 67 408266
Fax: +95 67 408256
E-mail: nesmyanmar@gmail.com

International Trade Centre

Street address: 54-56, rue de Montbrillant
1202 Geneva, Switzerland
Postal address: Palais des Nations
1211 Geneva 10, Switzerland
Telephone: +41-22 730 0111
Fax: +41-22 733 4439
E-mail: itcreg@intracen.org
Internet: www.intracen.org

Federal Ministry
for Economic Cooperation
and Development

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH